

Karel Šlajsna

SEZNAM KAPITOL

- [Úvodem](#)
- [Případ mrtvých mnichů](#)
- [Darebáci](#)
- [Black Hill](#)
- [Chandžár - Arabská dýka](#)
- [Černá věž](#)
- [Astronomické tabulky](#)
- [Bacon a vražda na hradě](#)
- [Nedokončený obraz](#)
- [Ďáblova skříňka](#)
- [Oheň](#)
- [Záložka](#)

Případy nepřekonatelného středověkého detektiva

**Copyright Karel Šlajsna Kopírování tohoto materiálu není dovoleno. Pro
přetisk, publikování nebo jinou reprodukci, ať už vcelku nebo jen zčásti, je
třeba nejdříve získat svolení autora. Všechna jména osob a institucí jsou
fiktivní vyjma tam, kde je vyloženo stanoveno jinak.**

KNIHY
OFF-LINE

BOL-56-132, rev. 0

Název : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

PŘEDMLUVA

Film "Jméno růže" se skvělým Seanem Connerym mě částečně inspiroval k napsání první povídky s Rogerem Baconem.

Postupně pak neplánově následovaly další. Některé povídky jsou spíše dobrodružné, jiné s detektivní zápletkou, ale vždy jsem se v nich snažil najít nějaké zajímavé a trochu netradiční řešení. Na rozdíl od detektivů současnosti, nemá Bacon k dispozici žádné technické pomůcky a musí tak spoléhat na svůj pozorovací talent a logické myšlení.

Povídky jsem psal v průběhu několika let, ale i přesto doufám, že se mi podařilo udržet jednotnou atmosféru i když jsem přitom zcela úmyslně rezignoval na některé historické reálie.

Doufám, že se vám povídky budou líbit a dobře se u nich i pobavíte.

Váš
Karel Šlajsna (Shinen)

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

PŘÍPAD MRTVÝCH MNICHŮ.

(Poznámka: Toto není historie, ale volně vyprávěný příběh, jak se asi mohl stát.)

Je tomu již rok, co si náš Pán vzal slovuťného sira Rogera Bacona, a tak se mohu, já staříčký kronikář Charles Shinen, opět chopit pera a popsat děsivé události v mnišském státě Artos, neboť sir Bacon si nepřál ve své skromnosti, aby tato věc, dříve než zavře navždy oči, byla lidem zjevena.

Částečně tedy podle jeho zápisků, které mi laskavě daroval, částečně podle jeho vlastního vyprávění, zde vše popíši podle pravdy.

Sir Bacon tehdy dlel v Římě, neboť sám papež chtěl z jeho úst slyšet jak brilantně vyřešil případ čtyř mrtvých na statku Vilário, který patří do jeho léna. Při půstu a v modlitbách dlel sir Bacon ve svém pokoji, když již první den k večeru k němu přispěchal rychlý posel a důrazně ho žádal, aby hned předstoupil před našeho papeže. Sir Bacon skryl své překvapení, neboť podle toho co zaslechl, často bylo nutno i týden čekat, než byl někdo přijat. Pak však chvatně co nejlépe se ustrojil, sledován netrpělivým pohledem posla, který ho stále nervózně pobízel ku spěchu. Papež pracující i v tuto pozdní hodinu, přijal ho velmi vřele ve svých soukromých komnatách. Dal mu políbiti svůj rybářský prsten, ale pak přerušil jeho děkovné triády: „Drahý Bacone, chtěl jsem dopodrobna nechat si od vás vyprávět o těch mordech na statku Vilário, ale dnes jsem byl zpraven o neblahých událostech v malém horském klášteře Artos.

Jsou tak děsivé a záhadné, že si žádají naší pozornosti. Tu jsem se rozhodl, využít vaší vzdělanosti a chytrosti a pověřit vás, aby jste se neodkladně vydal na cestu, vše na místě důkladně prozkoumal, pokusil se zjistit, co se stalo a podal mi o tom zprávu. Celá věc musí být vyšetřena co nejdříve. Na cestu vám dám svůj kočár s nejlepším čtyřspřežím.“

„Zde je list, který jsem obdržel o tom, co se stalo od místního biskupa Mathyase. Ten vám dostatečně osvětlí, o jak důležitou věc jde. Přečtěte si ho sám. A teď jděte v pánu, šťastnou cestu a dobré pořízení!“

Biskupův dopis měl sir Bacon stále v držení v upomínku a umožnil mi jeho přečtení. Zde uvádím jen části týkající se případu.

Artos je skupina skalisek na kterých byl LP 560 založen klášter pravoslavných mnichů, kteří zde přežívali a díky své odloučenosti od světa a laskavosti naší matičky církve jim bylo umožněno setrvat ve svém vyznání. Na své skromné živobytí si vydělávají především opisem knih a rukopisů, které za staletí nashromáždili ve své knihovně. Nahoru je pro normální lidi jediná cesta a to výtahem, spuštěným zhora. Pod něj každé ráno lidé z Piña del Alba přinášejí čerstvé mléko, chléb a další potraviny.

Včera však, zrovna na den svatého Dunstaba, zde našli příšerně rozbité tělo jednoho z mnichů, který se nepochybně zřítíl z výše dolů. Provaz ke zvonici, kterým se dávalo znamení ke spuštění výtahu, ležel vedle něj. Volali tedy nahoru, ale bez odezvy. Začali prohledávat okolí a tu k jejich zděšení našli jen o sto loktů dál další těla. Zašli do vesnice pro faráře a přivedli též dva mrštné mladíky, kteří se uvolili zkusit vyšplhat vzhůru.

Celá vesnice pak bez dechu sledovala jejich odvážný výstup, kde jim každým okamžikem hrozilo zřícení. Bděli však nad nimi všichni svatí, protože jejich úsilí bylo korunováno úspěchem. Oba chlapci ihned spěchali k výtahu, který je díky důmyslné konstrukci naštěstí snadno ovladatelný a neprodleně ho spustili dolů. Poté co byli nahoru vyzdviženi další muži, jmuli se ruče prohledávat klášter. Nalezli tu dalších deset mrtvých. Všichni měli křečovitě stažené obličejy, které svědčili o tom, že umírali v bolestech.

Tři mniši byli ještě naživu. Mluvili zmateně, na nic se nepamatovali a třestili. Jeden z nich, zemřel do hodiny, druhý již nenabyl rozumu a přežil jen třetí, novic Rigorus, jehož tělesná konstituce, snad díky jeho mládí, od smrti zachránila. Zatím však leží v horečkách a blouzní. Je u něj lékař, který mu pravidelně přikládá pijavice a tak může doufat, že se vbrzku zotaví.

Je jisté, že klášter napadly temné d'ábelské síly, neboť tito muži na své cestě k bohu zbloudili, a jak jsem byl zpraven, začali provozovat magické praktiky a temné rituály, vyčtené ze starých zakázaných knih, čímž se vrhly do spárů Satanových. Navrhují klášter znovu vysvětit, uvést ve správu naší pravé církve a předat bosonohým františkánům. Dále navrhuji všechny ty škodlivé svazky svěřit očištnému ohni.

Sir Bacon o sobě často říkal, že nedělává předčasné závěry a vše si osobně raději prohlédne a vyzpovídá svědky, ale já jsem přesvědčen, že byl příliš skromný a že díky svému jasnozřivému rozumu po přečtení tohoto dopisu již uviděl světlo pravdy.

Když sir Bacon dospěl na místo, došel pod skaliska a užasl, když viděl jejich velkou výšku. Prohlédl si také kudy lezli ti dva mládenci a uznal, že cesta vzhůru je ošemetná, ale nazpět bez lana by se rovnala sebevraždě. Pak se nechal odvézt k malému hřbitůvku u vesnice, kde v márnici byla uložena těla mrtvých. Místní katolický kněz, šedý muž vyzáblé postavy, ho bedlivě sledoval, zda nehodlá mrtvé zhanobit otevřením jejich těla, ale on jen pozoroval jejich ruce, zběžně vyšetřil ústní dutinu, rozevřel oči a pozoroval oční rohovky. Pak prohlásil, že je spokojen z čehož byl kněz velmi rozmrzelý, neboť doufal, že bude moci toho cizího šlechtice vypeskovat. Zamkl márnici a odcházel na faru, nespokojeně chřestě svazkem klíčů.

Sir Bacon se vrátil, zazvonil na zvonec, jehož provaz už byl opět navázán a nechal se vesničany, kteří se zde střídali ve službě, tak jak jim bylo přikázáno, vyvézt nahoru.

V klášteře již bylo několik františkánů, kteří se tu chovali, jakoby jim místo už patřilo a dva mniši špitálníci, starající se o nemocné.

Těm pak přísně nakázal, že pokud se stav nemocných nějak změní, aby ho ihned vyhledali a dali o tom neprodleně zprávu. Stejně tak jako na faře, i zde se sir Bacon vykázal papežskou pečetí potvrzující, že jedná z pověření papežského stolce. Nevrlý výraz nejstaršího z mnichů se rázem změnil na servilní úsměv, plný falešné vstřícnosti. Bacon se v doprovodu tohoto muže, který mu neustále sípal za zády, vydal na prohlídku budov.

Staroch nechápal, co vlastně ten podivný chlap hledá. Divil se, když ten dokonce nelitujíc svého drahocenného obleku, klek si na kolena a pozoroval cosi velmi zblízka. Sir Bacon, mě o tom později vyprávěl: „Já moc na ďábelské pikle nevěřím. Ve svém životě jsem se setkal s mnoha zprvu podivnými až bizarními jevy, které se později daly vysvětlit přirozeným způsobem. Měl jsem tedy důvod věřit, že tomu bude i tentokrát. Dokonce se dá říct, že jsem měl již určitou představu, co a jak se odehrálo. Nebylo podle mne pochyb, že tu došlo k hromadné otravě jídlem. V minulosti jsem byl často svědkem toho, jak některé jedovaté látky v menším množství způsobují dočasné pomatení mysli, či bludné vize. Lidé, kteří něco takového prožili a svěřili se pak neznalým kněžím při zpovědi s tímto zážitkem, přechasto končili v rukou inkvizice, odkud vedla jen cesta na popraviště.

I když jsem mrtvé prohledal jen zběžně, došel jsem k přesvědčení, že byl použit jed rotylex, který se v přírodě běžně vyskytuje jen velmi vzácně. Odpověď na otázku, proč mniši neumřeli okamžitě, tkví v tom, že jed je poměrně těkavý a tak není-li přidán do jídla těsně před jeho požitím, začíná vbrzku sublimovat, což ještě podporuje zvýšená teplota. Jed tedy byl přidán během vaření nebo ještě před ním. Již při četbě dopisu z popisu místa vysoudil jsem, že jde o klášter natolik oddělený od světa, že je

těžko předpokládat, že by sem někdo nenápadně přišel a odešel. I přesto jsem se vydal na skály do míst, kudy ložili ti hoši. Jistěže tu žádné lano po kterém by se někdo mohl spustit dolů nebylo, ale já jsem si vzpomněl na uzly, které dělají námořníci. Jsou pevné na tah, ale při prudkém trnutí se uvolní.

Nicméně i tuto možnost jsem musel vyloučit. Na žádném skalním výstupku jsem nenašel i při bedlivém prozkoumání oděrky od lana nebo vlásek z konopného provazu. Ať již kdokoliv způsobil tuto apokalypsu, musel to být někdo z kláštera a ježto zde žili jen mniši, vyplývalo z toho, že to musel být někdo z nich.

Dále jsem se zabýval myšlenkou, že se jednalo o hromadnou sebevraždu, ale k tomu mi chyběl jakýkoliv motiv. Ostatně sama víra těchto mužů vylučovala, že by na takovou myšlenku byť jen pomyslili. Ale to, že otráveni byly všichni, bylo pro mne zatím velkou sfingou.“

Sir Bacon tedy po té co provedl popsanou analýzu, jal se hledat nádobu v které byl jed do kláštera dopraven. Již z povahy tekutiny samotné vyplývalo, že muselo se jednat o nádobu kameninovou většího obsahu. Ale v kuchyni, ani v přilehlých místnostech nepřálo mu štěstí a odcházel odtud zklamán. Mínil totiž, že špíže plné různých karaf, hrnců, soudků jsou pro úkryt ideálním místem, leč nebylo tomu tak. Ani venku mu štěstí nepřálo a tak ve špatném rozmaru vydal se zpět do kuchyně, kde si žádal oběd. Ale ten mu náladu nezlepšil. Bezmasá a na pohled nevábna šlichta byla téměř k nepozření. Přinutil se sníst alespoň pár soust, ale pak se jeho žaludek vzepřel a on z jídelny uprchl.

Nechal se odvézt do nejbližšího města, kde si v místní taverně náležitě spravil chuť nadívanou koroptvičkou a několika čísemi lahodného vína. Už v mnohem lepším rozmaru vracel se zpět opět odhodlán pokračovat dál v pátrání a dovést ho stůj co stůj do zdárného konce. V knihovně by se nejraději zdržel celý den. Bylo tu tolik vzácných knih a rukopisů, o kterých jen slýchal! Polaskal se alespoň s prvotiskem Necronomiconu a násilím se odtrhl od dalších skvostů, aby se vydal pátrat dál a konečně našel tolik žádaný důkaz.

Když se vrátil, chtěl jsem pokračovat v prohlídce, ale oběd, jakož i výtečné víno zatížily jeho hlavu natolik, že usínal vstoje. Ostatně i přestože papežův kočár byl velmi pohodlný, na mizerných cestách ho natřásal tak, že sotva zamhouřil oči a tak se tělo právem hlásilo o odpočinek. Nechal se tedy vésti do hostinského pokoje a uleh na lůžko. Spánek se však nedostavoval. Na tomto místě bude lépe, když nit vyprávění opět převezme sám sir Roger.

Uleh jsem na lůžko, oči se klížily, ale má mysl se případem stále zaobírala a nedala

mi dlouho usnout. Tu v té temnotě osvítilo mne božské světlo a vše se složilo ve srozumitelný obrazec. Nevím, jak dlouho jsem spal, když se mnou někdo mocně začal cloumat. Namáhavě jsem otevřel oči. Nademnou se skláněl jeden ze špitálních a tvářil se velmi omluvně. „Promiňte sire, ale přál jste si být probuzen, kdyby se změnil stav nemocných.“

„No?“ zavrčel jsem rozmrzele. Novic Rigorus se probral z mrákot, ale zdá se, že je duchem nepřítomen.“ Špitálník se téměř rozplýval v rozpacích.

Bystře jsem vyskočil z lůžka a jal se oblékat. „Dobře jsi udělal,“ pochválil jsem mnicha, kterému se při těch slovech viditelně ulevilo.

Ve spěchu jsme vyšli a chvátali k lůžku mladíkovi. Ten jsa všecek sinavý seděl a nepřítomně hleděl před sebe. S podobnými stavy, kdy duch odejde od člověka, jsem měl též již své zkušenosti. Často jimi byli postiženi lidé, kteří prožili cosi hrozného.

Poslal jsem mnicha pryč a vyňal ze záňadří zlatý amulet, který jsem pro takové případy již dlouho nosil při sobě. Rozhoupal jsem ho před zrakem nemocného a mluvil naň uklidňujícím hlasem. Po chvíli, když jsem postřehl, že účinek mé terapie se dostavil a jeho pohled ožil, jsem se představil.

„Jsi duchovní osoba?“ zeptal se.

Jsem zástupcem našeho nejvyššího pastýře,“ odpověděl jsem, „máš-li mi co říci, pak tedy mluv a vypravuj, co se zde událo.“ Věděl jsem, že nemá smyslu varovat ho před lží, neboť v tomto stavu není jí schopen.

„Byl jsem jako mladý hoch rodiči veden k velké zbožnosti a tak vyspěv v chlapce, projevil jsem přání vstoupit do semináře a pak celý život sloužit našemu pánu. V městě, kde byla škola, mohl jsem často potkávat dívku Apolenku, jejíž krásná tvář i lepá postava zapálila v mém srdci dosud neznámý, ale o to silnější žár lásky a touhy. Začal jsem zanedbávat učivo a snil jen a jen o ní. Nakonec jsem byl ze semináře v ostudě vyhozen, ježto přistihli mne při samohaně. Moje první cesta vedla k sličné Apolence, jíž jsem chtěl se vyzpovídati ze své lásky. Srdce mi však puklo žalem, když jsem ji našel nedostatečně oblečenou v krčmě v objetí dvou halamů. Zvonivě se smála, když nořili své hrubé pazoury do jejího výstříhu.

Tu jsem prchal krajem šílený žalem. Budiž prokleta ta náhoda, která mě přivedla do míst, kde jsem potkal biskupa Mathyase! Byla to snad vůle temného mého osudu, že jsme spolu začali hovořit a tu on ke mně velice vlídně promlouval. Pocítil jsem nutkání se mu svěřit a tak si vyslechl mou zpověď.

Pak mě ten zplozenec pekla pozval k sobě domů, hojně mě tam hostil a napájel. Co bylo dál, to si nepamatuji, milosrdná opilost zastřela mou mysl. Druhý den jsem chtěl ten dům opustit, tu vedl ke mně znova úlisné řeči a zas a zas mě přesvědčoval, až jsem

zůstal a podlehl jeho vmlouvání.

Během těch dní vyprávěl mi, jaké strašné věci dějí se v blízkém klášteře, kde obyvatelé zcela jsou oddáni Satanovi a přesvědčoval mne, že pokud přispěji k zničení toho pekelného místa, budu moci vstoupit mezi františkány, kterým bude klášter přiřknut. Byl už jsem tak v jeho moci, že jsem souhlasil a vstoupil do kláštera jako novic. Seznal jsem však, že tam žijí svatí muži a poznal hloubku mravní bídy v které jsem žil předtím.

Začal jsem se tedy úkolu, který po mě Mathyas žádal, vzpěčovat. Tu se z anděla rázem změnil na ďábla a vysvětlil mi, že v případě prozrazení bude věřino jeho slovu a já budu jako nactiutřač krutě mučen, bude mi vytržen jazyk zaživa a pak budu upálen. Popisoval muka tak strašlivá, že zasel do mě velký strach. Také upokojoval mne tím, že se nikomu nic nestane, že jen mniši budou zmatení, což bude ku zrušení řádu a vyvlastnění kláštera postačovat. Vzhledem k tomu, že jsem často pracoval jako pomocník v kuchyni, neměl jsem problém přimíchat tekutinu do jídla. Nemám slov, kterými bych popsal tu hrůzu, když jsem viděl následky svého strašlivého činu. Nejprve jsem si přál též umřít a tak pozřel jsem také trochu otráveného jídla, ale pak jsem si uvědomil, že je třeba světu vyjevit celou pravdu a také přijmout trest za své zločiny.....“

Možná by ještě pokračoval, ale do místnosti se doslova vřítíl starý františkán. Vida, že držím v ruce zlatý amulet, začal křičet: „Co to tu provádíš za čáry?“ To že jsem byl tak násilně přerušen a osočen z čarodějnictví mě rozlítilo natolik, že jsem se jedním skokem ocitl u něj, chytil ho za límec a hlasem plným hněvu se ho zeptal: „Co si to dovoluješ k zástupci samotného papeže? Neviděls pečeť jeho svátosti? Hleď si svého ty tupá hlavo, sic budeš litovat do smrti a ta, to ti zaručuji, přijde brzo, budeš-li pokračovat!“

Mnich na mne vytřeštil zrak, pak se mi vyškubl ze sevření a utíkal pryč, pištíc při tom jako vylekaná myška. Obrátil jsem pozornost k mládenci, ale jeho pohled již opět vyhasl a on již jen zas tupě zíral.

Je pravda, že výpověď toho nebohého hochy značně ulehčila mou úlohu, neboť bych musel prohledávat ještě mnoho místností, ale nepochybuji, že v té Rigorusově bych kameninou karafu, ostatně schovanou jen ledabyle, našel a jakmile by se Rigorus probral, přinutil bych ho po dobrém či po zlém, aby mi pověděl pravdu. Svého cíle bych tedy dosáhl tak jako tak. Druhého dne nechal sir Bacon poslat pro svůj kočár a rozloučil se se špitálníky, které důtklivě nabádal, aby bděli nad mladíkem, nikoho k němu nepouštěli a jen oni sami mu připravovali jídlo.

Jeden z nich se přitočil k Baconovi a pošeptal mu: „Po vaší včerejší návštěvě se mu ulevilo a chlapec už má jasnější chvílky.“ Bacon ze své praxe věděl, že pokud pacient uleví svému svědomí, má to vždy blahodárné účinky a věřil, že vbrzku bude vše v pořádku.

Vydal se zpět do Říma, kam také téhož večera přibyl. Dal se ohlásit u papeže a bylo mu sděleno, že bude přijat hned. Papež byl opět ve své pracovně a vyšel Baconovi vstříc. Nechal si vše vyprávět, pozorně naslouchajíc.

Nejprve seděl, ale pak když příběh spěl ke svému konci, vstal a začal přecházet po místnosti. Dlouze mlčel, přemýšleje a nakonec pravil: „Jestli tomu dobře rozumím, pak celý případ stojí na vašich úvahách, a na přiznání toho hochy, kterou se vám ale podařilo získat jen tak, že jste obešel jeho vědomí. Pak je tu ta láhev. Tu tam ale mohl nastražit kdokoliv.“

Když viděl, že Bacon smutně svěsil hlavu, chvatně pokračoval: „Nechci vás kárat. Naopak, počínal jste si neobyčejně obratně a nikdo na vašem místě by to nesvedl lépe. Ba jsem si jist, že to co vy, by nedokázal nikdo. Ale biskup Mathyas může lehce vše popřít a kdo by se odvážil pochybovat o pravdě vysoce postavené církevní osoby? Výpověď mládence nelze uplatnit aniž by nebylo nutno zmínit za jakých okolností byla získána. Ten starý mnich o tom jistě bude informovat své nadřízené.“

Mimochodem za napadení nižší duchovní osoby uděluji vám jeden celodenní půst a odříkáte deset zdravasů. Ale pojd'me dál. O podivných Mathyasových spádech se nám už leccos doneslo. Také o jeho nenávisti vůči klášteru víme. Není-li možnost, aby zasáhla světská moc, je tu ještě moc duchovní. Proto jsem se rozhodl takto.....“

Papež pohlédl na úředníka, krčícího se v koutku: „Pište! Horlivost ve víře biskupa Mathyase seznali jsme milou naším očím a protože podobných zapálených mužů je třeba na misiích, věřím že poslechne našeho pokynu a rád oblékne prostou kutnu a vydá se šířit křesťanskou víru mezi divochy. Maně si vzpomínám, že poslední dva misionáře si kanibalové opekli.“

„To tam nepiš ty osle!“ zařval zlostně na písaře a pak pokračoval spíše pro sebe: „Biskup je pěkně vypasený, ten se bude nádherně škvařit!“

„Co se týče kláštera, dostal jsem v tomto směru dopis od patriarchy Dagoberta a já jsem se vzhledem k nejisté mezinárodní situaci rozhodl vyhovět jeho prosbě a nechat budovy v držení pravoslavným kněžím.“

A co s tím mládencem? Jeho zločin je strašný a zaslouží i těžkého potrestání. Na straně druhé, ten mladík byl na cestu hříchu sveden a což neříká svatý Matouš, že jest

třeba zachrániti každou duši u které jest naděje na nápravu a obrácení? Co by jste řekl Bacone, kdyby za trest musel do smrti zůstat v klášteře a svou vinu odčinit posluhou mnichům jak v kuchyni tak i při úklidu? A aby to neměl tak jednoduché, přidám mu spánek na tvrdém loži a sobotní a nedělní poloviční půst.“

Sir Roger Bacon beze slova padl na kolena a až k zemi se poklonil moudrosti a laskavosti toto osvíceného muže.

O dalších osudech Mathyse ani Rigoruse mi není nic známo. Rok po těchto událostech do Říma vrhla černá smrt, které podlehl i náš papež, když odmítl odstěhovat se tak, jak to učinili všichni bohatí. Na jeho místo byl zvolen zachmuřený a dogmatický stařec.

Sir Bacon vrátil se po četných dalších dobrodružstvích do rodné Anglie a zde mi pak mnohá léta krátil večery vyprávěním. Vymínil si však, jak jsem již na začátku psal, že této příběh svěřím papíru až po jeho smrti.

Zapsal s boží milostí L.P.... Charles Shinen

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

DAREBÁCI

Kapitola I: Hostinec U tří koček

Sir Roger Bacon nikdy na svých cestách nepoužíval honosný kočár, ba ani se neoblékal do šatů, které přísluší šlechtici, řka, že ho k tomu váže slib, který kdysi dal v klášteře, kde trávil nějaký čas jako laický bratr. Já si ovšem myslím, že to byla spíš jeho skromnost a snaha nebudit pozornost. Ostatně je třeba přiznat, že jeho poslání téměř vždy vyžadovalo diskrétní jednání.

Příběh, který mi vyprávěl, začal v hostinci U tří koček. Sir Roger tam přijel těsně před polednem. Slunce pánilo a tak si sedl na předzahrádku pod rozložitý dub na prostou roubenou lavici a vděčně přijal korbel vcelku slušného piva. Ještě ani pořádně neuhasil žízeň, když se po cestě od severu přihnalo pět jezdců. Už na první pohled nebudili dobrý dojem. Nezasřížené vlasy jim trčely na všechny strany a ani jejich tváří se již dlouho nedotkla břitva ba co hůře, ani mýdlo!. Na jejich šatstvu bylo také vidět, že je neudržované.

Seskákali z koní a ještě se ani neusadili a už se hlučně dožadovali obsloužení. Bledou děvečku, která přispěchala, zahrnuli nadávkami a výčitkami, že je líná jako šnek. Chudák holčice měla co dělat, aby honem vyhověla všem jejich požadavkům.

Hluk přilákal i majitele hostince, který k nim přišel a zdvořile se jich ptal, jestli když si tak poroučejí, mají i peníze na zaplacení. Možná by i jemu odpověděli hrubě, ale dva urostlí pacholci postávající za ním u dveří se sukovicemi je od toho odradili.

Jeden z mužů, patrně jejich vůdce, sáhl k pasu a vyndal z váčku několik mincí a praštil s nimi o stůl. „Tady máš! A teď jídlo a pití rychle sem! Kdyby by to nestačilo, tak mají u mě tyhle stříbrňáčky ještě spoustu bratříčků!“

Hostinský rychle mince shrábnul a zalomil se uctivě v pase: „Jistě, vážené panstvo, vše tu bude v cukru-letu.“

„A taky vytáhni ze sklepa lepší ročník a ne tyhle patoky!“ Muž uchopil pohár a celý

ho vylil na zem.

„Ano, pánové, dostanete, to nejlepší co mám.“

Sir Roger neviděl sice kolik muž hostinskému dal, ale zřejmě to bylo hodně, když ten se začal chovat tak servilně. Vskutku se také před nimi brzy ocitl velký džbán vína, z něhož si chlapiska také hned nalili.

Jejich řeč se po chvíli stala halasnější a řeči směrem k děvečce byly obhroublejší.

Sira Rogera, který seděl na druhém konci zahrady ve stínu si nevšímal. Zato on je bedlivě pozoroval. Byla to vpravdě podivná banda!

Ve váčku měli podle jejich slov spoustu peněz, ale oblečení téměř úplné hadry. Také to jejich halasení je podivné, vždyť toho tolik zatím nevypili. Přestože si zatím bylo marno lámat hlavu, co to vše má znamenat, přece si sir Roger posunul meč tak, aby ho mohl rychle použít.

Nějakou chvíli se nic nedělo, ale pak od jihu přijel kočár.

Ačkoliv měl erb na dveřích zakryt, přeci jeho bohaté zdobení, jakož i krásní hřebci tvořící záprah dávali jasně najevo, že vůz patří někomu z vyšší šlechty. Sluha sedící vzadu ihned poté, co vůz zastavil, hbitě seskočil, otevřel dvířka a vyklopil schůdky.

Ačkoli o sobě sir Roger tvrdil, že žije v celibátu, přec z jeho poznámek, které mu občas unikly, jsem usoudil, že tomu tak není a že není lhostejný ke kráse žen.

A zde vystoupila z kočáru snědá mladá dáma ohnivě krásy, která se v Evropě často nevidá a které sir Roger viděl v Orientě, když tam byl na jedné velmi nebezpečné cestě.

Ladně kráčela ke dveřím hostince, kde se ale zastavila, jakoby tato prostá místa nebyla hodna doteku její botky. Tam už stál majitel, aby přivítal tak vzácného hosta. Dívka se však k němu jen nahnula a na cosi se zeptala. Z jeho výrazu bylo vidět, že ho položená otázka překvapila, ale vzápětí již začal horlivě ukazovat tak razantně, že z dálky připomínal trochu obtloustlý větrný mlýn.

Dívka pokývala na znamení, že porozuměla a odcházela zpět ke kočáru. Ty odrbance okázale ignorovala, ale přece se Baconovi zdálo, že směrem k nim nenápadně kývla. I na Bacona vrhla zvědavý pohled.

Nesmírně graciózním pohybem nadzvedla podolek sukně a nastoupila zpět do kočáru. Sotva v něm zmizela, kočí popohnal koně a vyjeli stejným směrem odkud přijeli.

Hospodský brblaje přišel k siru Rogerovi, aby poklidil prázdnou misku od jídla. „Na

copak se ta slečna ptala, že vás to tolik překvapilo,“ nedalo Rogerovi, aby se neoptal. „Hraběnka de Graaz,“ opravil ho hospodský, „ a ptala se, kde je tu brod. Jenže cesta ze zámku sem vede kolem řeky, nemohla ho minout.“ „Třeba neví, že tam je.“

„I když vychází jen velmi zřídka, je tu už dva roky a krom toho, když to neví ona, ví to určitě kočí. A vůbec, odkdy se panstvo samo obtěžuje se na něco ptát, když na to má slouhy? Bůh ví, co to mělo znamenat. Tohle panstvo je náramně divné. Říká se o nich, že jsou to čarodějníci. Betty ze zámku tvrdí, že jí prý hraběnka uhranula slepice. Zatracená cizinka, kterou hrabě přitáhl z křižáckého tažení odněkud z tramtárie.“ a zbožně se pokřižoval.

Sir Roger přes rameno hospodského uviděl, že ta pětice má najednou jaksi naspěch a pakuje se k odjezdu. Kývl a řekl: „ Támhle ti se chystají odjet.“ „Jen ať jedou, zaplatili dost a o takovou nezvedenou chášku tady moc nestojíme, budu rád, když budou pryč.“

Ale jejich peníze se ti hodí co? Myslel si v duchu sir Roger. Copak se to tady u všech d'áblů děje? Co tohle má všechno znamenat?

A už v tuto chvíli se rozhodl, že tomu všemu musí přijít na kloub.

Mezitím co takto uvažoval, čtveřice došla ke koním, zatímco jejich vůdce zamířil pod dub. Sjel Bacona pohledem, ale jeho prosté oblečení v něm vyvolalo dojem, že je to někdo nezajímavý. Obrátil se tedy k hospodskému a vtiskl mu do ruky ještě několik mincí. Naklonil se k němu a i když mluvil potichu, přec Bacon zaslechl: „ Zapomeňte, že jsme tu byli, jinak....!“

„Ó pane, sem přijde spousta lidí, kdo by si je měl pamatovat,“ odtušil hospodský.

„Tak je to dobře,“ na to chlap. Temně zachrochtal, což asi měl být smích, otočil se a vydal se k svým druhům. I oni odjeli směrem odkud přijeli, totiž na sever.

Bacon si s touhle podivnou situací, které byl svědkem ještě chvíli lámal hlavu, ale nakonec si řekl, že dokud nebude vědět víc, tak nic nevmyslí. Vstal i on, zaplatil a vydal se za kočárem. Nejprve jel po tvrdé prašné cestě, kde nebyly žádné stopy kol vidět, ale to nepotřeboval. Až teprve když vjel do lesa, cesta se tam rozdvojovala. Sir Roger poslechl svou intuici, která ho jen málokdy zklamala a opravdu. Neušel ještě ani čtvrt míle a v malé prohlubni, kde bylo trochu bláta, uviděl zřetelné čerstvé otisky kol.

Pobídl tedy koně k rychlejší jízdě. Pronásledování netrvalo ostatně dlouho. Jen o kousek dál v nehlubokém úvozu stál kočár, trochu nahnutý na stranu. Dva muži právě táhli dívku ven z vozu. Sir Roger Bacon strašlivě zakřičel svůj válečný pokřik, tasil meč a nasadil koni ostruhy. Vtrhl na místo jako uragán. Jednoho z mužů, který držel

hraběnkou, proklál ještě za jízdy, zatímco druhý ji pustil a hledal spásu v útěku.

Bacon ho dojel a ťal ho shora do ramena. Vzápětí mu kolem hlavy prosvištěl zrádně vystřelený šíp. Nedbaje nebezpečí, divoce se rozhlížel, kde jsou jeho další nepřátele, ale uslyšel již jen vzdalující se dusot kopyt.

Vrátil se tedy ke kočáru. Kočímou na kozlíku trčel šíp přímo z hrudi a přibodl ho ke kočáru. Dívka ležela na zemi v mdlobách. Živůtek jejích šatů byl roztržen a z úbělu bělostné krajky se draly ven její ňadra. Bacon nesmírně cudně položil ruku na její hrud' a byl spokojen, když ucítil sice slabý, ale přeci jen jasný tep jejího srdce. Došel ke svému koni, sundal butilku a nalil opatrně dívce trochu pálenky do úst. Otevřela oči a rozkašlala se.

„Přepadli nás. Nejdřív přinutili kočího zastavit a pak ho zabili . Toho vzadu hned nato. Mě chtěli taky zabít, ale nejdřív prý si se mnou všichni užijou. Přijel jste v pravý čas, děkuji vám. Jste můj anděl. Ale už jsem vás někde dnes viděla ne?“

„Ano, madam tam v té hospodě, jak jste se ptala na cestu.“

„Mohl by jste mi prosím přinést jiné šaty, mám je vzadu v té truhle.“ Bacon byl v mžiku zpět.

„Necháte mě chvílku o samotě?“

Bylo to trochu pošetilé, protože před chvílí Bacon viděl její ňadra, ale bez odmlouvání se odvrátil. Ostatně po malé chvílce ho zavolala sama: „Prosím pojd'te mi pomoci, ty háčky vzadu si nedokážu zapnout.“

Byla to frapantní situace a Bacon statečně zápasil se záludností této části dámské toalety, ale nakonec se svého úkolu zhostil dobře.

Aby přehlušil ticho, zeptal se: „Tušíte proč vás napadali?“

„Možná ano, ale to je trochu dlouhé a nezvyklé vyprávění a já vás pane neznám.“

„To nevádí, berte to jako zpověď, jsem v jistém slova smyslu duchovní osoba.“ A vida, že se trochu zalekla, dodal spěšně: „ale nebojte, nejsem fanatik a jsem otevřen novým vědám.“

Kapitola II. Vyprávění hraběnkou de Graaz

„Pojedete se mnou na kozlíku, a cestou mi vše povíte,“ řekl hlasem, který nepřipouštěl odmluvy. Mrtvé naložil do kočáru, svého koně přivázal dozadu, z vaku vyndal teplý plášť a nabídl ho dívce, která ho s vděčným pohledem přijala. Vyjeli. Cestou dívka vyprávěla:

„Jmenuji se Diana, příjmení neznám. Ještě když jsem byla malé dítě, dostávala jsem

záchvaty, během kterých jsem upadala do strnulosti a mluvila cizím hlasem. Dozvěděl se o tom muž jménem Abdul Alzahred, učenec, který se též zabýval magií. Přišel za mými rodiči a dal jim mnoho peněz, odvedl si mě k sobě a začal mě zaučovat jako své medium. Také mě naučil číst a mluvit několika jazyky a i jinak mě vzdělával.

Během křížáckých válek byla i mezidobí, kdy spolu muslimové a křesťané žili v míru. Právě tehdy se hrabě de Graaz seznámil s mým učitelem a získal si jeho důvěru. Fascinovali ho seance, během kterých mě můj pán uváděl do spánku a já pak mluvila o událostech budoucích. Nakonec neodolal, vyslal své žoldáky, kteří se mě zmocnili. Pak si mne jako zajatky odvezl sem domů. Nějaký čas jsem se s tím, že mě takto získal násilím, nemohla smířit, ale nakonec jsem se podvolila osudu.

Když jsme se sem nastěhovali, začali se brzy ozývat hlasy, že nesezdaný muž a žena žijí ve společné domácnosti. Místní biskup dokonce navštívil hraběte a hrozil mu že ho exkomunikuje z církve. Tehdy hrabě zajel někam do města a přivezl padělaný oddací list, který potvrzoval, že jsme byli oddáni již v Jeruzalémě. Ale stejně nebyl klid, mnoho lidí mě tu nenávidí, protože jsem cizinka.“

Bacon tohle znal. Mnoho mužů, kteří se s ideály v srdci vydávali na Východ, zde pak během bojů o Svatou zemi přicházelo o své iluze a ve vlně násilí a krve ztráceli víru v Boha. Ale jak zaslechl to známé jméno, v duchu vrátil ke své cestě na Východ, kde měl navštívit právě tohoto učenca a pokusit se od něj získat jistou knihu. Ale tehdy, když se mu konečně podařilo zjistit, kde bydlí, našel ho mrtvého a jeho knihovnu vyrabovanou. Jen násilím se nyní odpoutal od svých hrůzných vzpomínek a zeptal se:

„A co měla znamenat ta vaše cesta do hostince?“

„Hrabě mi po poslední seanci řekl, že jsem ve snu mluvila o tom, že tu cestu musím podstoupit a potkat svůj osud. Sama jsem netušila, co to všechno má znamenat, ale věřila jsem tomu, že pokynů shůry je třeba poslechnout.“

„Říkala jste, že si myslíte, že to možná nebyli jen obyčejní silniční lapkové, povězte mi, jaký máte důvod k této domněnce?“

„Hrabě se díky své zálibě v alchymii a nákupu okultních knih musel prodat podstatnou část svého majetku. V poslední době často odjíždí pryč. I když se mnou ze služebnictva nikdo moc nemluví, přec jsem zaslechla postraní řeči, že prý jezdí na sousední panství za bohatou vdovou madam Leuren. Kdyby se mě zbavil a oženil se s ní, vyřešilo by to jeho finanční problémy.“

Když dívka domluvila, bylo chvíli ticho. Sir Bacon přemýšlel o tom, co právě vyslechl. Znělo to jistě hodně pravděpodobně a on si již v duchu dával dohromady některé možnosti. O rozporech se takticky rozhodl v tento okamžik nezmiňovat.

Dojeli opět k hostinci, kde jim majitel udiveně vyšel až na cestu. Oči mu málem vypadly, když uviděl hraběnkou sedět na kozlíku jako obyčejnou venkovanku. Sir Bacon mu několika větami vysvětlil, co se stalo a pak už se stále ještě s hraběnkou na kozlíku vydal do vesnice. Ves byla opravdu velká a měla i vlastní kostelík a faru. Bacon u ní zastavil a ze dveří hned vyšel mladý muž a jeho první pohled padl na ženu: „Vy? Co zde pohledáváte? Vy cizí čarodějnice!!“

Náboženský fanatismus a nenávisť z jeho slov by se dala hojně čepovat. Sir Bacon seskočil z kozlíku, obešel koně a postavil se před kněze, čímž přitáhl jeho pozornost.

„A vy jste kdo?“ zeptal se ho mladík arogantně.

Sir Roger vyňal ze záhradří papežskou listinu, která nabádala všechny světské i duchovní osoby zastávající úřad jakékoliv úrovně, aby mu byly nápomocny při jeho konání.

V Římě sice teď již vládl jiný papež, ale listina stále účinkovala. Kněz rázem změnil tón svého hlasu: „Promiňte milosti. Co pro vás mohu udělat?“

Bacon mu měl chuť říci, něco ostřejšího, ale pak si to rozmyslel, aby nesnižoval jeho důstojnost před prostými sedláky, kteří se zatím v hojném počtu srotili kolem.

„Tuto mladou dámu přepadli lapkové. Zabili její dva sluhy a asi by zabili i jí, kdybych se k tomu náhodou nepřipletl. Dva z těchto lotrů jsem dostihl a ztrestal na místě. Na vás je, aby jste se sluhům postaral o křesťanský pohřeb a ty dva lotry nechal zakopat za vesnicí do jámy jako potulné psy.“

Kněz se otočil k vesničánům a poručil tomu co stál nejbliž: „Ty, zaběhni pro Hermana.“

„Já jsem tady, pane,“ ozvalo se a mohutný hrbáč si prorážel cestu davem. Bacon se k němu otočil a podal mu peníze, které našel u mrtvých lupičů: „Snad to bude stačit a kdyby ne, zbytek vám doplatí hrabě de Graaz.“ Bacon pak otevřel dveře kočáru a ukázal na mrtvá těla.

Kněz pohotově poručil dvěma mládencům: „Ty a ty, pomozte odnést těla zatím do márnice.“

Sir Roger tím považoval celou záležitost za ukončenou, ale aby celé události dodal ještě trochu lesku, prohlásil všeobecně do davu: „Pan hrabě jistě ocení vaše poctivé služby.“

Pak se otočil k hraběnce: „Nasednete madam?“

„Nevstoupím dovnitř, dokud to tam nebude pořádně vyčištěné!“

Bacon se tedy vyhoupl k ní nahoru, pobídl koně a vyjeli.

Kapitola III. Sídlo hraběte de Graaz

Bacon se znovu pohroužil do svých myšlenek a v duchu děkoval osudu, že ho přivedl do těchto míst, neboť jest patrné, že je tu reálná možnost, že dokončí úkol, kterým byl již dříve pověřen, ale zatím se mu ho nepodařilo splnit. Aby přerušil opět ticho, znovu požádal Dianu, aby něco vyprávěla o místu, ke kterému se nyní rychle blížili.

„Hrabě mi nasliboval krásné sídlo, ale místo toho mě přivedl na místo, které vypadá proti palácům v Orientu spíše jen jako kurník. Když jsme se sem nastěhovali, byl zprvu nadšen ze sezení, které se mnou prováděl. Ale jeho nadšení brzy opadlo. Patrně mu seance nepřinášely výsledky, které očekával, nebo nebyl tak zkušený jako Alzahret.

Pravda je i to, že jsem se hlavně zpočátku seancím podrobovala jen nerada a nedobrovolně. Postupně tedy stále více času trávil ve své laboratoři, kterou nechal přestavět z bývalé konírny, ale vracíval se odtud velmi rozmrzelý, neboť velké dílo se mu stále nedařilo. Také dlouhé hodiny studoval knihy a snažil se najít zde cestu....“
V této chvíli Diana své vyprávění přerušila, protože se již přiblížili k hraběcímu domu.

Byl to spíše jen velký statek postupně přestavěný, obehnaný zdí a příkopem. Zdi však byly nevysoké a i příkop vypadal spíš jen jako mělký rigol, který by byl případným útočníkům jen pro smích.

Padací most, přes něj vedoucí, také svědčil o tom, že již dávno nebyl vytažen, jsa obrostlý svlačcem .

Projeli bránou na dvůr a Bacon s kočárem zastavil před jedinou patrovou a trochu výstavnější budovou. Hbitě seskočil z vozu a pospíšil k dámě aby jí nabídl pomocnou ruku. Ve dveřích se zjevil starší již notně proplešatělý muž oblečený po panskou.

Pokud byl překvapen tím, že vidí Dianu naživu, tak to nedal na sobě znát i když se s ní přivítal poněkud chladně. Přistoupil k Baconovi a zeptal se stroze: „Kdo jste, pane a co se stalo?“

Tady by žádná listina nebyla nic platná a Bacon ji ostatně neměl ani v úmyslu použít. Představil se a celou událost podal jen co nejstručněji: „Vaše žena byla cestou v lese přepadena. Náhodou jsem měl stejnou cestu, ale na místo jsem dospěl bohužel až ve chvíli, kdy vaši sluhové byli mrtvi. Nicméně to nejčennější co máte, vaši manželku se mi povedlo zachránit.“

„Hm, no jistě, ano, děkuji vám. Jste statečný muž. Pojd'te dál a přijměte mé skromné pohoštění.“

Už ve vstupní hale bylo jasné, že majitel domu byl voják, který na východě strávil část svého života. Bacon hlasitě obdivoval nádherné nástěnné koberce hýřící barvami,

jakož i další vybavení. Byla tu i velká knihovna s mnoha svazky, ale Bacon tušil, že ty nejcennější má hrabě uschovány jinde. Hrabě trochu roztál, protože mu chvála dělala dobře.

„Přivezl jsem si tohle všechno před dvěma lety z křížové cesty.“

„Shodou okolností jsem tam v tu dobu také dlel,“ nadhodil sir Bacon.

„Nepamatuji si, že by tam mezi námi v tu dobu byli nějakí Angličané.“ Hrabě viditelně znervózněl.

„Byl jsem tam jen velmi krátký čas a ne jako bojovník, ale jako soukromá osoba.“

Tímto neutrálním vyhlášením se Bacon opět takticky vyhnul nutnosti lhát.

Ozvalo se zaklepání a dovnitř s uctivou úklonou vstoupil sluha a cosi hraběti zašeptal.

Ten se obrátil k Baconovi: „Je tu cosi, co musím neprodleně vyřídit. Prosím omluvte mě. Jistě máte již velký hlad a v jídelně tamo je pro vás již připraveno pohoštění.

Jakmile co to vyřídím, budu vám opět dělat společnost.“

Jen co zatím zaklaply dveře, Bacon místo toho, aby přešel do jídelny, přistoupil k oknu a podíval se ven. Jak správně vytušil, štolba právě do stáje zaváděl ještě neodsedlaného koně, což potvrzovalo, že kdosi přijel na návštěvu a Bacon tušil kdo. Otevřel dveře a nakoukl do vstupní haly. Muž právě vcházel do dveří vpravo a i když ho Bacon viděl jen krátce, ihned v něm poznal vůdce bandy, s kterou se dnes již dvakrát setkal.

Ačkoliv si uvědomoval, že při tom může zde v hale být kdykoliv přistižen a že je to velmi nerytířské, přeci jen přišel ke dveřím a přiložil k nim ucho. Nezaslechl jediný zvuk. Opatrně tedy dveře otevřel a ocitl se v malém salonku, z kterého vedly dveře do další místnosti. Znovu se u nich zaposlouchal a tentokrát uslyšel nejprve trochu nezřetelné hlasy. Mluvili tam dva muži a o něco se přeli. Jak stoupalo jejich rozčilení, zvyšovali i hlas a slova se stávala srozumitelnější:

„..... A já vám říkám, že od té doby, co jsme tam na východě na váš rozkaz zamordovali toho Araba, tak se nás drží smůla. Však nás taky před smrtí proklel. Té jeho hatmatilce jsem sice nerozuměl, ale dodnes když si vzpomenu na ty jeho hrůzné vyvalené oči a zlobu v hlase, mám husí kůži.“

„Jsi pověřčivej jako stará baba Grunne.“

„Jen než jsme vás a tu mladou čarodějnici dostali sem do Evropy, přišel jsem o polovinu mužů. Nejdřív to byla bouře, co jich pár spláchla do moře. Pak se na nás v horách přiřítla lavina a vlky jsme měli celou cestu v zádech...“

„Nebýt jí, nikdy by jsme se dovnitř do jeho domu nedostali. Jen ona zajistila, že byl sám doma a vpustila nás dovnitř. A to všechno? Byla to jen náhoda, nepřízeň osudu. Ale o tom jsi mi jistě nepřijel vyprávět. Tak co tu děláš, když máme dohodu, že se

budeme setkávat jen mimo dům? Jestli jsi mi přijel říct, že to přepadení v lese se nezdařilo, tak toho už jsem si stačil všimnout, když se mi vrátila živá a s ní návdavkem ten záhadný cizinec. Zbabělci! Bylo vás pět na jednoho!“

„Měl byste také vědět, že i ona nám dala nějaké peníze, aby jsme naopak zabili vás. Ale i my máme svou čest a krom toho jsme si říkali, že by jsme se s ní mohli konečně trochu pobavit. A neměl by mě nazývat zbabělcem ten, kdo tam tehdy jen stál a díval se, když jsme toho chlapa rdousili.“

To už ti dva na sebe křičeli tak, že to bylo slyšet po celém domě.

„Ale moje peníze jsi bral co kmáne?“

„Už těch urážek bylo dost!“

Vzápětí se ozval třesk zbraní, které se střetly. Kolem Bacona proběhl sluha. Ignoroval zřejmou skutečnost, že tento poslouchal za dveřmi, otevřel je a zůstal zděšeně stát mezi nimi. Sir Bacon přes jeho záda uviděl ty dva, jak spolu divoce bojují. Poráželi drahocenný nábytek a ječeli na sebe jako šílení: „Ty lotře, odvážil jsi se vztáhnout ruku na šlechtice, budeš pykat.“

„Na to nemáte dost sil, vyšel jste zatraceně dávno ze cviku,“ posmíval se mu druhý, „Co tohle? To je novinka, kterou neznáte.“

Muži zmizeli Baconovi z dohledu, ale místo další rány se ozval jen tupý úder znamenající jen jedno, pád těla na zem. Sir Roger postrčil sluhu, který stále stál zkoprněle ve dveřích, dovnitř a viděl hraběte ležet bezvládně na zemi. Ten druhý s mečem se potácel proti nim. Levačkou si držel bok a zpod prstů mu crčela krev. Sluha jakoby se probudil, zděšeně vyjekl a uskočil do rohu. Sir Bacon položil ruku na jílec meče, ale již nebyl třeba, aby tasil. Chlap pustil zbraň, křečovitě se chytil stolu a sesul se na kolena. Když k němu Bacon přistoupil, trochu se pohnul, ale vzápětí mu klesla hlava a jeho tělo se svezlo na zem. Místnost se rychle začala plnit lidmi. Mohutný muž, zřejmě správce, je rázně rozrazil a pánovitě se ptal: „Co se to tu stalo?“

Nečekal na odpověď a nahnul se nad hrabětem. Prohlídka trvala jen okamžik. Pak vstal, zavrtěl hlavou a smekl.

Jako první se za ním ozval sluha stojící v rohu, s tváří bělejší než jeho paruka: „Pane, když jsem sem přišel, tak tady ten právě napadl pana hraběte, bili se a pak....“

„A vy jste kdo? A proč jste nezasáhl. Vidím, že máte také meč,“ otočil se správce na Bacona.

„Přijel jsem s hraběnkou. Jsem tu cizinec a v tomto domě jsem sotva chvíli. Netušil jsem, co je předmětem jejich sporu a nehodlal jsem se do toho míchat. Předpokládal jsem, že pan hrabě jako šlechtic bude chtít hájit svou věc sám.“

„Dobrá, vy dva odnese toho lotra dolů do stáje, hraběte do jeho ložnice a já to půjdu oznámit paní.“

Nebylo toho ale zapotřebí. Diana doprovázena dvěma sloužícími vzcnosně vstoupila dovnitř. Lidé jí uctivě ustupovali. Když uviděla obě těla ležet na zemi v krvi, jen si přiložila ruku k ústům a skácela se v mdlobách do náruče dam, které tvořily její doprovod.

Ihned ji začaly ovívat a strčily jí pod nos flakonek s čichací solí. Diana se velmi rychle vzpamatovala a odcházela podepírána z každé strany jednou z žen. Sir Bacon vyšel za nimi. Nikdo si ho nevšímal, všichni se motali kolem mrtvých těl. Jedna z komorných se mu pokusila přibouchnout dveře budoáru před nosem, ale jeho noha ji v tom zabránila.

„Jak se opovažuje pane?“

„Musím s madam nutně mluvit.“

„Ne, ona teď potřebuje klid.“

„To nebyla prosba.“

„Chcete snad dovnitř vniknout násilím?“

„Jen když to bude nutné a budete mi nadále překážet.“

Bacon, který se většinou k ženám choval velmi rytířsky, věděl, že tentokrát musí být tvrdý.

Služebná ustoupila, a když kolem ní procházel, zasyčela nenávislně: „Barbare! Násilníku!“

Zastavil se před Dianou, která seděla v pohodlném křesle a nevypadala příliš zdrceně. Služebná se postavila vedle něj a tvářila se jako bohyně pomsty.

„Musím s vámi mluvit o samotě.“

Gestem ukázala služebným, aby opustily místnost a pak mu naznačila, aby si sedl. Chvíli byli ticho, když se rozmýšlel jak nejlépe začít.

„Vaše podivné přání se teď splnilo, ale nevím, jestli si uvědomujete, jak to bylo pošetilé.“

„Pokračujte,“ to sdělení na ní zaúčinkovalo jako živá voda.

„Příbuzní pana hraběte se na vás totiž teď sesypou jako supi. Najmou právníky a ti brzy vyšťourají, že oddací list je padělek. Nebo poukáží na to, že dosud nemáte děti. Podle našich zákonů, je totiž možné manželství, z kterého nevzešel potomek, prohlásit za neplatné a to i zpětně. Sama jste říkala, že vás tu nenávidí, takže vás odsud vyženou nejspíš jako žebračku.“

Jak mluvil, Diana se na něj dívala se stále vzrůstajícím děsem.

„Ale to je nemožné, tohle si já nešťastnice nezasloužím.“

„Zasloužíte si jen to, co jste si sama nadrobila tím, že jste nejdříve podle zradila svého dobrodince a vydala ho do rukou vrahům. Pak jste plánovala nechat zabít i svého rádoby manžela.“

„Zacházeli se mnou jako s věcí, jako bych byla kus nábytku.“

„Mnoho žen, a vy to musíte vědět také, je na tom hůř. Mají hlad a žijí v nuzných chatrčích. Jejich muži je bijí a ony jim musí být po vůli podle libosti. Vy jste si žila v klidu, nepoznala jste bolest ani hlad.“

Sklopila hlavu a Bacon věděl, že jí má přesně tam kde ji chtěl mít a tak pokračoval dál: „Mohu vám pomoci, ale nejdřív potřebuji já něco od vás.“

„Co chcete? Mám vám také dělat médium? Nebo chcete víc?“ V jejích slovech byl jed a pohrdání.

„Ne, potřebuji knihu, kterou vlastnil Alzahred. Je to asi dvacet pergamenových listů v deskách pošitých černým sametem. Rohy jsou chráněny stříbrnými ozdobami. Vím, že tady ta kniha je.“

Slabě kývla na znamení souhlasu, vstala a vedla ho domem. Alchymistická laboratoř se vybavením nijak nelišila od těch, které měl Bacon možnost vidět. Jediný rozdíl snad byl jen v tom, že zde vládl přísný pořádek. Diana přešla ke stolu a sáhla pod desku. Ozvalo se klepnutí a zespoda vyjela tajná zásuvka, ve které ležela kniha. Diana ji vzala a podala Baconovi: „A teď chci vědět, jak mi pomůžete získat hraběcí majetek.“

„Neslíbil jsem vám, že vám pomůžu získat zpět bohatství, ale dva dny jízdy odsud je ženský klášter. Abatyše je moje známá, když se u ní přimluvím, můžete tam dožít v klidu.“

„Vy jste se zbláznil. Co to bude za život?“

„Mohla byste skončit i na pranýři.“

„Lháři, podvodníku, zrádče!“ Z očí ji vyšlehly dva ohně. Bleskově sáhla kamsi do záhybů svých šatů, vytáhla štíhlou dýku a chtěla bodnout, ale Bacon byl rychlejší. Vykroutil jí dýku z ruky a zahodil jí do kouta. Zhnusen ji hrubě odstrčil, vyšel z laboratoře a zabouchl za sebou. Došel do stáje, osedlal svého koně, knihu uložil do vaku a vyjel.

Už se stmívalo, když dojel k brodu. Sesedl a pozoroval vodu, aby uklidnil svou rozjitřenou mysl.

Protože byl zasvěcen do esoteriky, nemohlo mu nepřijít na mysl, že tohle není náhoda, ale výsledek toho strašlivého předsmrtného prokletí. Ale jako správný křesťan tyto

myšlenky rychle zapudil.

Nyní tedy konečně díky božímú úradku vlastnil onu vzácnou knihu, kvôli které podstoupil nejedno nebezpečenství.

Přemýšlel. Jeho původním úkolem bylo dopravit knihu do Říma, ale teď tam seděl na stolci nový papež, starý a dogmatický muž, díky němuž již na hranici shořely mnohé vzácné rukopisy.

Bacon se rozhodl: ano, zná muže u kterého bude rukopis v bezpečí. Pobídl koně a vyjel.

Kapitola IV. Epilog.

O několik dní později, když dlel ve městě u svého starého přítele, dostala se tam zpráva o strašné smrti hraběte de Graaz a sebevraždě jeho manželky, která si, zdrcena žalem nad smrtí milovaného chotě, vzala sama život. Zbylé dva lapky Bacon již nikdy neviděl a o jejich osudu se nedozvěděl, ale vzhledem k tomu, že asi dva měsíce po událostech které zde popisují, byla polapena banda lupičů, kteří sužovali tamní kraj a všichni byli popraveni, tak kletba mudrce Alzahreda nejspíš dostihla i je.

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

BLACK HILL

(Poznámka překladatele: původní text z kterého jsem vycházel, je napsán v angličtině 16. století a proto jsem některé části překládal dosti volně, aby byl děj srozumitelnější moderním čtenářům. Také text šifry v původním znění by byl pro naše čtenáře nezajímavý a možná i nesrozumitelný a tak jsem připravil český ekvivalent, ve kterém jsem se ale snažil zachovat ducha původní předlohy. Pro případné zájemce je originál uložen v National Library Glasgow, p.v.v.Shinen)

Když sir Roger Bacon dosáhl zralého věku, přestal cestovat a vrátil se natrvalo do svého rodného sídla. Zde byl hojně vyhledáván společnostmi, protože poznal mnoho zemí a prožil v nich i četná dobrodružství. Byl dobrým hostitelem i vyprávěčem, vždy však velmi skrovný, co se týče svých nesporných zásluh, které sám náš Svatý otec nejednou ocenil.

Tehdy já, knihovník, jsem pojal úmysl jeho vyprávění sepsati, aby tak i budoucí generace mohly z nich čerpat nejen zábavu, ale i poučení. Sir Bacon souhlasil a tak jsme pak spolu strávili nejeden večer, osvěžujíc se jiskřivým španělským vínem, kterého měl hojnou zásobu ve svých sklepích. Zde vám předkládám jeden z jeho příběhů:

Kapitola I. Vypráví sir Roger Bacon.

Jako mladý muž jsem byl velmi nepokojného ducha a pobyt v rodném domě se mi zdál být nudným. Využil jsem tedy nabídky stát se královským kurýrem i přes odpor mého otce, který namítal, že pro šlechtice je to velmi nedůstojné postavení. Trávil jsem tak mnoho času v sedle svého koně na cestách.

Jedním z míst, kterým jsem často projížděl, byl hostinec Black Hill nazvaný nejspíš podle osamělého černého skaliska trčícího jako hrozící prst z jinak rovinné krajiny. Podle pověsti ho sem kdysi v dávných dobách zasadil sám velký kouzelník Merlin.

Prostorný dům byl ze tří stran uzavřen budovami. V jedné byl hostinec, kde si

cestující mohli odpočinout. V druhé byly zřízeny stáje, třetí pak byla hospodářská budova. Ten den, když jsem tam přijel, předal jsem svého koně stájníkovi a protože jsem vždy dával přednost posezení pod širým nebem, usadil jsem se venku na prostou lavici a pozoroval okolí.

Na prostorném dvoře stál vůz připravený vyjeti, ale cestující sedící v šenku se k odjezdu neměli. Hojně popíjeli, hráli v kostky, hádajíce se halasně o každý vrh. Byli sice pěkně oblečení, ale mravů velmi neurvalých. Po ukončení každého kola, musel ten kdo prohrál, koupit ostatním další várku alkoholu a tak jejich hádky a křik nabývaly na intenzitě. Hospodský, malý šlachovitý mužík se je vůbec neodvážil napomenout. Vytušil jsem, že z toho nemůže vzniknout nic dobrého.

Vozkovi nakonec došla trpělivost, seskočil z kozlíku a nasupeně dusal dovnitř, ale na jeho dotaz, když se pánové uráčí nastoupit, se mu dostalo jen spršky nadávek. Vyběhl ven, skočil na kozlík a pobídl koně tak prudce bičem, že ze dvora vyrazili tryskem, přičemž jen o kousek minuli nového příjíždějího hosta.

I když se zdálo, že ti uvnitř jsou plně zaujati svou hrou a rozmíškami, přeci jen nejspíš zaznamenali příjezd tohoto muže na skvostném arabském hřebci. Mladý muž statné postavy měl dlouhé vlasy, pečlivě zastřižený knírek a jeho bohaté oblečení jasně prozrazovalo, že jde o šlechtice. Sám také odvedl svého koně do stáje a pak se podobně jako já posadil venku. Ihned také si povšiml té hlasné cházky uvnitř hostince a na jeho tváři byly vidět obavy.

To už se ale jeden z těch opilců vydal poněkud vratkým krokem ven, držíc přitom v nejisté ruce sklenku pálenky. Zastavil se ve dveřích, otočil se na své druhy a klokotavě zahalekal: „A heleme kohopak tu máme? Mladý Tom Greenship si vyjel na výlet.“

Bylo to jasná provokace, ale mládenec na sobě nedal nic znát, což opilce přimělo k tomu, že se připotácel až těsně k němu a pokračoval: „Copak to piješ? Pivo? Možná by bylo lepší, kdyby takový cucák jako jsi ty, pil mlíko!“ Nemohl jsem než obdivovat sebeovládání mladého šlechtice, který ani po této urážce neztratil hlavu. Moc dobře věděl, že cílem těchto řečí je vyprovokovat ho k boji, při kterém by měl ten stojící nespornou výhodu.

Opilec, když viděl, že jeho řeč nezabírá, praštil svým pohárem tak prudce, až obsah vyšpláchl na stůl: „Tady máš pořádný pití a připij s ním na zdraví Henryho!“

„Dobrá!“ odpověděl mládenec klidně. Vstal, vzal sklenku a vychrstl ji opovážlivci do obličeje. Vzápětí ho praštil do nosu tak prudce, že se halama natáhl na zem a v dalším

okamžiku mu špička meče mířila na prsa.

Viděl jsem, že jeho tři kumpáni mu jdou na pomoc. Nezaváhal jsem ani na okamžik, také jsem vytasil meč a dvěma dlouhými kroky se postavil proti nim. Nerozhodně se zastavili ve dveřích hostince a nejistě po sobě pokukovali. I přes svou opilost věděli, že by proti nám neměli žádnou šanci.

Zdvihli ruce na znamení, že se vzdávají. Ustoupili jsme tedy a ti tři se chopili stále ještě ležícího druha, podepřeli ho a klopotně se dali na ústup do šenku. Zastrčil jsem meč do pochvy, nabídl mladíkovi svou ruku a zároveň se představil.

Sedli jsem si pospolu a on začal povídat : „Děkuji, že jste mi přispěchal na pomoc. Tohle jistě jsou žoldáci jižní větve. Jsem rád, že jsem se tu setkal s někým, kdo patří k přívržencům naší severní strany i když si nepamatuji, že bychom se už někde viděli.“

„Nepatřím nikomu, jsem ve službách krále. Nevím nic o té vaší severní a jižní větvi.“

„To je delší povídání.“

„Rád si to poslechnu, jestli se vám to chce vyprávět.“

Kapitola II. Vyprávění Toma Greenshipa

Naše rodina tady v kraji vlastní od pradávna rozsáhlé pozemky. Někdy před čtyřiceti lety byl náš předek obšťastněn naráz dvěma mužskými potomky a tak když se jeho čas nachýlil, rozhodl se rozdělit své panství mezi ně. Jenže rodné sídlo bylo jen jedno a tak losovali a můj otec vyhrál. Jeho bratr Henry se musel odstěhovat od jejich sídla na jih. Bylo sice neméně honosné, ale rodný dům to nebyl.

O něco později se doslechl, že můj otec jezdí po kraji a jeho sluhové kopou tu i onde a vytušil, že hledá poklad krále Jakuba I. Ten ho podle pověsti zakopal někde v těchto místech, když po prohrané bitvě se Sasy u Setinburgu, prchal se zbytkem svého vojska.

Nasadil tedy k bratrovi svého špeha a ten mu vbrzku přinesl zprávu, že otec vlastní jakýsi starý pergamen, ke kterému se často po nocích vrací a po večerech ho zas a zas studuje. Henry slíbil sluhovi velkou odměnu, když se mu podaří zjistit obsah té tajemné listiny. Dlouho se to nedařilo, protože otec vždy listinu pečlivě ukládal do sekretáře, od něhož nosil jediný klíč na řetízku na krku.

Až jednou se mu podařilo přimíchat otcí do vína odvar z makovic a on během studia usnul hlubokým spánkem.

Sluha zručně obkreslil pláněk a opsal tajemný text a odnesl ho hned druhý den

Henrymu. Ten pak špeha vyplatil, ale později neudržel na uzdě svou prudkou povahu a otci vyčetl, že před ním plánek skrýval. Otec namítl, že ho našel on ve svém domě a že je tedy součástí jeho právoplatného dědictví a naopak vmetl Henrymu do tváře, že mu nasadil do domu špeha.

Dostali se do tak prudké hádky, že nakonec došlo i na meče. Průběh tohoto boje líčí každý jinak. Otec vypráví, že souboj byl čestný a jemu že se nakonec podařilo prolomit Henryho obranu a zranit ho. Ten potom odjel domů. Henry vyprávěl, že byl bodnut zákeřně z boku a přísahal otci pomstu. K té se však už nedostal, protože ještě v noci zemřel.

Od té doby je mezi našimi rodinami nepřátelství.

Tom zakončil své vyprávění dlouhým douškem piva.

Kapitola III. Vyprávění se opět ujímá sir Roger Bacon

„A co ten pergamen? Podařilo se vám ho rozluštit?“

„Ne, myslím ale, že neprozradím žádné tajemství, když vám povím, že podle plánu na kterém je zcela jasně vyznačeno ono černé skalisko, jež se vypíná poblíž tohoto hostince, soudíme, že poklad je zakopán někde poblíž.“

Vzhledem k tomu, že leží na hranici našich území, pokoušeli jsme se my kopat na své straně a Henryho rodina na druhé, ale bez výsledku.“ „Já jsem se od mládí o šifry zajímal, pokud by jste mi důvěřovali, zkusil bych jestli dokážu pomoci.“

„Opravdu?“ To by bylo báječné!“ jeho tvář se rozzářila jako sluníčko.

„Bohužel mám jistý úkol, který musím nejprve splnit, ale jen co budu mít volný čas, slibuji, že přijedu.“

Zvedli jsme se k odchodu, ale pak mě napadlo: „A co tamti?“

„Jen se podívejte, sedí tam jak zmoklé slepice. Ti už si nic nezačnou.“

Měl pravdu, při letném pohledu jsem viděl, že tam ta dříve hlučná banda sedí schlíple a tváří se jako psík, který dostal bačkorou přes čenich.

„Stejně ale obdivuji váš klid a shovívavost. Jiný na vašem místě by chtěl vidět jejich krev.“

„Těch potyček už mezi námi bylo dost. Vloni mého bratra Edgara také přepadli a těžce zranili. Kurýroval se pak tři měsíce. Já a otec jsme si to s nimi vyřídili. Ty hošánky jsme si vyčíhali, nejdříve jsme jim pořádně napráskali a pak je přivázali k dubu na rozcestí, aby byli ku posměchu kolemjdoucím. Oni nám jindy zas odehnali celé stádo jelenů z našeho revíru a zavřeli ho do své obory. My nato přepadli povoz, který jim vezl zásoby vína. Rozsekali soudky a všechno víno vypustili do řeky.“

Myslím, že ryby se poměly, byla to prvotřídní kvalita. Tehdy mi bylo deset a moc jsem se bavil, ale dnes bych rád už žil v klidu.“

Podali jsme si ruce a srdečně se rozloučili.

Já jsem si o této věci ale v duchu udělal svůj názor. Poté co jsem dorazil do královského paláce a předal své poselství, navštívil jsem několik učenců a rozhovor s nimi mě jen utvrdil v tom, že můj prvotní dojem byl správný. Moje další povinnosti mě však vedly úplně jinam a tak uběhlo několik měsíců než jsem mohl sídlo Greenshipů navštívit.

Několikrát jsem se vyptal na cestu, ale pak už jsem před sebou uviděl mohutný hrad, který vypadal jako obrovitá hora kamení ve které jen náhodou byla okna a z které čněly věžičky.

Zastavil jsem před bránou a zabušil na ni co nejsilněji: „Hej vy tam, jsem Roger Bacon a přijel jsem navštívit pana Thomase Greenshipa.“

Ve dveřích se otevřelo malé okénko a ven vyhlédla tvář strážného. „Jste sám?“ Rozhlédl jsem se kolem, jakobych tuto otázku přes její zjevnou pitomost bral vážně a odpověděl: „Vypadá to, že ano.“

Okénko zaklaplo a dveře se pootevřely tak abych mohl projet. Uvnitř to vypadalo spíš jako na selském dvoře nebyť několika vojáků, kteří se na mě nedívali zrovna přátelsky. Jeden z nich, podle zdobenějšího kabátce nejspíš důstojník, ke mně přistoupil:

„Omluvte nás, ale musíme se vůči cizincům chovat opatrně. Pak Thomas přijde za chvíli, už jsem pro něj poslal.“

A opravdu, netrvalo to nijak dlouho, otevřely se dveře a už se ke mně s jásotem hrnul. „Vítám vás, už jsem myslel, že jste na mě zapomněl. Pojd'te hned dál, určitě jste po cestě vyhládl a máte žízeň. Hned zařídím nějaké pohoštění a pak vás představím otci.“

Měl pravdu, po dlouhé cestě mi opravdu vyhládlo a tak jsem si rád pochutnal na jemně prouzené šunce a číši bílého vína.

Pak už jsme se vydali do pracovny jeho otce. Byl to vysoký důstojný stařec, který si i v pozdním věku uchoval štíhlou rovnou postavu. Pevně mi stiskl ruku a přivítal mě neméně vřele: „Tom mi všechno vyprávěl. Jsem rád, že našel tak skvělého přítele. Prý se zajímáte o různé šifry? Ale na rovinu vám říkám, že já jsem si s tím lámal hlavu dlouhá léta, pokoušel jsem se písmena všelijak přeskupit, ale stále to nedávalo smysl. Nepodařilo se mi to vyluštit.“

„Já doufám, že budu úspěšnější. Náš předek, jehož jméno nosím, nějaký čas žil v klášteře a zde se tímto uměním dlouho zaobíral, ba i o tom sepsal knihu, kde své zkušenosti s luštěním podobných záhad shrnul.“

„Pak vám tedy z celého srdce přeji, abyste měl úspěch tam, kde já jsem selhal.“
Rozepnul si košili, přetáhl přes hlavu řetízek, na kterém měl malý klíček a otevřel s ním šuplík svého sekretáře.

„Ono to už není žádné tajemství, když mi ho Henry ukradl, ale zvyk je zvyk.“
Vysvětlil omluvně a podal mi oba pergameny.

Na jednom byl nepochybně zobrazen onen hrozivý černý kámen osaměle čnějící z roviny. Hostinec zde pochopitelně zakreslen nebyl, ale čtvero cest sbíhajících se z různých směrů ano. Podíval jsem se na druhý papír a opravdu, text vypadal naprosto nesmyslně:

HILOYHZJJIVTGJBHGFUIGIMZKZFATJOU PZZALZEZ PGFE
JZLTNKDEGIVPDCOJZUIGIMZHIGIUOFFBJZIYEZJVOPIEGO
MGZEJZMGZEMIUIGIMZHMZKZFUTCVZEMI

Hned na první pohled mi bylo jasné, že pouhým přeskupováním písmen, tu nelze řešení dosáhnout a řešení bude ztíženo tím, že zde nejsou rozdělena jednotlivá slova ani není jasné, zda jde o jednu nebo více vět.

Kapitola IV. Vypráví Tom Greenship

Když jsem viděl, jak se při pohledu na pergamen můj nový přítel zakabonil, propadl jsem malomyslnosti. Ale on pak si sedl, přitáhl si blíž k sobě kalamář. Několika jistými tahy přibrousil pero a začal něco psát.

Tu pocit marnosti ustoupil a já i můj starý otec jsme sledovali jeho počínání s velkou nadějí, že se mu přeci jen snad podaří dovést luštění do zdárného konce. Jeho práce ostatně netrvala nijak dlouho a on nám začal vysvětlovat:

„To co jsem teď udělal je první akce, která je se zašifrovaným textem zapotřebí udělat. Je to frekvenční analýza, která ukáže základní charakter šifry. Jak jistě víte, nejpoužívanější písmena v našem jazyce jsou a-e-i-o-u, zde v tomto textu je sice I a E časté, ale A je tu jen dvakrát. Naopak jiná písmena vyskytující se jen zřídka, třeba G je tu neobvykle jedenáctkrát. Další hojně se vyskytující písmeno je Z. Z toho můžeme odvodit, že i E-I je správné jen zdánlivě.“

Jistě jste si také povšimli, že sekvence UIGIMZ se tu objevuje dokonce třikrát a dá se říci v relativně pravidelných odstupech. Dá se tedy předpokládat, že jde o jedno a totéž slovo. O čem to svědčí? Že použitá šifra je symetrická a můžeme ji rozdělit do několika sekcí. Samozřejmě je to pracovní předpoklad, ale uvidíme, kam se s tím dostaneme.

Předpokládejme dále, že by tu měla být ještě další rozdělení. Pak vyjde 18--26-17-17-24-20. Co vám to připomíná? Mě verše!

Jak víte, byli dříve po všelijakých veršovaných říkánkách lidé doslova posedlí.

Podívejme se znova na text. Před naším prvním slovem, které nás zajímá jsou písmena FE, stejná najdeme opět po dvaceti písmenech po UIGIMZ.

Obdobně na konci textu je MI a stejná písmena jsou i o 14 písmen + našich šest.

Obdobně se místech, kde by měly být, objevují i JZ.“

Ukázal na druhý popsaný list, na kterém ještě nestačil ani pořádně zaschnout inkoust.

HILOYHZJJIVTGJBHGF

UIGIMZKZFATJOU PZZALZEZPGFE

JZLTNKDEGIVPDCOJZ

UIGIMZHIGIUFFBJZ

IYEZJVOPIEGOMGZEJZMGZEMI

UIGIMZHMKZFUTCVZEMI

„Nevím sice, jestli jsme na správné stopě, ale nyní vlastně práce teprve začíná.“

„Můžu se jen na něco zeptat?“

„Samozřejmě!“

„V čem se liší symetrická šifra od nesymetrické?“

„V symetrické, s kterou tu s velkou pravděpodobností máme co do činění, je každé písmeno zaměněno za jiné v celém textu, kdežto u nesymetrické se mění i když zase podle jistých zákonitostí. Značně to ztěžuje luštění, ale i tato zapeklitost se dá zdolat.“

Kapitola V. Štafetu opět přebírá sir Roger Bacon.

V tomto momentě naši debatu přerušil starý pán a navrhl, abychom pokračovali druhý den. Měl pravdu, teprve když jsem se odtrhl od práce, uvědomil jsem si, jak den už značně pokročil a jak jsem unaven. Do pokoje jsem se už jen sotva dovlekl, sluha mi pomohl se svléknout a ulehnout. Sotva jsem se uložil na lůžku, usnul jsem hlubokým spánkem.

Ráno mě svými paprsky probudilo sluníčko. Cítil jsem se odpočatý a svěží, ale velmi hladový. Jakoby mi někdo četl myšlenky, uslyšel jsem diskrétní zaklepaní a na mé vyzvání se dveře otevřely a dovnitř vstoupil sluha vezoucí na malém vozíku bohatou snídani.

„Až se pane nasnídáte, jste již netrpělivě očekáván v pracovně pana Greenshipa.“

Tušil jsem, že jsou velmi netrpěliví a popravdě i když jsem měl již jistou představu o

obsahu tajemného textu, přesto jsem byl také zvědav. Neprodužoval jsem tedy snídani ani o chvilku déle, než bylo nutné a nechal se doprovodit do pracovny, kde už na mě oba pánové čekali.

Když jsem viděl jejich nedočkávané obličej, tu jsem přeci jen pocítil povinnost říci jim své mínění a obavy: „Neuražte se, ale ještě než dnes budu pokračovat, chtěl bych vám říci, že nesdílím váš optimismus, že text obsahuje nějaké instrukce umožňující nalezení pokladu krále Jakuba I.“ Podívali se na mě trochu nevrle, ale s očekáváním.

„Tak jako každý, i já se zajímám o dějiny naší rodné země a tak vím, že málokterý král si do bitvy bral i svůj osobní majetek, obzvláště v tak nejistých dobách jaké byly v době panování tohoto krále. Navíc věděl, že jeho vojsko je početně slabší a tak výsledek bitvy je nejistý. A do třetice, i kdyby si sebou opravdu vzal nějaké cennosti, není pravděpodobné, že by při útěku zbytku jeho vojsk byl čas je někde zakopávat, kreslit plánek a psát nějaké veršičky. Mluvil jsem o tom i s učenci v královském paláci a i oni sdílejí můj názor s tím, že cennosti se patrně ztratily v pozdějších zmatené době.“ „Chcete snad říci, že v luštění nebudete dál pokračovat, protože jde o bezcenný cár?“ ozval se popuzeně starý pán.

„Ne, naopak, jsem velmi zvědav, co text skrývá. Možná to bude mnohem zajímavější.“ „Tak dobrá, uvidíme.“ zakončil Tom debatu, protože viditelně nechtěl dál rozdmýchávat případnou hádku.

Přešel jsem tedy opět k pracovnímu stolu, usedl a soustředil se na rozpracovaný text. „Dobrá,“ začal jsem. „Včera jsem původně nesouvislý text rozdělil do tří dvojic, které k sobě patrně patří. Pomohlo mi k tomu opakující se uigimz a další opakující se písmena předtím.

Nyní ovšem další dělení už není možné, protože už tu nenacházím žádné náznaky, které by mi umožnili rozdělit řádky do jednotlivých slov. Musím se tedy pustit do odhadu, která písmena byla zaměněna za jiná. Vrátime se tedy na začátek, kde jsem je spočítal a konstatoval, že nejvíce se vyskytuje I-G-Z-M, ale že vzhledem k výskytu Z nebude ani I správné.

Dalším předpokladem je, že použitá šifra není příliš složitá a tak zkusíme Z nahradit chybějícím A. Tato varianta se mi sama nabízí. Je to velmi často používaný způsob záměny písmen, kdy v zatímco takzvané Caesarově šifře, jsou dvě abecedy posunuty o jedno nebo více postavení, zde jsou obráceny zrcadlově k sobě.

Kapitola VI. Pokračuje sir Roger Bacon.

Pro začátek to zkusme jen s naším kouskem, kterému jsme se už věnovali. Vyjdeme-li z toho, že Z=A, pak záhadný výskyt I je vysvětlen tím, že se z něj stane O. Takže UIGIMZ bude –O-O-A. To vypadá velmi nadějně, protože v našem jazyce se poměrně často střídají souhlásky a samohlásky. Jdeme dále.

D které je blízko A se v textu rovná U a dostaneme DO-O-A. Napadá mě Do roka. Zkusíme jestli je můj odhad správný a v této fázi si napíšeme již obě abecedy. Jednu sestupně a druhou vzestupně.

a-z
b-y
c-v
d-u
e-t
f-s
g-r
h-p
i-o
j-n
k-m
l-l

a zkusíme opět náš tajemný text.

HILOY=polib, HLJJI= panno, VTGJB= cerny, HGFE= prst
UI=do, GIMZ=roka, KZF mas ATJOVPZ=zenicha, Z=a, AEZTZ=zlata PGFE hrst
JZLTN=nalej, KD= mu, EGIVPD= trochu, COJZ=vina
UI=do,GIMZ =roka,HIGIUOF= porodis, FBJZ= syna
IYEZJVO= obtaci, PI=ho,EGOMGZE=trikrát, JZMGZEMI=nakrátko
UI=do,GIMZ=roka,HZM=pak, KZF =mas, UTCVZEMI= devcatko.

Polib panno černý prst
Do roka máš ženicha a zlata hrst
Nalej mu trochu vína
Do roka porodíš syna,
Obtanči ho třikrát nakrátko
Do roka pak máš děvčátko.

„No myslím, že tahle říkanka vás k pokladu krále Jakuba I. nezavede, ale vaše matka (obrátil jsem se na staršího Grennshipa) si to vzala důkladně k srdci, když povila dvojčátka.“

Kapitola VII . Naposledy mladý Tom Greenship

Dívali jsme se na pana Bacona jako na kouzelníka, Jeho brilantní a rychlé řešení hádanky, která trápila mého otce tolik let, bylo úžasné. Samozřejmě jsem já i otec cítili jisté zklamání, které jsme jen ztíží skrývali.

Nedalo mi to: „To jak jste si s tím podali je naprosto úžasné a není pochyb o tom, že je správné. Přesto mám jistou pochybnost. Proč by někdo takovou, dá se říci dětskou říkanku, měl potřebu skrývat tím, že ji zašifruje?“

Bacon odpověděl: „ Máte pravdu v tom, že jde v podstatě o dětskou říkanku, která patrně vychází z místní lidové pověry, že ten černý kámen umí splnit ženám jistá přání, ale myslím, že důvodem by mohlo být to, že by majitelka mohla být nařčena z čarodějnictví a pověrečnictví a my všichni víme, co by to znamenalo. Drtivá většina žen, které se dostaly do spárů inkvizice, skončila na hranici v plamenech bez ohledu na to, že jde v tomto případě opravdu jen o zcela nevinou věc.“

„Ano, máte pravdu, nyní si vzpomínám, že jsem v místní kronice četl, že kdysi se kolem kamene scházely čarodějnice, tančily kolem něj a když se náhodou do jejich reje připlétl nějaký náhodný pocestný, utancovaly ho k smrti. Ženám však naopak za drobný dárek plnily jejich přání.“

„Jak sami nyní nahlížíte, vlastnictví takové říkanky mohlo být opravdu nebezpečné a tak byla jistá bezpečností opatření na místě. Na druhou stranu, touha mladých dívek po vhodném ženichovi a dětech je tak silná, že neodolaly.

Vím, že jsem se na to měl zeptat již prve, ale kde jste ty lejstra našly?“ Otec stydlivě sklopil hlavu a tiše řekl: „ Našel jsem ji v modlitební knížce mé matky.“

Kapitola VIII, příběh uzavírá sir Roger Bacon

Když jsem dokončil luštění, jež v pravdě pro mě nebylo příliš namáhavé, oba páni byli trochu zklamáni, ale brzy je to přešlo. Myslím, že nakonec byli rádi, že to takhle dopadlo a že to tajemství ve skutečnosti bylo tak prostinké. Ještě celý den mě bohatě hostili, znovu mě převelice chválili a vše jsme znova probírali.

Strávil jsem v jejich sídle další noc, ale druhý den ráno i přes jejich naléhání, abych ještě pobyl, jsem se s nimi rozloučil, protože jsem si uvědomoval, že mých služeb jistě bude opět zakrátko zapotřebí na královském dvoře. Do hostince Black Hill jsem pak sice často zajížděl, ale s rodinou Grennshipů jsem se už nesetkal. Z vyprávění však

vím, že i když se tyto dvě větve jedné rodiny nikdy nesmířily, neboť bylo mezi nimi až příliš zlé krve, řešení tajemného textu přeci jen vneslo klid a k dalším šarvátkám a schválnostem mezi nimi už nedošlo.

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

Když se tak probírám zápisky dobrodružství z cest, o kterých mi vyprávěl sir Roger Bacon, často si vzpomínám na mnohé večery, které jsme spolu trávili nejen v jeho pracovně, ale i v kuchyni. Sir Bacon se velmi často pustil do kuchtění sám. Říkal, že na cestách, kdy byl často odkázán sám na sebe, ve vaření posléze našel zálibu. Jeho kuchařku, paní Gordon-Wilkinsnovou, to zprvu přivádělo k mdlobám, říkala, že je to nehodné šlechtice, ale nakonec se smířila s tím, že na ní zbylo jen mytí nádobí a úklid.

CHANDŽÁR- ARABSKÁ DÝKA.

Jednou nebyl příliš spokojen s ostrostí nožů a tak odkráčel, aby se po chvíli vrátil a přinesl si velký nůž podivného zahnutého tvaru. Tato, již na první pohled strach nahánějící zbraň, vzbudila můj zájem a tak jsem vstal a přistoupil blíž. Nástroj to byl opravdu nezvyklý. Sir Bacon si všiml mého pohledu a tak dál krájel pažitku a k tomu začal vyprávět:

Když jsem poprvé přibyl do Říma, ze všeho nejdříve jsem hledal vhodné ubytování a pak jsem předal list od brata Bernarda, aby byl doručen Jeho svátosti. Předpokládal jsem, že se na přijetí řádně připravím, tak, jak se na posledního služebníka páně sluší, ale k mému překvapení, ještě před setměním ke mně přispěchal papežský posel se žádostí, abych se ihned odebral před tvář samotného Pastýře. Chtěl jsem se alespoň vhodněji ustrojít, ale posel tak naléhal, že jsem se nakonec vydal na Andělský hrad ještě v cestovním obleku. Byl jsem odveden postraním schodištěm do zešeřelé pracovny. Po chvíli se otevřela malá nenápadná dvířka a vešel ON.

Poklekl jsem a propukl v omluvy, že mám tak nevhodný šat. Dal mi políbit Rybářův prsten a pokynul mi vlídně abych povstal: „Není třeba omluv, já sám jsem trval na tom, aby jste se dostavil v co nekratším čase. Pokud můj dávný přítel brat Bernard má pravdu, pak jste velmi obratný muž a přicházíte v pravý čas. Sama Prozřetelnost vás přivedla tam, kde je vás potřeba.“

Odešel ke stolu, chvíli se probíral papíry na něm položenými, až posléze vzal jeden list a podal mi ho řka: „Zde čtěte!“

Palavena LP

Já poníženy služebník boží v Palaveně, obracím se na Svatou stolicí s nanejvýš poníženu prosbou o pomoc ve věci, s kterou si nejsem schopen poradit. V naší malé obci se od jisté doby dějí velmi podivné věci, za kterými tuším temnou ruku Satanovu. Lidé tu bez zjevné příčiny propadají šílenství, tančí a zpívají, chodí jako smyslů zbavení, a nebo naopak upadají do úplné letargie, nic, co se děje kolem nich nevnímají, jen sedí a hledí před sebe, aby pak usnuly tvrdým spánkem, jakoby celý den těžce pracovali. Vkládám tuto záležitost do vašich rukou a doufám ve vaši prozřetelnost, s kterou jistě shledáte mou věc naléhavou.

Domnívám se, že to vše je dílem jedné místní mladé čarodějnice a žádám o brzké vyslání vyšetřovací komise a její přísné potrestání.

*V nejvyšší úctě váš oddaný služebník a pastýř boží
Nicolò Valitali .*

Když jsem dočetl, papež se na mne podíval a otázal se: „Nuže? Jaký je váš názor?“ Dodal jsem si odvahy a řekl: „Dovolil bych si odhad, že toto psal nějaký velmi horlivý muž, který ve všem vidí ruku ďábla, i když příčina může být zcela jinde. Na jednu stranu žádá vyšetření událostí, na druhou nám tu již podsouvá řešení. Domnívám se, že je vůči té dívce nějak osobně podjatý.“

„Skvělé, skvělé! To je přesně totéž, k čemu jsem dospěl i já. Bratr Bernard opravdu nelhal, když psal, že jste muž velmi bystrého úsudku. Měl bych tento dopis předat inkvizičnímu výboru, ale mohu ho pozdržet s tím, že jsem se musel věnovat jiným záležitostem. Proto jen co si trochu odpočnete, odeberete se do Palaveny a zjistíte mi, co za tím vězí. Nyní mne omluvte, musím se věnovat dalším povinnostem.“

Požehnal mi a odešel. Jeho sekretář mi ještě vysvětlil a na mapě ukázal, kde vesnici najdu a předal pověřovací list. U vědomí toho, že není času nazbyt, nechal jsem na ráno připravit svého koně a šel spát.

Už z dob, kdy jsem ještě dělal královského kurýra, jsem si zvykl být celý den v sedle a bez odpočinku překonat velké vzdálenosti a zatímco jiní jezdili v kočáře po širokých cestách, já jsem často mohl volit zkratku i úzkou pěšinkou.

Palavena leží v úzkém údolí na sever od Říma, ale zatímco jiným by cesta trvala jistě alespoň týden, já jsem tam dorazil již třetího dne za kuropění. Tehdy to bylo jen patnáct malých domečků a nuzný kostelík s polorozpadající se farou. Slezl jsem z koně a zaklepal. Hodnou chvíli se nic nedělo, ale posléze se zevnitř ozvalo nevrle: „Co je? Co se děje?“

„Když otevřete, tak se to hned dozvíte.“

Místo odpovědi zarachotil klíč v zámku a malou mezerou ven vykoul starý zamračený muž. Když viděl, že nejsem obyčejný vesničan, změnil se jeho zakaboněný výraz na zvědavý: „Co si bude pán přát?“

„Jsem sir Roger Bacon, přijel jsem z Říma a přeji si mluvit s otcem Valitalim.“

„Ano, ano, hned ho zavolám, rače mít malé strpení.“

Odběhl a za chvíli se ve dveřích objevil mladý muž, podle mého odhadu sotva vyšlý ze semináře. Ještě ve dveřích si ve spěchu upravoval šat. Trochu překvapeně si prohlížel můj cestovní oděv.

„Odpusťe, čekal jsem spíše někoho z Tovaryšstva Ježíšova a rozhodně také ne tak brzy. Nemám, čím bych vás pohostil.“

Vyndal jsem ze záhradří pověřovací listinu, kterou mi předal papežův sekretář. „Toho nebude zapotřebí, nejsem zde, abych hodoval, ale pracoval.“

Zcela úmyslně jsem volil strohý tón, protože mi bylo jasné, že je hned z kraje zapotřebí vyvolat patřičný dojem.

Sotva mladý muž uviděl papežovu pečeť, změnila se jeho nedůvěra v poníženost. Horlivě se ukláněl a zval mě dál.

Prošli jsme úzkou temnou chodbou do jídelny. Kamenné stěny byly jen hrubě omítnuty a sálal z nich chlad a vlhkost. I nábytek tu byl jen velmi starý. Usedli jsme k prostému stolu a sluha nám přinesl mísu s chlebem, plátky sýra a k tomu džbán mléka. Ještě než se odšoural, vydal jsem mu pokyny k ošetření mého koně.

„Nemohu vám nabídnout více, je to tu takové.... Chudobné!“

Znova jsem jeho omluvu odmítl jen mávnutím ruky, ale cítil jsem, že tento mladý muž měl patrně jiné představy o své službě bohu a uvnitř to cítí jako příkoří.

Měl jsem na paměti papežovu připomínku, že je nutno postupovat rychle a tak jsem se hned začal hned během jídla vyptávat: „Přístupme hned k věci, otče. Podivné chování, o kterém jste psal, jste zaznamenal u všech obyvatel této vesnice?“

„Já vlastně nevím, je tu sice jen hrstka lidí, ale jsem tu zatím jen krátce, ještě nevím, kdo je kdo.“

„Tak to zkusím jinak. Postihuje to muže i ženy, i děti?“

„Děti? Ne, ale nevím nač ty otázky. Jsem si jist, že vím, kdo to všechno má na svědomí.....“

Zarazil jsem ho rázným gestem: „Na to také dojde. Ale musíme postupovat systematicky. Věřte, že mám pro své otázky důvod. Pozoroval jste to ve dne? Nebo v noci? Pravidelně?“

Nebylo mu to po chuti a rozmrzele odpověděl: „Nevím, nemám čas všechny pořád sledovat, víte?“

„Dobrá a co ta mladá čarodějka?“

Jeho tón hlasu se ihned změnil: „Ano! Ta její matka, to je také zcela jistě čarodějnice. Vaří kouzelné lektvary a ta mladá, ta je určitě ve spojení s ďáblem. Chodí nedostatečně oblečená a ukazuje lidem obnažená ramena a nohy. Dělá obcésní gesta. Nedávno, když jsem ji za její nevázané chování pokáral, na mě dokonce vyplázla jazyk, otočila se, vyhrnula si sukni a... promiňte, nemohu to ani vyslovit!“

V duchu jsem se musel usmát, ale naoko vážně jsem prohlásil: „Ano, tohle velmi přísně vyšetřím, to vám slibuji. A co podivní tvorové? Náhlé bouře? Nezvyklé úkazy?“

Díval se na mě jako na blázna. Ten mladík neměl o démonismu ani ponětí a nerozuměl mým otázkám.

Sotva jsem se trochu najedl, dolehla na mne únava a oči se mi sami zavíraly. „Na chvíli si odpočinu a pak budu pokračovat.“

Ani tohle se mu moc nelíbilo, asi si představoval, že hned začnu stavět hranici, abych na ní tu malou uličnici postavil, ale odvedl mě do skromně zařízeného pokoje a ukázal na prosté lůžko: „Nebyl jsem připraven na váš příjezd tak brzy a tak vám nemohu nabídnout nic lepšího.“ Mírně se uklonil a odešel.

Zabalil jsem se do deky a jen jsem položil hlavu na polštář, hned jsem tvrdě usnul. Spal jsem mnohem déle, než jsem si přál a tak, když jsem otevřel oči, bylo už pozdní odpoledne. Vstal jsem a přešel do kuchyně, kde sluha právě cosi kutil Když mě uviděl, zeptal se: „Bude si pán něco přát? Otec Valitali dlí na modlitbách.“

Nechal jsem si přinést umyvadlo s vodou a zrcadlo a trochu se upravil a pak jsem si nechal vysvětlit, kde kdo bydlí. Nezabralo to mnoho času, opravdu zde bydlelo jen několik rodin.

Jestliže již z Říma jsem odjížděl víceméně přesvědčen o tom, že zde v této vesnici nejde o žádné ďábelské rejdy, ranní rozhovor s mladým knězem mě o tom jen utvrdil.

Sběr bylin a využití jejich léčivých vlastností je známo již od pradávna a je mnohem účinnější než pouštění žilou nebo krystýry, kteréžto metody jako léčebné propagují někteří lékaři. Znalosti o využití bylin jsou předávány z generace na generaci většinou po přeslici. Mnoho hlupáků pak léčivé účinky připisuje kouzlům, což v sobě skrývá velké nebezpečí a bylinkářky, většinou jsou to osamělé ženy, jsou tak často terčem zloby.

Samozřejmě jsem si to přes náves namířil do kopce na konec vesnice k malému domečku a zaklepal na dveře. Otevřít mi přišla žena asi padesátiletá, na jejíž tváři bylo vidět, že prošla již mnoha strážněmi života, ale stále byla krásnou. „Co si přejete cizince?“

„Jsem Roger Bacon a potřebuji si s vámi nutně popovídat.“

Zcela úmyslně, abych jí nepolekal, jsem vynechal svůj titul.

„Dobrá, pojdte dál a posaďte se,“ zvala mne vlídně.

Místnost byla prostě, ale čistě zařízena a všude se sušily různé rostliny nebo jejich části. Krásně to tu vonělo.

„Tak povězte, co vás trápí?“

A tak jsem začal pomalu vyprávět. Její zprvu neúčastný výraz se postupně měnil na ostražitý a pak na starostlivý.

„Ten kněz je hloupý horlivý mladík a ta vaše dcerka je ještě napůl dítě a neuvědomuje si, co tím může způsobit. Umíte si jistě představit, co by se stalo, kdyby se případ dostal do rukou někomu z Tovaryšstva Ježíšova, nebo ještě hůře, z řádu bosonohých Františkánů!“

V jejích očích se zračila nelíčená hrůza: „Sic vás pane neznám, ale asi nemám jinou možnost než vložit svůj osud do vašich rukou. Můžu vám být nějak nápomocna?“

„Ano a to velmi. Doufám s vaši pomocí a s pomocí Boží nalézt příčinu toho, co se tu děje a pak už pro mne nebude problém otce Valitaliho uklidnit a poučit. Vy také ale musíte promluvit do duše té vaší holčičky.“

„Udělám vše, co budete chtít.“

„Domnívám se, že jde o nějakou částečnou otravu něčím, co způsobuje tyto stavy. Povězte! Postihlo to všechny obyvatele vesnice nebo jen někoho? A za druhé, stavy strnulosti a letargie následují po tom veselí, nebo jde o dva samostatné jevy?“

Tentokrát bylo ihned vidět, že zkušená žena ihned pochopila směr mých otázek: „Já moc dolů do vesnice nechodím, ale tady u mě pro léky byla jen dona Maria Deskali a Florentina Inketina. Podle toho, co mi řekly, soudím, že nejprve je krátký záchvat veselosti a po něm následuje úplná otupělost. Také některé postihla přechodná slepota. Dala jsem jim něco na povzbuzení a doporučila jíst hodně okurek na očistu organismu. Víc jsem nemohla udělat.“

„Udělala jste, co bylo ve vašich silách,“ uklidnil jsem ji, „když se podaří zjistit, co mají ty dvě rodiny společného, jsme na půli cesty objevit původ této otravy.“

Chvíli jsem přemýšlel, pak nemaje jinou možnost, vyňal jsem papežův list, položil ho a z kapsy k tomu přidal kousek olůvka.

Oči se jí rozšířily údivem, když spatřila papežkou pečeť. Zamrzelo mě, že jsem takto nešikovně prozradil, v čích službách jsem: „Nemějte ze mě obavy. Vždyť jste podle mého jednání již musela poznat, že jsem na vaší straně. Nakreslete mi tu pláněk vesnice a řekněte, kde kdo bydlí.“

Váhavě přistoupila a s velkým ostychem nakreslila na rub dopisu několik obdélníků a přitom vysvětlovala, čím je to dům. Domy těch dvou rodin od sebe byly dost daleko a taky jsem to hned rozmrzele řekl: „To ano, ale každý tu má malou zahrádku a kousek políčka a těchto dvou rodin spolu sousedí.“

„No ano! Jak já mohl být jen tak slepý. Vždyť je to jasné, musí to být v jídle. Díky!“ a sebral jsem ze stolu papežovu listinu, nyní tak neuctivě pokreslenou, „Chtěl bych to vyřešit v co nejkratším čase a teď věřím, že jsem již na správné cestě. Určitě se u vás ještě zastavím.“

Ze všeho nejradši bych domy těch dvou rodin navštívil hned, ale když jsem šel dolů do vesnice, viděl jsem, že už se pomalu šerí. Usoudil jsem tedy, že bude moudřejší tyto návštěvy odložit na další den a zamířil jsem na faru.

Otec Valitali seděl v jídelně a večerel. Vzhlédl a řekl se špatně skrývanou ironií: „Omluvte mě, že jsem začal bez vás, ale zjevně jste byl velmi zaměstnán.“

„Ano, trochu jsem se poptával,“ odvětil jsem klidně. Můj otec představený z kláštera svatého Jiří, mě naučil, že je výhodné potlačit vztek, protože pod jeho vlivem člověk dělává nejvíce chyb.

„To vaše takzvané vyšetřování! Podle mě je případ jasný a nezpochybnitelný. Nechápu, jak sem mohl Svatý otec poslat světskou osobu. Ctím váš šlechtický stav,“ dodal rychle, „ale tyto d'ábelské rejdy je třeba zarazit co nejdříve.“
Kritika Svatého otce, stejně jako jeho vyslanec je těžkým přečinem. Mohl jsem ho zarazit, ale opat Duncan mi říkal: „Nikdy nepřerušuj nepřítel, když dělá chyby,“ a tak jsem mlčel a jen si v hlavě udělal poznámku.

„Viděl jsem, že jste navštívil dům těch dvou čarodějnic a celé odpoledne jste se s nimi vybavoval.“

„Vždyť jsem slíbil, že vše důkladně vyšetřím.“ odpověděl jsem.

„Já- já jsem očekával něco jiného. Jistě vás očarovala, jinak byste tu neseděl tak klidně.“

To už bylo příliš. „Nemyslíte mladý muži, že mi tato záležitost byla svěřena, protože mám s démonologií více zkušeností než vy? Odhaduji, že jste sotva vyšlý ze semináře.“

„Je sice pravda, že jsem byl za kněze vysvěcen teprve nedávno, ale znalosti mám. Četl

jsem o tom knihu. Je tam úplně všechno.“ Vida můj pochybovačný pohled, odběhl, aby se brzo vrátil a nesl útlý svazek. Podíval jsem se na název:

Manualis pythonissam

Musel jsem se v duchu usmát. Tyto kniha nebyla ani mezi klérem uznávána za grimoár, ale přesto byla pronásledována, protože šlo o spis silně erotického obsahu. To, že se kněz otevřeně přiznal k jejímu vlastnictví, by za jiných okolností pro něj bylo naprosto fatální. Ačkoliv jsem ji znal, předstíral jsem opak a otevřel jsem ji. Musel jsem se pousmát nad titulní ilustrací nedostatečně oblečené mladé čarodějnice, sedící bokem na koštěti a vznášející se nad krajinou.

„Zajímavé dílko,“ řekl jsem neutrálně, „ale pohovoříme si o tom zítra, dnes jsem již unaven. Dejte to pryč!“ a odstrčil jsem ji od sebe.

Druhý den jsem se vyhnul setkání s mladým knězem a raději jsem oželel i snídani a vydal se nejprve k rodině Diskali.

Otevřít mi přišla stará vrásčitá žena. Když viděla panský oblečeného muže, hned se hrbila a snažila se mi políbit ruku. Sotva jsem řekl, že přicházím od otce Vitaliho, klesla na kolena, sepjala ruce: „Milostpane, přísahám při všem co je mi svaté, že jsme dobrou křesťanskou rodinou. Chodíme všichni pravidelně na mše i ke zpovědi, ale kněz při kázání stále jen opakuje, že prý paktujeme s ďáblem a že Diana, tedy myslím paní Satiani, je čarodějka, ale to přece nemůže být pravda, vždyť mockrát pomohla těma svýma bylinkama jak lidem, tak i dobytku a jakteživo nikomu neublížila. Taky žádný rejdy se tu nepořádaj. To bych vo tom musela něco vědít, já už jsem stará ženská a nemám na práci skoro celý den nic jinýho než pozorovat cvrkot. Tedy chci říct, vidím všechno co se děje.“

Zarazil jsem jí: „Dobře madam, věřím vám.“

„Madam?“

„Paní.... donno Diskali. Mohla byste mi ukázat, co jíte?“

Moje žádost ji natolik šokovala, že přestala drmolit a tiše mě vedla nejdřív do kuchyně a pak i do malé temné špajzky. Byla tu uskladněna hlavně zelenina. Trocha mrkve, petržele, zelí, košík jablek. Tyhle věci jsem hned vyloučil. Tak dál, pobízel jsem v duchu sám sebe. Dívej se, někde tady k tomu musí být konec provázku, za který zataháš a klubko už se samo rozvine.

Tak, co tu máme dál? Bochník sýra, kousek slaniny, chleba, hrnek sádla a další, patrně s medem. Jinak vymetýno..

„Jesli máte urozený pane hlad, dám vám, nač budete mít chuť. Dám vám jestlivá budete chtít, úplně všechno.“ Nevěděla, co si o té kontrole jídelníčku má myslet a třásla se strachy, jak osika.

„Všechna ta zelenina je z vaší zahrádky?“

"Jo, jo, my máme jen to, co si vypěstujeme. Máme jen trochu peněz, co vydělá mladej v panském lomu a my ženský za vyšívání erbů a monogramů na prádlo dámám."

Začínal jsem mít pocit marnosti, stále jsem se díval na tu trochu jídla a nenapadlo mě, co by mohlo působit jako jed.

Začalo mi kručet v žaludku. Ten zvuk jí vykouznil na tváři úsměv, možná proto, že kručení břicha z hladu připisovala jen chudým lidem a zjištění, že se to stává i urozeným, ji rozradostnilo. Také to povolilo trochu napjaté ovzduší mezi námi.

„Pokud vám to nebude vadit, trochu jídla bych si přeci jen dal.“

Na tváři se jí rozlil šťastný úsměv: „A co to bude urozenosti? Mám tu jen sprosté jídlo pro obyčejné lidi. Chleba a kousek sýra? Je nádherně uleželý! A plátky slaniny? Umím je krásně nakrájet tenounké! A kousek cibule? Papriku? Nakládané okučičky?“

„Ano, to bude výtečné,“ souhlasil jsem neurčitě, stále v duchu ponořen do svých myšlenek. Posadil jsem se do kuchyně k hrubému stolu a ona na svůj věk svižně odběhla a to vše o čem mluvila, snášela přede mne, tak jako dávní pohané obětovali svým bohům.

Začala krájet úhledné krajíce a skládala je na talíř předemne. Byly z jen velmi hrubě namleté mouky a já na střídce spatřil něco černého, co mě zaujalo. Vzal jsem krajíc, rozlomil ho a podíval se na to zblízka.

Všimla si mého počínání a hned se kolem mě točila jako starostlivá kvočna a horečně vysvětlovala: „To vzácný pane musí být nějaký kamínek, žádný brouk. My jsme čistotná rodina a já se moc dobře dívám, co dávám do těsta.“ Opravdu to na první pohled vypadalo jako kamínek, ale nebyl. V hlavě se mi mihla vzpomínka, stará, vybledlá a zasunutá mezi jinými. Pokoušel jsem se ji vyvolat, ale ona mi unikala jako hbitá srnka. Zmizela a vzápětí opět vyplula na povrch jako ploutev žraloka, která za sebou na moři zanechává bílou stopu. „Vy k té své zahrádce máte i kousek políčka, že?“

Ta otázka mi sama od sebe přišla na jazyk.

„Ano pane, ale je to jen takovej malej štráfek támhle na kopci.“

„A taky si sami melete, že?“ ptal jsem se dál, veden onou vzpomínkou, která zatím stále byla zahalena v mlze, a jen jsem ji tušil.

„Přesně, jako by jste to viděl. Do mlejna je to pěkněj kus cesty a mlynář, račte odpustit, je hroznej mizera. Z každý semletý mírky si odebírá.“

„A mohli bychom se tam podívat?“

„Jak si přejete milosti, je to sice jen kousek cesty, ale je to do strmého kopce a je to docela obyčejná zahrádka a políčko. Vy nám ho chcete vzít?“

Byla to otázka chudého, kterému se od bohatých dostává jen špatných věcí. „Ne, ne, to opravdu ne, jen se podívám.“

Vůbec ji to neuklidnilo, ale uvázala si šátek na hlavu a smířena s neblahým osudem mě vedla ven do prudkého kopce.

Měla pravdu, zahrádka byla opravdu malá, sotva pár úhledných záhonků a kousek políčka na strmé kamenité stráni. Jen o kousek dál, co by kamenem dohodil, byla její replika.

„To je rodiny Inketinů, že?“

„Ano, nechcete se raději podívat tam? Ta jejich zahrádka je lepší, není tak příkrá.“

Neodpověděl jsem a otevřel malá dvířka, dovedně vyrobená z proutí. Minul jsem pečlivě obdělávané obdélníčky, kde se krčila trocha zeleniny a přešel k obilnému políčku. Podstatná část již byla sklizena, ale na kraji ještě část klasů stála. Myslím, že si ta žena, ve chvíli, kdy jsem si začal jednotlivé klasy prohlížet, myslela, že jsem také zešílel.

Ale v okamžiku, kdy jsem to políčko uviděl, jakoby se ona zrádná mlha zvedla a já v duchu byl v čase zpět a viděl sám sebe jako novice v klášteře svatého Jiří. Tehdy v blízké vesnici bylo několik lidí postiženo velmi podobnou nemocí a otec Duncan mi vysvětlil, že se jí říká nemoc svatého Antonína. Několik lidí tehdy neosleplo jen přechodně, ale úplně a otec mi ukázal původce této pohromy. Je to námel, černé téměř jako kámen tvrdé jádérko, které nějakým podivným přičiněním vyrůstá na zrnech obilí.

Ted' jsem hledal mezi klasy a lál jsem si za svou zapomnětlivost a zanedbanost. Netrvalo to dlouho a našel jsem přesně to, co jsem hledal. Neovládl jsem se a vyrazil radostný výkřik.

Stará žena se pokřižovala: „Už ho to popadlo taky,“ řekla a odsunula se kousek stranou do bezpečné vzdálenosti.

„Můžu si ho vzít?“ optal jsem se. Bázlivě kývla na znamení souhlasu a ještě více se schoulila v rohu zahrádky.

Když jsem s ní pak před jejím domkem rozloučil, bylo vidět, že jí opravdu odlehlo a po schodech do dveří vyběhla jako mladice, jen aby mě měla z dohledu. Myslím, že uvnitř si v duchu... no možná i nahlas blahopřála, že to pro ní dobře dopadlo.

V dobré náladě jsem se vrátil na faru. Sluha mě přivítal tím, že otec Valitali odešel do blízké vesnice dát poslední pomazání umírajícímu muži a že mě na oběd nečekal tak brzy. K jeho zděšení jsem řekl, že se tedy obsloužím sám, vtrhnul jsem do kuchyně,

popadl pánvičku a začal kuchtit. Tehdy, stejně jako dnes se mi nůž, který byl po ruce, zdál být málo ostrý. Otevřel jsem tedy zásuvku a k svému obrovskému překvapení jsem mezi obyčejnými kuchyňskými noži uviděl tento skvostný chandžár.

Na můj tázavý pohled, starý muž, který mi zvědavě nakukoval přes rameno, stejně jako před chvílí vy, odpověděl: „To je tu po předešlém faráři, otci Baltazarovi, on byl hodně scestovalý, prý dokonce nějaký čas dlel na misii u nějakých pohanů.“

Teprve o mnoho let později jsem se dozvěděl, že chandžár je obřadní dýka, kterou nosí muslimští muži jak odznak odvahy a mužnosti.

Otevřel jsem špajz a ejhle! Včera mi kněz tvrdil, že je chudý a nabídl mi jen pár plátků sýra a tady je pověšena řada klobásek v řadách jak vojáci, támhle je dobře pultuctu vajec, pěkný kus slaniny. No bylo toho tam tolik, že se to ani nedalo přehlédnout. Hned jsem hmátnul po dvou klobáskách nasekal je na plátky, dal na pánev, přidal pět vajec a když to bylo pěkně propečené, tak jsem na to na talíři nahoru přihodil kousek zelené pažitky. Vonělo to tak, že se starému sluhovi protáhl nos alespoň o dva palce. Jestli ne doopravdy, tak v duchu určitě.

Když se Valitali vrátil, jen nechápavě hleděl už jen na mastný prázdný talíř. Udiven hledal pohledem sluhu, který, jak jsem viděl odrazem v zrcadle, na něj za mými zády dělal složitou pantomimu. Kněz jen stěží zadržoval vztek: „Vidím, že jste se už obsloužil sám. Otáčíte se tu v mé kuchyni jak by jste tu byl doma, místo toho, abyste se staral o to, proč jste sem byl poslán. Byl jsem zaopatřovat umírajícího ve vedlejší vesnici a cestou zpět jsem meditoval a radil se s Bohem. Rozhodl jsem se, že vypravím do Říma, abych zde osobně přednesl celou věc Svaté stolici.“

„Skvělé! Jestli máte dobrého koně, můžete se ke mně přidat, já zítra odjíždím.“

„Cože?!“

„Ano, ještě si dnes vyřídím jednu schůzku a pak je celá věc vyřešená.“

Díval se na mě vyděšeně: „To-to není možné. Vysvětlete mi to.“

„Zatím to nepotřebujete vědět, pane. Nejdřív vyřídím tu pochůzku a pak si popovídáme.“

Vyšel jsem ven a nechal jsem ho tam stát samotného s jeho vztekem a nejistotou.

Samozřejmě jsem zamířil vzhůru k domku paní Satiani. Myslím, že mě viděla přicházet, protože sotva jsem se ocitl u dveří, otevřela je a upřela na mě tázavý pohled svých krásných černých očí.

„Dobré odpoledne, mohu dovnitř?“ pozdravil jsem.

Ustoupila od dveří, ale starostlivý a tázavý výraz z jejích očí se neztrácel. „Dnes ráno jsem navštívil madam Diskali a měl s ní malý rozhovor a pak jsme navštívili to jejich

políčko a tady je původce toho všeho,“ a s tím jsem z kapsy vytáhl klas, na kterém rostl námel. Dívala se nedůvěřivě na to malé černé zrnko, jakoby čekala něco velkého.

„Poprosil bych vás, abyste co nejdříve zašla na návštěvu k oběma rodinám. Přesvědčte je, že musí zajít na pole a vyhledat všechny napadené klasy, vytrhnout je a spálit. Také mouku již semletou by měli vyhodit.“

„To nepřichází v úvahu! S tím nebudou souhlasit, neměli by co jíst.“

„To zařídím já.“

„Chci vám věřit, ale proč tam za nimi nezajdete sám?“

„Jednak jsem cizí člověk a nejspíš by mi nevěřili. Krom toho, když vaší radu poslechnu a problémy přestanou, získáte si jejich vděk a velký věhlas.“

„A co farář?“

„I to je můj úkol a jsem přesvědčen, že mám dostatek prostředků abych to zvládl. Doufám, že to půjde po dobrém, je to mladý horlivý kluk, ale když ne, mohu i přitlačit.“

„Jste opravdu velmi zvláštní muž,“ řekla, nahnula se ke mně a políbila mě. Protože promarněná příležitost se již nevrací, jemně jsem ji objal kolem pasu a polibky opětoval.

O mnoho později jsem se vracel na faru a vyhledal otce Valitaliho. Klečel v kostele v poboční kapli. Možná se modlil, možná byl jen pohroužen ve vlastní myšlenky. Poklekl jsem tedy vedle něho a také sepnal ruce k modlitbě. Drahnou chvíli se nic nedělo a tak jsem vstal a sedl si do lavice v hlavní lodi a čekal.

Konečně vstal, přisedl si ke mně a tiše řekl: „Zpytoval jsem své svědomí a myslím, že jsem chyboval.“

Opravdu není nad to, když někoho necháte v nejistotě s jeho vlastními myšlenkami! A já jsem si oddechl. Nebyl zcela ztracený ten mladý chlapec a bude stačit postrčit ho správným směrem.

Začal jsem mluvit:

„Je správné hochu, že jste zde před tváří páně, pohlédl do hlouby své duše a našel tam správnou cestu. Vždyť ta mladá dívka, je ještě napůl nerozumné dítě, které neví, co činí. Vzpomeň, že je psáno: Blahoslavení chudí duchem, nebo jejich je království nebeské.“

Je to myšleno tak, že těm, kteří chybují v nevědomosti jest dopředu odpuštěno. Jste tu teprve krátce, měl by jste se snažit pochopit těžký život těchto chudých vesničanů a nepohrdat jimi. Také není třeba hledat hned ve všem ďábelské rejdy. Hle, já jsem zde druhý den a vbrzku jsem přišel na původce všeho, co se tu dělo. Je to zkažené zrno, které se občas vyskytuje na klasech úradkem přírody nebo boha, jak kdo chce. To je původcem otravy, která v malém množství způsobuje ony podivné stavy, ale ve

větším také dočasnou nebo dokonce i trvalou slepotu.“

Mluvil jsem na něj dál a dál a jen tak mimochodem mu připomněl i jeho prohřešky, kterých se ve své naivitě dopustil.

„Vidíte? Teď bych i já jako papežský vyslanec na vás mohl seslat těžký trest, ale chci na to zapomenout.“

„Co mám udělat, abych si tuto vaši milost zasloužil? Budu se denně modlit a kát se.“

„To jistě je dobré pro očistu vaší duši synu, ale měl by jste také lidem , které jste podezřívá, poskytnout něco hmotnějšího jako omluvu, to je jim více potřeba.“

„Co máte na mysli?“

„Rodinám Inketina a Diskali pošlete dobrou míru kvalitní mouky, aby mohly vyhodit tu ve které je ukryt jed. A pani Santiani jednu řadu těch klobásek, které vám ve špajzu stejně zabírají příliš místa. Pro mě pak na památku tu zdobnou dýku, která se tamo v kuchyni mezi noži válí vám k nepotřebě. Budu ji mít na památku a vždy, když se na ni podívám, zaletí mé vzpomínky k vám a vzpomenou, zda si dobře vedete.“

„Udělám, jak si přejete. Díky vám jsem prozřel a budu vás nadosmrti velebit a nosit vaše slova ve své mysli.“

„Neberte to jako nedůvěru, ale občas sem zajedu si vás pro jistotu zkontrolovat.“

„Nezklam vás!“

Hm.. no nemusím snad dodávat, že ta kontrola, to byl jen zástupný důvod, abych se mohl vracet a navštěvovat zapadlou vesnici Palavenu a krásnou paní Santiani...

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

Ten den byl sir Roger Bacon v dobrém rozmaru. Popíjel své oblíbené červené víno a přidal mi ke krásně opečené kachničce i příběh.

ČERNÁ VĚŽ.

Už od mládí v mém těle kolovala horká krev a duch toužil po dobrodružství. Brzy jsem tak opustil rodný dům a dal se do královských služeb jako posel.

Dva roky jsem křižoval naší zemi a poznal mnoho zajímavých osobností, pak mne však život v sedle omrzl a já zatoužil po poznání. Vzpomněl jsem si, že kdysi se můj vzdálený prapředek uchýlil do kláštera a tak jsem následoval jeho příkladu a vstoupil jako laický bratr do řádu svatého Jiří, abych se zde věnoval studiu věd. Vzhledem k tomu, že jsem nesložil řeholní slib, jsem občas opouštěl zdi kláštera, neboť už tehdy jsem měl trochu mlsnější jazyk a klášterní strava, kterou nám připravoval kuchař, byla hanebná.

Dobrácké hospodyně mi pak při prodeji daly navíc k dobru nejeden recept a tak se brzy zdi kláštera linuly tak omamné vůně, že mnozí bratři neodolali a přišli ochutnat. Při jedné takové pochůzce do vesnice za nákupy z nedaleké chalupy vyběhla postarší žena a vida mou kutnu, volala na mě, abych si pospíšil blíž. Když jsem přispěchal, ukázala na vchod.

„Je tam zle pochroumaný pán, právě jsme ho přinesli z lesa.“

Vstoupil jsem tedy, a na lůžku uviděl bezvládně ležícího muže. Oblečen byl v jezdecký úbor z kvalitní jelenice, s klopami vyloženými těžkým sametem. U jeho hlavy stál jiný muž, podle obleku nejspíš místní ranhojič. Otočil se na mne, nevrle se ušklíbl a krátce zavrtěl hlavou na znamení, že dny raněného jsou již sečteny a on se vydá brzy na cestu za svým pánem na nebesa. Přistoupil jsem blíž. Viděl jsem, že je zle pohmožděn a že jeho horečnatý pohled bloudí po světnici. Asi nechápal, kde je, ale když mne uviděl, pokynul mi, abych přišel až k němu.

„Vím, že je konec,“ vyrážel ze sebe úryvkovitě, „musím se vyzpovídat svatý muži.“

Bylo zbytečné mu vysvětlovat, že nejsem vysvěceným knězem. Byl jsem tam a musel jsem tuto poslední službu převzít. Ostatně stejně nebylo zbylí. Raněný muž mne křečovitě uchopil za ruku a nic na světě by ho myslím v té chvíli nepřinutilo, aby mne pustil.

„Nechte nás o samotě, ten muž se chce vyzpovídat,“ otočil jsem se na lékaře. Pohrdlivě našpulil rty: „Lépe by mu bylo, kdybych mu mohl podat ještě nějaké léky.“ ale otočil se a vykráčel hrdě ven.

„Bylo tam spousta zlata,“ začal muž a těžce dýchal, „tam ve sklepě té černé věže... bylo nás tam pět...oslepilo nás, zešíleli jsme....ale já nebyl první, kdo tasil meč, přísahám! Všechny jsem je pobil.... všechny.. tolik krve! Vystřízlivěl jsem a zděsil se. Nasedl jsem na koně a pryč.. daleko, pak.. už nevím.....bojím se! Cítím, jak se brány pekla otevírají.. můžete mi otče pomoci?“

Začal jsem se nahlas modlit, ale nedořekl jsem ještě ani první větu, když se jeho tělo naposledy pohnulo a on vypustil duši. Opatrně jsem vyprostil svou ruku z té jeho a zatlačil mu oči. Veden zvědavostí, chtěl jsem zjistit, co je zač. Vytasil jsem jeho meč. Byla to kvalitní ocel, ale žádný erb nebo něco takového. Dobrá, účelná zbraň bez zbytečných okras. To dýka, kterou měl u pasu, to byla jinačí práce. Jemně cizelovaná rukojeť a úzká do čtverce vybroušená čepel. Připadalo mi to jako hračka, tehdy jsem znal jen v Anglii používané široké tesáky a teprve po letech jsem poznal v Itálii, jak nebezpečnou zbraní umí být stilet.

V šatech u sebe měl ten člověk krátký dopis:

Posílám ti drahý Christene mapu, kterou jsem náhodou našel a o kterou jsi mne žádal. Znáš tu starou pověst a nechci s tím mít nic společného. Nalož s ní, jak uznáš za vhodné.

Henry

Prohlédl jsem si pečeť. Byla sice poškozená a tak byly vidět jen tři meče v jednom šikmo lomeném poli štítu.

Ve váčku u pasu měl trochu drobných mincí. Vysypal jsem je na stůl.

Zajímavé na nich bylo, že krom několika zlatek, to vše byly peníze mě neznámé. Vtom dovnitř vstoupil lékař. Když mě viděl nad mincemi, jen se ušklíbil : „ Tak vida! Vy jste mi ale povedný mnich. Sotva nemocný zavře oči a už ho šacujete, místo toho, abyste se za jeho duši pomodlil.“

„Jen jsem chtěl zjistit, co je zač.“ ohradil jsem se.

„To určitě,“ pravil pohrdlivě, nahnul se nad stůl, vybral si jednu zlatku a se slovy: „Beru si jen, co mi patří, rozumíte? Teď zajdu za starostou a vy tady něco nechte, ať

mu mohou vystrojít důstojný pohřeb.“ Teatrálně se otočil a bouchl za sebou dveřmi.

To jeho jednání se mi vůbec nelíbilo, ale otec převor mne učil, že je třeba potlačit hněv, pod jehož vlivem člověk dělává mnoho chyb a je lepší se ovládnout a pomstu připravit s chladnou myslí.

Vešla žena, která mě prve volala. Zeptal jsem se jí: „Kde jste toho muže našla, dobrá ženo?“

„Asi dvě míle odsud na pěšince, která začíná tady na záhumenku a kde končí ani nevím. Chodíváme po ní jen málokdy, je to divné místo, z kterého mi po celém těle naskakuje husí kůže. Náhodou jsem tam šla na houby a uslyšela jeho volání.“

Vyndal jsem ze svého váčku drobnou minci a podal jí ženě. Udělala děkovné pukrle: „Jste svatý muž, děkuji.“

Kývl jsem, otevřel dveře a vyšel.

Sotva jsem se vrátil do kláštera, ihned jsem vyhledal otce představeného. Ten si pozorně vyslechl můj příběh a dal mi laskavě ruku na rameno: „Milý hochu, zachoval ses jako pravý křesťan a nemusíš mít v tomto směru žádných výčitek. Tvé pohnutky byly čisté a Bůh jistě shlédl na tvé počínání přívětivě.“

Co mě však trápí je to, že duše těch zavražděných nebožáků jistě nemohou dojít klidu a jsou připoutány k tomu zlatu. Však se k němu váže dávný příběh. Pojdme do knihovny.“

Cestou mi pak otec Duncan vyprávěl: „Kdysi v dávných dobách ve zdejším kraji žil mladý rytíř, který se tuze zamiloval do krásné dívky Vivien. Jezdívával za ní, vyznával se ze svých citů, ale dívka byla nesmírně pyšná na to, že je obletována mnoha mládenci a tak ho stále odmítala. Jednu, nemoha již ovládnout žár lásky, ji uchopil do své náruče a začal líbat. Dívka se však zuřivě bránila.“

Tehdy ho posedl sám ďábel, dopustil se na ní násilí, pak zabil ji i celou její rodinu a statek zapálil, aby zakryl svůj hrůzný čin. Ale všichni věděli, kdo je pachatel a tak i jeho rodina ho zavrhl. Tehdy se obklopil stejnými psanci jako byl on, usídlil se v polozbořeném hrádku uprostřed Devonských močálů a vyrážel odtud loupit a přepadávat. Místní vesničané se dohodli, že tomu udělají přítrž. Počkali si poblíž jedné cestičky, kudy rytíř se svou družinou jezdívával, naházeli na ně rybářské sítě a když pak byli bezmocní, všechny je ubili. Rytířovi uťali hlavu a tu pak nabodli na návsi na kůl a lidé ze širokého okolí se jezdili dívat, aby se přesvědčili, že je s ním opravdu konec.

Podle pověsti prý hlava na kůlu ještě dlouho divoce koulela očima a snažila se na

čumily křičet nadávky. Říká se také, že rytíř ještě než zemřel, tak ten naloupený poklad proklel.“

Opat vzdychl: „, Obávám se, že jsme byli příliš zahleděni do sebe a nebrali tuto starou pověst na vědomí, domnívají se že jde o výmysl, ale z tvého vyprávění je jasné, že to místo je rejdištěm nečistých sil a je třeba ho najít a vysvětit, aby k něčemu podobnému již v budoucnu nedošlo. To bude nyní tvůj úkol.“

„Ale otče... „, pokoušel jsem se namítnout, ale on mě rázným gestem zarazil.

„Již jsem se rozhodl. Jsi muž čistého srdce, který je předurčen k velkým činům, o tom jsem pevně přesvědčen.“

Vzdal jsem to a ponořil se do chmurných představ, nad tím, jak jsou cesty osudu někdy křivolaké.

„Někde tady,“ pokračoval převor a začal se hrabat ve sviticích, „... tu mám starý nákres. Jeden z našich mnichů byl tím krajem tak fascinován, že se snažil ho zmapovat. Je tu jen část slatin, ten muž svou práci nedokončil. Je to nebezpečný kraj, o kterém nikdo nemůže říci, že ho zná dokonale. Vlivem dešťů, se totiž může místo, které bylo ještě včera pevné, změnit v zrádnou bažinu, stačí jen jeden chybný krok a je konec. Jen ten rytíř a jeho d'ábelská družina tamtudy po hatích projížděli tryskem.“

„Jak se vůbec jmenoval?“ napadlo mě se zeptat, abych přerušil ten chmurný a nelákavý popis.

„Byl tak nenáviděn, že jeho jméno bylo vymazáno ze všech kronik. Proč?“

„Jen mne napadlo, jestli ten mrtvý nebyl nějaký jeho příbuzný.“

„Ano, máš pravdu, až bude čas, podíváme se do knih na rodové erby, anebo až se vrátí bratr Charles z Vatikánu, tak nám poradí, on se na tyto věci specializuje a je živou encyklopedií.“

Rozbalil velký arch a vážně se do něj zahleděl. Nakoukl jsem také, ale moc jsem toho neviděl: „Hmm, nechci být kritikem, ale ta mapa se mi zdá být poněkud nedodělaná a žádný hrad nebo něco takového, tu nevidím. Pročpak ji vlastně ten váš kartograf nedodělal?“

„Myslím, že při své cestě po močálu, přecenil pevnost nějakého místa.“

To bylo pro nadcházející výpravu velmi povzbudivé.

Otec se zahleděl ke stropu, jakoby tam hledal inspiraci, pak nervózně zabubnoval prsty na stůl a pokračoval: „Ano, teď si uvědomuji, že je to velmi nebezpečné místo a nemohu tě tam poslat samotného. Přemýšlel jsem nad tím, který z bratrů by ti mohl dělat doprovod a nakonec jsem došel k tomu, že vhodný není nikdo a tak se toho budu muset ujmout sám. Alespoň trochu zhubnu..... „, a poplácal si na vystouplé břicho. Ctil

jsem jeho věk i postavení a tak jsem si netroufl proti tomu protestovat. Ostatně myslím, že by mi to stejně nebylo nic platné.

Já jako laický bratr jsem si na cestu samozřejmě vzal běžný oděv, ale překvapilo mě, když opat se též objevil v úboru horala. Vida můj udivený výraz, pokrčil rameny a řekl: „Myslel jsem, že tohle bude praktičtější a nenápadnější.“

Vzhledem k tomu, že měřil víc než šest stop, je myslím možno slovo „nenápadný“ z popisů jeho osoby vyškrtnout.

Vyšli jsme. Do vesničky to z kláštera bylo opravdu kousek. Tam jsem uhnul k známému domku a nedalo mi velkou práci najít úzkou stezku vedoucí do hloubi lesa. Ušli jsme asi jednu míli a dorazili na místo, kde byly ve vlhké hlíně dosud viditelné četné otisky kopyt a také spousta ulámaných větviček. Bylo snadné si domyslet, že právě zde kůň shodil svého jezdce. Ale kam se ztratil kůň? A kde jsou koně těch druhých, o kterých mluvil?

Šli jsme tedy dál a les se v těchto místech stával hustším a temnějším. Mokrý hlína se nám stále častěji lepla na boty. Bylo to nepříjemné, ale zároveň nám otisky kopyt ukazovaly, že jdeme správným směrem. Navíc houštiny kolem vlastně ani nedovolovaly odbočení. Pak ale les náhle zřídil a dále už byla mírně zvlněná krajina porostlá jen nízkými keříky. Místo to bylo velmi pochmurné, ale zároveň i čímsi fascinující. U jednoho z posledních stromů postával šedý valach a klidně se popásal. Když nás uviděl, zvědavě po nás zašilhal.

Za ta léta, co jsem dělal jízdniho posla, jsem se naučil, jak s koňmi zacházet. Přišel jsem k němu z boku, pohladil ho nejprve po hřívě, pak poplácal po plecích a dělal, jako když kontrojuji sedlo, které mu sjelo trochu bokem. Po očku mne pozoroval a zůstával klidný. Vzal jsem ho tedy za uzdu, odvedl ke stromu, kde jsem ho přivázal. Chtěl jsem prohledat sedlové brašny, ale otec představený mě přerušil: „Pojďme, už je skoro poledne a já tu nechci strávit noc. Na to bude čas, až se budeme vracet.“

Ale právě v té chvíli se mi zdálo, že jsem na cestě, odkud jsme přišli, uviděl nějaký pohyb. Něco se tam mihlo. Otočil jsem se tím směrem, ale už jsem nic neviděl. Možná bych se i kousek vrátil, ale na naléhání svého představeného, který už se mezitím vydal dál a volal na mě, jsem se otočil a šel za ním.

Cesta nám teď šla mnohem pomaleji. Tady už byl opravdu močál a bylo nutno vážit každý krok a zkoušet pevnost povrchu dlouhým klackem, který jsme si prve ulomili. Už jsem se pomalu vzdával naděje na úspěch, když jsme vyškrábali na jeden homolovitý kopeček a jen kousek od něj jsme uviděli trosky jakési budovy. Mezi pobořenými zdmi se jako ošklivý černý prst tyčila černá věž, která byla na rozdíl od

zbytku stavby velmi zachovalá. Abychom se k ní dostali, museli jsme se několikrát brodit ve studeném mazlavém marastu. Bylo to velmi namáhavé, ale nakonec jsme přeci jen stanuli na pevné zemi a vystoupali nahoru. Začali jsme přes popadané kameny hledat cestu dovnitř. Otec představený, sice při přelézání trochu funěl-pravda, ale počínal si hbitě jako opravdový horal. Vysvětlil to prostě: „V mládí jsem hodně lozil v rodném Skotsku..... za děvčaty...“ a spiklenecky se usmál.

Posléze jsme se ocitli na malém nádvoří sevřeném ze všech stran troskami budovy. Snad ponurost toho místa, nebo tušení blízkosti tragédie, která se zde odehrála, způsobilo, že mé srdce jakoby někdo sevřel chladným stiskem a já měl opět pocit, že někde na kraji svého zorného pole vidím jakýsi pohyb. Namlouval jsem si, že to způsobila moje zjitřená fantazie. Přímo před námi zel otvor do černé věže jako ústí samotného pekla.

Po točitých schodech jsme sešli dolů a hledali jsme mrtvá těla, ale žádná tu nebyla. Nebyly tu ani známky boje, ani krev.

Otec Duncan ale tomu nevěnoval žádnou pozornost a vyndal z malého tlumoku u boku flakonek se svěcenou vodou a modlitební knížku. Nalil ji do kropenky a drže v jedné ruce knížku, začal z ní předčítat a zároveň kropil systematicky celý prostor. Byl tak do celé akce zabrán, že neviděl, jak se na něj shora řítí jakási černá postava. V slabém paprsku, který se pronikal shora, se mu v ruce zaleskla dýka.

Velké štěstí bylo to, že já jsem stál těsně pod schodištěm a mé reflexy byly dost rychlé. Jediný hmat a zbraň se válela někde ve tmě v prachu. Čemu jsem ale nemohl zabránit, bylo to, aby ten útočník velkou silou nenarazil do otce a společně nepadli na zem. Zpuchřelá prkna pod nimi zapraštěla, ale útočník jakoby to nevnímal. Bušil do otce představeného a jako smyslu zbavený ječel: „To zlato je moje, jedině moje a nepatří těm dvěma levobočkům. Jen já jsem pravým synem rytíře Romelta!“

To už jsem ale byl u něj a vší silou ho praštil klackem. Zaječel něco nesrozumitelného, pustil svou oběť a ohnal se po mě. Otec Duncan se rychle odkutálel stranou. Další prudký útočníkův pohyb už podlaha nevydržela, on se propadl kamsi do hlubin. Z černočerné tmy se ozvalo jen temné žbluňknutí.

Duncan vstal, oprášil svůj šat, zvědavě se podíval do temného otvoru, pokřižoval se a prohlásil chladnokrevně: „Hmm, měl to do pekla trochu blíž.“

Já jsem zatím z kouta vyhrabal zbraň. Byla to ta, kterou jsem viděl u zraněného muže: „Tu dýku znám.“

„Na to bude čas později, nejdřív musím dokončit vysvěcení tohoto proklatého místa.“

„Je to tu nebezpečné.“

„Ale synu, čelit nebezpečí a d'ábelským nástrahám je přeci můj celoživotní úkol!“

odpověděl prostě. Přesto na mé naléhání ustoupil alespoň do kouta, kde se zdála být podlaha ještě pevná.

Byl jsem z toho celý nesvůj a v hlavě mi probíhalo mnoho myšlenek, ale naštěstí obřad netrval už nijak dlouho.

Když jsme vyšli ven, nesmírně se mi ulevilo a měl jsem pocit, že jsme tam strávili celé věky, i když slunce bylo stále ještě nad obzorem. Odcházel jsem mlčky, ponořený každý do svých pochmurných myšlenek.

Cesta zpět, k místu, kde jsem zanechal koně, už byla mnohem snazší a rychlejší, protože jsme pracně nemuseli hledat pevná místa. Přesto jsme tam došli v době, kdy už se stmívalo.

Ani jednomu z nás se nechtělo procházet tím lesem v noci.

„Měli by jsme zůstat tady. Cestou by potmě někdo z nás mohl zakopnout a zranit se. Nebo bychom mohli zabloudit.“ nadhodil otec Duncan.

Souhlasil jsem, na svých cestách jsem mnohokrát trávil noc pod širým nebem, ale otec představený mě dělal starosti. Jakoby mi četl myšlenky, řekl: „Taky jsem býval mladý a spával leckde a krom toho mě před nočním chladem chrání vrstva sádla.“

Otec si k mému údivu počínal jako zkušený táborník. Vyndal z váčku křesadlo, hubku a rozdělal oheň. Sehnat suché chrástí nám zabralo trochu času, ale pak už oheň vesele praskal a naše nálada se hned zlepšila. Sedli jsme si, opřeli se o kmen mohutného platanu a mě to nedalo, abych se nezeptal na to, co mě tížilo: „Otče, jak to že tam nebyli žádní mrtví, žádná krev ani zlato?“

„Nejspíš ten muž na prahu smrti byl již v deliriu a spojil nějaké vzpomínky z různých dob a různých událostí. Ale já jsem ti vlastně ještě nepoděkoval. Zachránil jsi mi život. Jsem navždy tvým dlužníkem! A co ta dýka, povídej!“

Jeho vysvětlení bylo sice přijatelné, ale nemohu tvrdit, že by mne uspokojilo. Také jeho díky, mě na chvíli přivedly do rozpaků.

Zadíval jsem se do ohně a náhle se my myšlenky sami spojily a začal jsem vyprávět: „Ta nezvyklá zbraň patřila tomu mrtvému muži. Byl to asi ten, který je v dopise nazván Christenem. Myslím, že tím, kdo na vás zaútočil, tam v tom sklepení, byl ten venkovský lékař. Bylo to asi takhle: Když toho zraněného přinesli z lesa, zavolali k němu toho ranhojiče. Jestli hned poznal, kdo to je, nevím, ale nejspíš ano. Nestačil ho ale ani prohledat, ani od něj něco vyzvědět, protože jsem se k tomu nachomýtl já. Proto také mou přítomnost nesl s takovou nelibostí. Dále se domnívám, že jeho nedobrá povaha mu dovolila nenápadně naslouchat, když se mi Christen zpovídal a

sotva jsem odešel, vrátil se, přečetl si dopis a vzal onu dýku.

Nevěděl ovšem, kde Černou věž hledat, ale jistě tušil, že se tam někdo z nás vypraví a tak cestu do močálu střežil a když viděl, že procházíme, následoval nás z povzdálí. Nejspíš čekal, že půjde jen jeden muž s kterým si snadno poradí a tak byl nemile překvapen, když viděl dva. V momentě, kdy jsme sestoupili do sklepa, pochopil, že jeho naděje na domnělé zlato se ztrácí. V záchvatu marnosti propadl šílenství a napadl vás, protože odhadl, že jste nebezpečnějším protivníkem. Nevím, jestli jeho přesvědčení, že jen on má nárok na majetek dávného loupeživého rytíře, je nějak oprávněné. Ale o tom nám třeba více řekne bratr Charles.“

„Rogere,“ zvolal Duncan, „ty máš opravdu úžasný dar z nebes. Teď vidím, že všechny nitky tohoto zapeklitého případu jsem měl před očima, ale nedokázal jsem je spojit tak jako ty. Už vím, jak se ti odměním! Napíše ti doporučující dopis Svatému otci do Vatikánu. Tam je zapotřebí takových bystrých a udatných mužů jako jsi. Neměl bych to tu říkat, ale s papežem jsem se setkal jako mladý chlapec v semináři. Ba kolovala v našich žilách tehdy horká krev a provedli jsme nejednu neplechu.“

Co ještě zbývá k příběhu dodat?

Když za několik dní přibyl do kláštera bratr Charles, přednesl jsem mu znova celý příběh tak, jak jsem si ho sesumíroval.

Zamyslel se a odpověděl mi: „Jméno toho zavrženého rytíře je neznámé. Tehdejší kronikáři byli opravdu důslední.

Erbů podobných tomu, který mi tu popisujete, je vícero, ale domnívám se, že jde o znak zde žijících Grimelů. O tom, že by byli nějak příbuzensky spjati s Romeltem, mi není nic známo. Rytíř toho jména žil podle kronik až o generaci později, než se měl odehrát ten příběh, a tak s tím nemůže mít nic společného. Ostatně podle záznamů to byl bohabojný muž, který více času trávil v modlitebně, než někde na kolbišti. Také mi není známo, že by se kdy oženil a měl následníky.“

Brzy nato mi opravdu otec Duncan připravil doporučující dopis a já jsem opustil klášter svatého Jiří a vydal se do Vatikánu, vstříc dalším dobrodružstvím.

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

ASTRONOMICKÉ TABULKY. **(Z různých pramenů sebral a přeložil profesor Shinen)**

Kapitola I. Úvod.

(Z kroniky sepsané neznámým písmákem a nalezené na hrabství N*)

To poslední jaro života sira Rogera Bacona bylo velmi nevlídné, studené a sychravé. Bacon si stěžoval, že ho bolí nohy i ruce, míval mizernou náladu, byl zamlklý, nebo klel v šesti jazycích, což bylo dobře, protože jsem alespoň jeho rouhání nerozuměl a nemusel jsem o tom spravit svého nadřízeného, tak jak by mi to povinnost ukládala. Ostatně již dávno jsem si přivykl, že je jen velmi vlažným křesťanem, přestože celá léta sloužil Svatému stolci, často zanedbává nejen návštěvu kostela, ale dokonce i opomíjí pravidelné modlitby!

Pojilo nás však již dlouholeté přátelství a tak jsem pomlčel a vzal tak na svá bedra hřích, který si musím sebou nést.

Ve dnech, kdy mu takto vypovídalo zdraví, polehával a nechal si svářet červené víno, což ho pak přivedlo do přec sdílnější nálady, jeho pohaslý zrak opět vzplál dřívějším leskem a on dal k dobru nějakou příhodu ze svého bohatého dobrodružného života.

Nebe bylo šedé a padaly z něj husté provazce vody, jako by se měla opakovat biblická potopa a Sir Bacon ležel v posteli, upíjel svůj oblíbený nápoj a klnul nebi. Snažil jsem se dělat, že neslyším, přesto mě upoutala jeho věta o tom, jak krásně bylo ve slunném Španělsku. Překvapilo mě to, protože nikdy dříve se mi o svém pobytu v tomto jižním kraji nezmínil. Zeptal jsem se a dostalo se mi odpovědi: „Je to velmi choulostivá historka, ale myslím, že dnes, kdy již vidím, že mé dny jsou sečteny, mohu ji vypravovat.

Kapitola II. Vypráví Sir Roger Bacon

Jak víš, pobýval jsem několik let na Východě, navštívil v dobách křehkého příměří i Svatý hrob, a seznámil se zde s pracemi arabských učenců. Tehdy jsem seznal, že v mnoha směrech, ač je zveme barbary, jsou ve vědách dále než my Evropané a jejich

díla jsou zdrojem cenných informací. Vidím, jak se ti kaboní tvá tvář, ale věz, že za svůj život, kdy jsem procestoval celý svět, naučil jsem se nedělit lidi podle národů či vyznání, ale podle toho zda jsou dobří nebo zlí. Tak to je a v hloubi své duše mi na to musí každý kývnout.

Omlouvám se za tento dlouhý úvod, ale on úzce souvisí s tím, co tu hodlám vypravovat. Snažil jsem se totiž ona díla sbírat, nechal je překládat a prepisovat, tak, aby alespoň některá přežila řádění zaslepených fanatiků. Tuto činnost jsem však musel dělat velmi opatrně a obezřetně, i když mě částečně chránil prsten nejvyššího Rybáře, jež ovšem v ten čas již dlel po boku svého pána.

Proto mě trochu překvapilo, když jsem nějaký čas trávil v Provence v domě jednoho známého lékaře a věštce, že mě tam vyhledal posel s listem od učeného mnicha Bernarda, žijícího ve Španělsku. V tomto listě se na mě obracel s prosbou, abych ho navštívil a pomohl mu najít řešení jistého problému, bude prý i velmi rád, když nějaký čas pobudu pod střechou jeho domu. Též k dopisu byl připojen hrubý plánec, kde ho mám hledat. Mnich Bernard byl souputníkem samotného papeže, dlouhá léta byl jeho sekretářem, než pak požádal o uvolnění z této služby, aby se mohl věnovat bádání, v čemž mu bylo vyhověno. O tomto učeném muži šla zvěst, že je mnoha věd a jazyků znalý a učenci ctěný. Ale i tak byla na místě velká opatrnost.

Chvíli jsem tedy váhal, jak se mám zachovat, ale pokud byla vše nějaká nečestná hra, tu jsem toužil zjistit o ní více. Neboť vím-li, oč tu patrně jde, tu se mohu vhodně připravit, a hrát hru podle svých not.

Španělsko! Krásná země, ne jako blátivá Anglie, kde neustále prší nebo se tu válí těžké mlhy! Ne! Tam je nebe nádherně azurové a jen občas po něm přepluje obláček jako bachratá karaka. Dlážděné cesty vroubí malé domky postavené z bělostných kamenů. A ty ženy! Pohled jejich temných očí, v nichž je skryta nesmírná vášeň, se zabodává mužům do srdcí jako ta nejostřejší dýka.

Toledo je jedno z nejstarších měst Španělska a leží téměř v srdci země. Projížděje jeho úzkými ulicemi, je tu na každém kroku cítit dotek historie. Krom mnoha kostelů je zde i slavná univerzita de Castilia, založená v dobách, kdy zde bylo královské sídelní město.

Zatímco cesta mi uběhla v klidu, ve chvíli, kdy jsem vstoupil do ulic starobylého města, vše se změnilo jak mávnutím kouzelného proutku. Mám cizí přízvuk a znám jen pár vět a tak jsem chápal nedůvěru s kterou většina lidí na mé otázky krčila rameny a rychle ode mně odcházeli, jakby se mě báli. Konečně mi vrásčitá stařena sedící na zápraží jednoho domu, vysvětlila cestu. Zašel jsem do nejbližší taverny a požádal o ustájení svého oře. Dal jsem majiteli zlatku a požádal o jídlo a nocleh.

Byl jsem po dlouhé cestě velmi unaven a nechtěl jsem být v nastávajícím dni otupělý, neboť jsem stále netušil, co je pro mě přichystáno. Když jsem pak druhý den odcházel, slíbil jsem majiteli další peníze, bude-li o mého koně dobře postaráno. Bernardův dům byl v té nejstarší části města. Byla to slepá ulička, která vypadala velmi pochmurně, protože okolní vysoké budovy ji stínily. Zatímco v oknech ostatních domů byly květiny, zde místo nich vězely ve zdi pevné mříže.

Přešel jsem k dubovým dveřím a zaklepal. Chvíli to trvalo, ale pak jsem uslyšel rychlé kroky, vzápětí se otevřelo malé okénko, ale ihned i celé dveře a vítal mě středně rostlý muž s hřívou uhlově černých vlasů. Nějak se mi to nezdálo. Bernard by měl být podle toho, co jsem se o něm doslechl, stár a tento muž byl nepochybně mnohem mladší.

Prošli jsme kolem kuchyně a po úzkých schodech vzhůru do rozlehlé místnosti, která vpravdě byla sídlem učencovým!

Celá jedna stěna byla přeplněna knihami a svitky s rukopisy. Opodál pak byla postavena velkolepá rytina hvězdné mapy, opodál byla k vidění Jakubova hůl k měření úhlů.

U stolu seděl muž s vlasy jako sníh shrbený nad nějakým manuskriptem. Pochopil jsem, že ten kdo mi přišel otevřít je sluha.

„Pane,“ ozval se, „přicestoval sir Roger Bacon.“

Muž zvedl hlavu a krátkozrace na mne zamžoural: „A co tu chce?“

„Ale pane, vždyť jste mu sám psal a zval jste ho, aby přijel.“

„Opravdu? Hmm, no asi ano a co jsem mu chtěl, nepamatuješ se?“

„Je mi líto, to opravdu nevím.“

„No dobrá, však já si vzpomenu. Hm, no buďte tedy vítán v mém domě. Ale jsem já to nezdořák, určitě jste po cestě vyhládlý. Juane, přines nějaké občerstvení pro hosta. A víno, hodně vína!“

Vstal od stolu a šoural se ke mně, opíraje se o hůl, aby mi podal ruku. Sotva však se za sluhou zavřely dveře, ožil, jak by sám Merlin mávl kouzelným proutkem. Narovnal se a přiskočil ke dveřím, rychle je otevřel a nahlédl za ně a vzápětí je opět přibouchl, otočil se na mě a popadl mě za ruku: „Bacone, vítejte! Musíte mi pomoci. Asi před měsícem, můj starý sluha, který u mě byl po celý život, náhle zemřel za velmi podezřelých okolností a tento se mi sem doslova vnutil. Hned první den jsem ho přistihl, jak se snaží přečíst mou soukromou korespondenci. Vymluvil se, že ji jen chtěl urovnat, ale od té chvíle jsem ho začal podezřívát, že je sem ke mně nasazen, aby mě špehoval a začal jsem hrát senilního starce.“

Vy, Bacone, jste proslulý tím, jak jste si poradil v případě mrtvých mnichů a tak věřím, že mi poradíte....“

V tomto okamžiku se pohnula klika a Bernard se bleskově opět nahrbil a vtělil se do role senilního starce.

Vešel sluha, nesl veliký tác plný nakrájeného krásně voňavého uzeného masa, sýr a karafu červeného španělského vína. Tehdy poprvé jsem ho ochutnal a od té doby na něj nedám dopustit. Kvalitou i chutí se mu nemůže vyrovnat žádné jiné na světě. Kdepak vína francouzská nebo italská! Sedl jsem si a začal jíst. Bernard se mezitím odbelhal ke stolu, který byl přeplněn rukopisnými svitky, začal se jimi prohrabávat a vysvětloval: „Když jsem opustil místo po boku našeho pastýře, bylo mi nabídnuto, abych prohlédl zdejší archiv, který je přeplněn rukopisy o kterých nikdo už neví, co obsahují. Mým úkolem je celou knihovnu učinit přehlednou.

Jak jistě víte, papežská komise milostivě shlédla na spisy dávných učenců. A tak díla Aristotelova, Platonova, Solónova a dalších našly milost v jejich očích. Mým úkolem je také tato díla, pokud se zde nalézají, vytržít a připravit k převozu do Vatikánu. Je to heroický úkol a nevím, zdali ho zvládnu, cítím, jak mě opouštějí síly, a slábnu každým dnem.“

Zatímco takto vyprávěl, pozoroval jsem sluhu, který se opravdu choval velmi podezřele. Ač již nás obsloužil, přec se snažil předstírat, že tu cos má na práci a patrně chtěl odposlechnout, o čem je řeč. Ale proč asi, kladl jsem si otázku. Odpověď se nabízela sama- někomu tuze záleží na tom, aby zjistil, co Bernard dělá. Neváhal tedy odstranit jeho starého sluhu a nasadit mu sem špeha. Je zde také i klášter bosonohých Františkánů, o který se ví, že jsou velmi bdělými a horlivými strážci pravé víry. Byli to právě oni, kdož se neštíteli takové ohavnosti? Bylo známo, že některým řádům je trnem v oku benevolentnost osvíceného papeže a důsledně ničili plody práce mnoha učenců, chtěje tak udržet lidstvo v temnotě nevědění.

Vzhledem k tomu, že právě zde v Toledu sídlila jejich komenda, upnul jsem se k této myšlence.

Jinou otázkou bylo jak celou situaci vyřešit. Rozhodně jsem v duchu vyloučil násilí. Ne, musel jsem vymyslet nějaký jiný způsob!

Zatímco jsem byl duchem nepřítomen, Bernard cosi, čemu jsem nevěnoval pozornost, stále povídal, probíraje se záplavou knih, které se mu vršily nejen na stole, ale i v docela úctyhodných i když velmi vratkých sloupcích po podlaze.

A pak se mi zastavil dech! Uviděl jsem totiž mezi tou spoustou knih jednu, o které jsem si myslel, že existuje toliko v jediném originále. Černé sametové desky ozdobené na rozích stříbrnými hvězdami- ano nemohlo být pochyb o tom, že se zde nalézá ten

nejhroznější grimoár, jaký kdy byl stvořen.

Kapitola III. Krátká historická vsuvka.

Sepsal neznámý arabský učenec.

Tradovalo se, že arabský učenec jménem Ali-Alzahred našel v poušti starobylou polorozpadlou svatyni. Když vstoupil dovnitř, uviděl sál plný soch bohů tak odporných, že by spíš měli být zváni démony. Před oltářem na kterém byly zbytky obětí svědčící o krvavých rituálech, spatřil silnou knihu. Veden náhlým popudem ji vzal a jat hrůzou z těch míst, prchal pryč a za zády mu zuřila strašlivá písečná bouře.

Kniha byla napsána ve starém polozapomenutém jazyce a Alzahred ji začal překládat a prepisovat. Dalších deset let ho práce natolik pohltila, že přestal vnímat okolí, neuvědomoval si, jak jeho rodinu postupně postihuje jedno neštěstí za druhým. Zcela ho fascinoval způsob vyvolávání dávných podzemních bohů i popis krutých rituálů lidských obětí, které tyto zdánlivě netečné elity mohly přilákat zpět.

Není známo, zda práci dokončil, protože v okamžiku momentálního prozření si uvědomil, jaké zlo mu napáchala, a proklel ji. Nakonec zešílel a vzal si život. Kniha se pak v jeho rodině dědila z generace na generaci. Nikdo se ji neodvážil otevřít, ale báli se ji i zničit.

Kapitola IV. Pokračuje sir Roger Bacon.

Nyní jsem na vlastní oči viděl, že tato tradovaná historie není zcela pravdivá nebo úplná a někdo přece během těch staletí měl tu odvahu, aby knihu nejen otevřel, ale aby dokonce vyrobil i přesnou kopii. Toto poznání mnou hluboce otřásl, protože, existuje-li jedna kopie, kdo ví, zdali někde není další! Sluha, který si už nemohl v místnosti vymyslet další práci odešel a Bernard hned ožil a jako mladík přiskočil ke dveřím, aby se podíval, zda za nimi sluha nenaslouchá.

Nevidět tu strašlivou prokletou knihu, asi by mě to připadlo i komické. „Bacone,“ začal Bernard mluvit naléhavě, „jak jistě víte, Toledo bylo dlouho dobu v držení arabských Maurů, kteří z něj udělali nejen svou vojenskou baštu, ale i středisko vzdělanosti a bylo sem přivezeno mnoho rukopisů arabských učenců. Mám obavu, že Juan, ten nový sluha, sem byl nasazen inkvizicí. Vy nevíte jaká je teď tady situace! Jsou to fanatici, kteří doslova pasou po každém náznaku hříchu a už mnoho lidí bylo jimi označeno za čaroděje nebo kacíře a upáleno na hlavním náměstí.

Hranice zde už hoří téměř každý den a katovy pacholci nestačí přinášet nové a nové dříví. Celé město i okolí se chvěje strachem a podívejte se na to tady kolem! Ty spisy.

Je to jako kdybych seděl na sudu se střelným prachem. Ba věru, netušil jsem takové nebezpečí, když jsem přijal tento úkol a odešel z Vatikánu.

Třeba tamo, našel jsem tam astronomické tabulky, které, považte! Dokazují, že je naše Země kulatá!“

Předstíral jsem nevědoucnost a namítl: „Milý Bernarde, to je nesmysl. Kdyby byla Země kulatá, spadli by lidé žijící na spodní polovině dolů.“

„Já vím, já vím, ale ty výpočty a nákresy. Je... je to znepokojující a to se ani neodvažuji pomyslet na to, co by se stalo, kdyby někdo zjistil, že tu takové kacírské spisy jsou. Bojím se, mám hrůzu z toho, že mi každým dnem mohou na dveře zaklepat bířící a...“

Nedopověděl, protože někdo skutečně zaklepal. Můj společník v okamžiku zbledl, jako by byl bez krve a rozklepal se. Ale vešel Juan a zeptal se. „Pane, potřebujete ještě něco? Maso? Nebo snad ještě láhev vína?“

„Ven!!!“ vybuchl Bernard jako sopka.

Sluha vyletěl z místnosti jako šipka vystřelená z kuše.

Chápal jsem jeho situaci, i když mne samotného trochu chránil papežův prsten, který mi kdysi daroval.

„Uklidněte se příteli, myslím, že to není tak zlé. Spisy prostě můžete vytrídít a tvrdit, že jste je chtěl předat naráz. A sluha? Toho se zbavíme bez problémů. Stačí ho trochu více komandovat, tak aby neměl ani chvilku volného času. Když to nepomůže, tak dostane napráskáno.“

„Vím- vím,“ pokračoval jsem, když jsem viděl, že chce něco namítnout, „vy jste osoba církevní, ale já světská. Mě přeci klidně můžete požádat, ať mu dám pár ran lískovkou?“

To co jsem říkal stran rukopisů, nebyla tak docela pravda. Stejně tak by nebylo dobré vyhnat sluhu po zlém. Mohlo by to v jeho duši prohloubit zášť. Znal jsem podezřívavost a fanatismus inkvizitorů a věděl, že dokáže mučením vymámit jakékoliv přiznání, ale pro tuto chvíli se Bernard uklidnil a já měl čas na přemýšlení. Nepotřeboval jsem ho mnoho. Vždy v takových chvílích mě pomáhala božská intuice.

„Ale vždyť je to tak jednoduché. Zavolejte sluhu a poručte mu, aby došel k truhláři a objednal u něj asi deset beden a nechal je vyložit voskovaným papírem.“

Na Bernardově tváři se objevil úsměv člověka, který již vidí světlo na konci tmy a hned také učinil, jak jsem mu poradil a předal sluhovi objednávku.

„... a ještě jednu tak středně velkou rakev.“ dodal jsem v náhlém popudu, aniž bych v té chvíli sám sobě mohl vysvětlit, proč jsem to vyslovil.

Když Juan odešel, obrátil se na mě můj přítel s otázkou: „Nač rakve? Chcete ho snad zamordovat?“

„Ó to nikoliv. Mám určitý plán, prosím důvěřujte mi. Bernarde, vy přeci pocházíte z tohoto kraje. Máte tu ještě nějaké příbuzné?“

„Ano, mám tu bratrance. Žije na malém statku na venkově.“

„Jak je to daleko?“

„Asi tři dny ostré chůze.“

„Dobrá, to je přesně to, co potřebujeme.“

Bernard se na mě díval poněkud překvapeně a tázavě, ale já pokračoval: „Rychle, napište mu nějaký krátký dopis s žádostí, aby tam Juana na den -dva zdržel pod záminkou, že si musí odpověď rozmyslet, a my tím zatím získáme čas.“

Bernard hned viditelně pookřál: „Já věděl, že si budete vědět rady. Samo nebe mi vnuklo nápad, abych vám napsal!“

Hned se hnál ke stolu, rázně z něj smetl několik svitků, aby si udělal místo, vytáhl ze zásuvky list, přiostril pero a začal psát.

Je pravda, že mně lichotilo, jak mě ten dobrý muž velebil, ale já zatím, aniž on to tušil, měl jen mlhavý plán. Nicméně od chvíle, kdy jsem v jeho pracovně uzřel onu knihu, jsem pojal úmysl se jí zmocnit tak, aby nikdo o tom neměl nejmenší tušení.

Zatímco on pilně psal, já vzal namátkou první knihu, která mi přišla pod ruku. Otevřel jsem ji a začal listovat. Byla to shodou okolností právě ta o astronomii, o které mluvil. Protože jsem nějaký čas dlel na Dálném východě v dobách, kdy zde panovalo příměří, naučil jsem se trochu číst ty podivné znaky, o kterých pověřiví mniši tvrdili, že se točí jak d'áblův ocas.

Byly zde i názorné obrázky dokazující kulatost naší matičky Země, a já jim musel, jako kriticky usuzující vědec, dát za pravdu. Ano, často jsem byl na širém moři svědkem toho, jak ze vzdálených lodí jest nejprve vidět jen vrchol stěžně a až posléze připlouvaje, zjevují se v celé své kráse. Logika této dedukce byla naprosto neprůstřelná. Dokonce zde ze známé geometrie bylo vypočteno zaoblení a tím i velikost celé Země.

Pocítil jsem obdiv těm, které my zveme barbary. Jak daleko v mnoha ohledech jsou v různém bádání před námi!

Zaujalo mne to natolik, že jsem ani nepostřehl, kdy Bernard dopsal svůj list. Vzhlédl a naše zraky se potkaly.

„Četl jste to že? Už věříte? Je to neskutečné, když náhle zjistíte, že to v co jste celý

život věřil, je nesmysl a že jste jen malinkatým mravenečkem na obrovité kouli. Mě to zdrtilo!“

Otočil jsem se a poháněl Bernarda: „Dobrá a teď další dopis. Kdo je zde nejvyšší církevním hodnostářem?“

„Biskup Mezziano.“

„Jak je starý?“

„Je to skoro kmet.“

„Skvělé! To je přesně to, co potřebujeme. Napíšete mu dopis, že knihy určené k převozu do Vatikánu, k posouzení Svaté stolice, jsou již připraveny.“

„Ale žádné knihy připravené nejsou.“

„Máte tu mě, pomohu vám a věc bude rychle pokračovat.“

Zaváhal: „Ale, pak ty knihy zmizí ve Vatikánském archívu a nikdo je už nikdy neuvidí.“

Bylo to řečeno oklikou, ale chápal jsem. V těch knihách je mnoho vědění, které by mělo být šířeno a sloužit učencům ku prospěchu. Usmál jsem se. „Nebojte se. je známo, že liknavost úředníku naší matičky církve je velká a vše trvá velmi dlouho. Možná k odvozu ani nedojde. A nyní sedněte a napište pro ctihodného Mezziana dopis, který jen nedbale zalepíte.“

„A pro lásku boží, proč zase to?“

Chudák Bernard! Jako teoretický vědec žijící dlouhé roky jen ve studovně ve společnosti knih, neměl pružnou mysl.

„Někdo chtěl přeci mermomocí vědět, co tu děláte, tak mu tu možnost poskytneme a uvidíme, co se bude dít.“

Bernard dopis zalepil chlebem, zavolal sluhu, který se již vrátil z pochůzky, a listy mu předal s příkazem, aby se ihned uchystal na cestu. Juan se trochu vytácel: „Ale pane, kdo se vás bude starat, když tu nebudu? Zním muže, který je velmi spolehlivý a má rychlého koně. Zajisté doručí vaše psaní v co nejkratší době.“

Protože Bernard v nesnázích nenalézal vhodnou odpověď, vložil jsem se do toho já :, „Jde o velmi důležité sdělení a tvůj pán věří jen tobě, tak neodmlouvej a rychle hotov na cestu abys mohl vyrazit co nejdříve.“

Bylo vidět, že mu to není po chuti, ale otočil se a odešel. Netrvalo dlouho a vrátil se již v cestovním, byly mu předány instrukce a on se poroučel. Osaměli jsme.

Kapitola V. (Z deníku mnicha Bernarda později blahoslaveného jako Bernard Toledský, nedávno odtajněno Vatikánem).

Když na to dnes vzpomínám, myslím, že to bylo samo nebe, které mi vnuklo nápad napsat tomu báječnému Siru Baconovi, ačkoliv jsem ho osobně neznal, byl přec přítelem mého přítele a šly zvěsti o jeho schopnostech. Hned v den svého příjezdu se do mé věci vložil s tak nebývalou energií, že má letargie, které jsem v posledních dnech podléhal, byla rázem zapomenuta a já uvěřil, že mou loď osudu, kterou jsem mu vložil do rukou, dovede do klidných vod spásného přístavu.

Nechápal jsem sice jeho kroky, které činil, ale konal s takovou jistotou a energií, že on sám jistě neměl žádných pochyb.

Když můj sluha Juan byv vybaven dopisy odešel, neváhal dokonce v kuchyni sám se chopit práce a připravit chutnou přesnídávku. Ještě před setměním přivezl truhlářův učedník na kárce první bedny, my zapálili svíce a dali se do pilné práce.

Musím se přiznat, že předtím má práce postupovala jen velmi pomalu, protože všeobecný strach, který v tomto městě vládl, přešel i na mě a já jsem oslepen zapomněl, co je vlastně můj úkol. Možná, že jsem se také do té hry na starce vcítil tolik, že jsem již opravdu zestárl a moje mysl byla již zamlžena. Začaly jsme třídít knihy, ale zatímco sir Bacon postupoval velmi rychle, já se nechtě, téměř u každého svazku zastavil a začetl se. Zabrali jsme se do toho tak, že jsme úplně přestali vnímat čas a teprve dohořívající svíce nám připomněli, že je již hluboká noc. Události šly tak rychle, že až nyní jsem si uvědomil, že vlastně nemám vhodný pokoj, kde bych tak vzácného hosta ubytoval. Tu se studem jsem mu nabídl vlastní lůžko, což on rozhodně odmítl a řekl, že mu stačí přespat v komůrce pro sluhu na prostém loži.

Zatímco ještě ráno se zde povalovaly knihy téměř všude, nyní již naše píle byla odměněna tím, že se jejich množství poněkud zmenšilo.

Měl bych se na tomto místě zmínit o zvláštnosti domu, kde jsem byl usídlen. Sousedil totiž přímo s budovou archivu a byl k němu přímo z mého domu zbudován přímý vchod. Nebude tedy problém, až se Juan vrátí, aby tam plné bedny s pomocí obecního posluhy přemístil, odnesl vytríděné knihy a přinesl nové.

Druhý den nám byly doručeny zbylé bedny a rakev. Neodvažoval jsem se ptát, nač ji bude sir Bacon potřebovat, a on o tom mlčel. Předpokládal jsem, že bude pokračovat v rychlém tempu, kterým včera pracoval, ale on se k práci příliš neměl. Přičítal jsem to únavě po včerejším vyčerpávajícím dnu, ale on opět v kuchyni připravil chutnou krmí a usednuv ke stolu, jen mě pobízel k jídlu, ač já valné chuti neměl.

„Jezte, příteli, nyní máme jeden z vašich problémů vyřešen.“ a ukázal na dvě plné bedny, které naplnil on a jednu plnou zpola, kterou jsem plnil já.

„Už se nemusíte obávat, že by vás mohl někdo nařknout z nečinnosti. Hleďte, knihy jsou tříděny, bedny jsou připraveny.“

„Vy jste je myslím moc netřídil.“ troufl jsem si namítnout.

Srdečně se rozesmál: „Ano, to máte pravdu, ale tady těžko bude někdo kontrolovat, jaké knihy či rukopisy tam jsou a pokud dojdou do Vatikánu? Pochybuji, že by někdo reklamoval, že v bedně jsou spisy naprosto nezávadné! Možná nad tím tak ještě někdo pokýve hlavou a pomyslí, že v tom Španělsku to připravoval nějaký horlivec a toť vše.“

Styděl jsem se, vždy jsem se považoval za velmi chytrého muže, ale ve srovnání s tímto starým lišákem, jsem si připadal jako malé děčko. „Prozradíte mi alespoň, co chytáte? Jak mě hodláte zbavit toho sluhu?“

„Omlouvám se, asi bych to udělat měl, ale nezlobte se Bernarde, jste příliš špatný herec a také příliš čistá duše, vše by jste prozradil. Ostatně, jsem přesvědčen, že takto to pro vás bude více zajímavé.“

Nezbylo mi tedy nic jiného, než doufat v důmysl tohoto muže a v prozřetelnost boží! Nevím, jaký měl ve skutečnosti sir Bacon plán, ale je jisté, že následné události vrcholně překvapily i jeho. Ale tak už to bývá, loďka našeho osudu často nabere netušený směr, neboť jsme jen obyčejní smrtelníci neznající úradku božího.

Několik dalších dní, než se Juan vrátil, trávili jsme nejen v pracovně, ale hlavně v kuchyni, protože se ukázalo, že sir Bacon rád kuchtí a přitom se dostává do dobré nálady a bývá sdílný. Vyprávěl pak mnohé příhody ze svých cest předváděje kuchyňským nožem šermířské finty.

Než i tyto pohodové dny uplynuly jako voda v dravé řece a ve dveřích stál Juan. K mému překvapení však na sobě neměl cestovní šat, ale oblek jaký nosí námořníci. „Pane, je zde Cristoforo Colombo a přál by si vás navštívit a promluvit s vámi.“ „Co to má znamenat?“ nechápal jsem. „Jestli dovolíte pane, já se vzdám a můj pán vám vše, doufám k vaší spokojenosti, vysvětlí.“

Hodně jsem o tomhle přivandrovalci z Benátek slyšel. V mládí prý se prý plavil s piráty na arabské šebece. Nyní se však, ani nevím jak, vlichotil do přízně naší krásné královny Isabelly a ta mu věnovala svou velkou přízeň. Nechápal jsem, jak se to tomuto muži s temnou minulostí mohlo povést. Byl jsem překvapen, když jsem tedy uslyšel, že je zde a chce se mnou promluvit. Pokýval jsem, aby byl uveden. Podle pověstí to byl impozantní muž a tak jsem byl překvapen, když vešel muž nevelký, spíše podsaditý a oblého břicha, nežli mužný. Smekl klobouk a vysekl dvornou úklonu.

Musel jsem uznat, že se zde na španělském dvoře naučil ten cizák dvorským

způsobům! Hned také začal chvatně mluvit: „Přemoudrý, omlouvám se, že jsem sem tak vpadnul nejsa pozván. Přišel jsem, abych zbavil své svědomí těžkého hříchu.“

„Ale já jsem mnich a ne vysvěcený kněz, nemám právo přijímat zpověď a dávat rozhřešení,“ namítl jsem.

„Toto však se týká jen vás a mne. Mohli by jsme tedy mluvit o samotě?“

Narážel tím na přítomnost Sira Bacona. Odpověděl jsem dosti příkře, že Bacon je můj přítel a jsme jako jedna duše a může tedy slyšet i to, co je určeno jen pro moje ucho. Krom toho je v podstatě též jako laický bratr církevní osobou. „Dovolte tedy, ať vše vysvětlím a nechtě mě prosím vyprávět.“

Kapitola VI. Vyprávění kapitána Colomba známého též pod jménem Kolumbus, jak si ho zapamatoval sir Roger Bacon.

„Ačkoliv jsem zde jako cizinec vystaven mnoha pomluvám, moje postavení na dvoře není tak pevné jak se říká, naopak je velmi vratké, svolila její jasnost královna k tomu, aby mi byl vydán glejt k dálné plavbě pod její vlajkou. Dokonce se uvolila vystrojit mi k tomu tři lodě.

Pravda sice už postarší, ale schopné snad takového počinu. Podařilo se mi totiž po dlouhých debatách přesvědčit její váhavé rádce, že za mořem, které zoveme Atlanstké, je další pevnina. Nepochlubil jsem se jim ovšem o tom, co vám tu nyní otevřeně říkám. Nejen, že v Novou zemi věřím, ale já o ní i vím z mapy, které jsem viděl v mládí, když jsem se stýkal s arabskými námořníky. Dosáhl jsem u nich velké důvěry a oni mi ukázali kopii mapy jakéhosi dávného admirála Piri Reise, kde jest ona vyobrazena.

Též mi řekli, že kopii této mapy vlastnili i maurští vládci, sídlem právě zde v Toledu. Též se zde prý nalézají astronomické tabulky, které umožňují z postavení hvězd určit polohu lodi na volném moři, když žádná pevnina není v dohledu. Bez nich, jsem si tím téměř jist, nedokážu myšlenou plavbu dovést ku zdárnému konci. Myšlenka na to, získat tuto mapu a knihu výpočtů do mě vstoupila, zcela mne ovládla a tu, když se přihodilo vašemu sluhovi to neštěstí a přísahám zde na vše co je mi svaté, že jsem se na tom nikterak nepodílel, chopil jsem se této příležitosti a svěřil se svému kormidelníku. On s hrou souhlasil a tu nastoupil u vás jako sluha, aby se pokusil vytouženou mapu nalézt a pro mě získat.

K mé radosti mě často informoval, že se spisy sice probíráte, ale k tomu, aby jste je posílal pryč se nemáte. Tím vzrůstala má naděje, že se podaří hledané nalézt.

Nyní se u mě zastavil a sdělil mi, že vás tento muž, učený Bernarde, pohnal ke spěchu.

Nevím kým je a jaké jsou jeho pohnutky. Propadl jsem zcela zoufalství, že mi vytoužené zmizí navždy a tak jsem spěchal k vám, abych vám zjevil pravdu ... jsem vám teď vydán na milost a nemilost. Pokud mě vydáte do rukou inkvizice, jsem s tím smířen, stejně bez těchto pomůcek nemohu žít, stejně jako muž bez milované ženy.“

Kapitola VII. Vyprávění se opět ujímá sir Roger Bacon.

Upřímná zpověď toho muže mně dojala. Jeho otevřenost byla opravdu odzbrojující. Chápal jsem ho, toužil po té mapě, stejně jako já po Necronomiconu. Musel jsem též i ocenit jeho odvalu, takto vstoupit do cizího domu a dvěma zcela neznámým lidem otevřít své srdce. Viděl jsem, že je načase celou věc rozřešit.

Předstoupil jsem tedy a ujal se slova: „Nepochybuji vzácný pane, o vašich pohnutkách, které by sice mnozí odsoudili, ale mně se jeví jako poctivé. Důvodem, proč jsem přijel a naléhal na spěch, bylo podezření, že Juan je nastrčen inkvizicí, nebo lépe řečeno řádem Františkánů, aby zde dohlédl na plnění úkolu, který byl zde mému příteli zadán, případně, pokud by byl nedůsledný a nějaké spisy zatajil, předal ho soudu. Nyní však, když je tato věc objasněna, nevidím důvod proč vám v hledání nepomoci. Jsme tu čtyři, práce nám půjde rychleji.“

Tu jsem viděl, jak se jeho zrak rozjasnil a vrhl se ke, mně aby mne objal. Nejsou pravda zvyklý na takové projevy a tak jsem měl co dělat, abych mu v tom zabránil. „Jsem vám do své smrti zavázán!“

Tehdy mě překvapil Bernard, když s trochu provinilým výrazem ve tváři vyndal knihu astronomických tabulek, kterou potají ukryl a podal ji Colombovi. „Chtěl jsem si ji nechat, ale ve vašich rukou kapitáne, bude plnit svůj účel a snad vám doopravdy pomůže na cestách.“

Bez dalšího prodlení jsme se vydali zvláštním vchodem do archivu.

Rukopisné svitky zde byly uschovány, tak jak je zvykem, v podlouhlých válcovitých nádobách. Procházeli jsme je rychle, protože většinou se jednalo o písemnosti, které nás v tuto chvíli nezajímal. Nebudu vás zde unavovat zdlouhavým popisem, ale nakonec jsme ji našli.

Přenesli jsme ji do Bernardovy pracovny, kde bylo přeci jen více světla, a při každém kroku se nám pod nohama nezdvihaly závěje prachu.

Opravdu to byla velmi zajímavá mapa ukazující mnohé neznámé pevniny a ostrovy. Colombo na ni hleděl, jako na svatý grál, ale já jsem byl skeptičtější. Viděl jsem totiž již ve svém životě mnoho map, do kterých kartografové mylně zakreslili ostrovy nebo pevniny, které zcela jistě neexistovaly. Vycházeli totiž z vyprávění námořníků, z nichž

mnozí jsou proslulí svou fantazií nebo množstvím rumu, které dokáží vypít.

Colombo stále znova a znova opakoval svou vděčnost a na znamení díků, objednal pro nás v blízké taverně bohatou hostinu. Sám však pobyl jen krátký čas a poté se rozloučil se slibem, že podle Bernarda pojmenuje některý z nově objevených ostrovů.

Asi se chceš zeptat na další osud strašlivého grimoáru o kterém tu byla řeč. Musím se zde přiznat, že má nabídka na pomoc při ukládání knih nebyla tak docela bez postranního úmyslu a hned při první příležitosti, když jsem viděl, že se ten dobrý Bernard začel do jedné knihy, jsem ji uschoval do svého zánadří.

Kapitola VIII. Dodatek profesora Shinena

Zde končí v rodinné kronice zápis neznámého písmáka. Vzhledem k tomu, že poslední zápis je datován stejně jako smrt sira Bacona, lze se domnívat, že příběh nestačil dopovědět do konce a tudíž ani neprozradil, co se poté s onou knihou stalo.

V posledních letech se vzdálení příbuzní tohoto starého rodu rozhodli neudržované sídlo renovovat a tu byly na rozličných místech nalezeny uschované různé artefakty. Necronomicon však mezi nimi údajně nebyl. Možná tedy dosud někde leží.

Na druhou stranu je zde podivný náhlý zisk velkého obnosu peněz, které Baconovým příbuzným zaplatil mladý muž jménem Aleister Crowley, takže kdo ví?

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

BACON A VRAŽDA NA HRADĚ.

Byl to jeden z těch prvních podzimních dní, který věští příchod zimy. Z nebe padal mokrý těžký sníh, který na zemi hned tál a měnil cesty v bahnitá koryta. Sir Roger Bacon měl mizernou náladu a nepomáhalo mu ani svařené víno. Večer však se jeho nálada zlepšila a pozval mě k večeři.

„Myslíš si, tak jak mnozí, že jsem si své příhody vymyslel?“

„Pane? Nikdy jsem o vašich slovech ani na chvílku nezapochoyboval!“

„Mnoho lidí mě ale za lháře má, ale ono je to tak, že někdo žije celý život klidně a bez vzrušení a jiní dobrodružství doslova přitahují.“

Zamyslel se a pak řekl: „Možná bych neměl vypravovat jen ty případy, kdy jsem byl úspěšný, ale také přidat nějaký, kdy jsem selhal.“

A aniž by čekal na mou odpověď, napil se vína, aby svlažil hrdlo a začal:

Ten příběh začal před několika lety, kdy jsem se již rozhodl a vrátil se do rodné země a navštívil své příbuzné a známé. Jeden můj vzdálený bratranec, jméno není důležité, se na stará kolena zbláznil, a ač již s vlasem bílým jako sníh, rozhodl se pojmout za choť mladičkou dívku. Tak mladičkou, že jeho vlastní synové byli starší. Rodiče té dívky samozřejmě souhlasili a jí samotné se nikdo na názor neptal.

Všem byl jen pro smích ten pošetilý stařík, leč on, zaslepen láskou, neviděl a neslyšel. Však ne nadarmo se říká, že lidé trefeni šípem Amorovým jsou napůl blázni a láska je nemoc, která by se měla léčit.

Jeho hrad byl vybudován v těch dobách, kdy lidé vše dělali ještě bytelně. Jistě si to každý umí představit. Hluboký příkop, vysoké hradby, silné kamenné zdi, nízké stropy, mnoho podpěrných sloupů a úzká okna. Šikovný voják by takové místo dokázal bránit rok, možná i dva.

Jestliže ale v létě je tam příjemný chládek, pak v zimě, když služebnictvo včas

nezatopí, probudíte se s jinovatkou na vousech.

V době, kdy jsem k němu přicestoval, se již vše chystalo k svatbě. Hostina, kterou uspořádal na počest mé návštěvy, tak byla i hostinou zásnubní. Snad jen on neviděl, jak se hosté po sobě rozpačitě dívají, či se po straně ušklíbají a jak je dívka celá nesvá. Také jsem si nemohl nevšimnout, že v jeho blízkosti stále dlí vysoký plavovlasý obr s rukou připravenou na rukojeti meče a tázal se sám sebe, co to má znamenat.

Večeře, jak bývá zvykem, protáhla se dlouho do pozdních nočních hodin a když už jsem se chtěl odebrat na lože, přišel ke mně pánův sluha a že prý by si jeho pán se mnou přeje mluvit. Šel jsem tedy za ním úzkými křivolakými chodbami a pak mě uvedl do salonku, kde již byl můj hostitel a hned mi kynul, aby se posadil.

„Omlouvám se, že vás vyrušuji v tak pozdní dobu, ale potřebuji si s vámi promluvit. Jistě také nepohrdnete, když vám nabídnu ještě jednu číši vína.“ Předpokládal jsem, že konečně dostal rozum a chce se poradit jak vhodně ze svatby vycouvat, ale vše bylo jinak.

„Drahý bratranče. Omlouvám se, že jsem vás vyrušil v době, kdy jste se již odbíral na lože, ale moje záležitost myslím nesnese odkladu. Dozvěděl jsem se, že jste si v mnoha případech vedl velmi obratně a tak bych vás chtěl poprosit o pomoc. Někdo mi od jisté doby usiluje o život. Poprvé to bylo při honu na lišku, kdy jsem pomalu cválal v sedle svého koně a čirou náhodou jsem se sehnul před větvičkou borovice, která mi byla v cestě. Právě v té chvíli, těsně za mými zády, zasvištěl zákeřně vystřelený šíp, který se zabodl do kmenu toho stromu. Jistě nějaký anděl strážný, který nade mnou bdí, nastavil mi onu větvičku. Nebýt jí, šíp by se mi zabodl do zad.

Podruhé to bylo víno, které jsem pil při večeři. Zdálo se mi být nějaké divné chuti, ale přičítal jsem to tomu, že předchozí jídlo bylo silně okořeněné. I v tomto případě zasáhla šťastná náhoda, když sloužící, který mne obsluhoval, svou nešikovností pohár převrhl a rozlil víno na zem. Již jsem ho chtěl zle vyplísnit, když jsem si všiml, že pes, dosud ležící v rohu, přiběhl a začal víno lemtat. Za okamžik sotva párkrát do vína ponořil čumák, začal ale kňučet a netrvalo to dlouho a už ležel předmnou na zemi zdechlý.

To mě vedlo k tomu, že jsem zaměstnal tři Vikingy, jako osobní ochránce. Jsou to obři, kteří mne hlídají ve dne i v noci.“

„To je jistě prozíravé, ale myslím, že pokud byly předchozí útoky vedeny takto zákeřně, lze čekat, že takový bude i následující. Jde patrně o zbabělce, který by se rozhodně nikomu nepostavil čelem v čestném boji. Vikingové vás neochrání.“

„Ano, to já vím a právě proto jsem pozval vás. Najděte toho proradného zbabělce dřív,

než znova zaútočí. Napotřetí již při mě štěstí stát nemusí.“

„Máte na někoho podezření?“

„Je to sice kruté, ale domnívám se, že za tím by mohl být můj syn Dagobert. Ač by měl mít právo na převzetí zdejšího panství, nejsem s ním nijak spokojen a dal jsem mu to nejednou najevo. Místo cvičení s mečem, jízdě na koni, či soubojích na kolbišti, dává přednost spisování básní či hraní na loutnu. Je to změkčilý muž, nehodný našeho slavného jména. Věřím, že je na vině řídká krev mé první ženy a že s touto mladou počnu nové potomky, kteří budou zmužilejší. Kdybych náhle zemřel, všechno to bohatství, které jsem za svého života nashromáždil, by mu padlo ihned do klína.“

„Dobrá tedy, pokud budete souhlasit, pobudu zde nějaký čas a budu pozorovat lidi kolem. Dám samozřejmě největší pozor na vašeho syna, ale rovnou vám říkám, že lapit takového kluzkého hada, bude velmi obtížné. Jediná možnost je přichytit ho rovnou při činu, tedy při přípravě.“

„Pověst, která vás přechází je naprosto skvělá, plně vám důvěřuji!“

„Přesto vás mám k nevyšší opatrnosti. Možná by bylo záhodno, aby jste pod civilním šatem nosil alespoň drátěnou košili.“

Rozhrnul svou košili a pod ní jsem uviděl solidní kroužkový nátělník: „Nosím ho celý den úplně všude, i když je to trochu nepohodlné.“ Jeho jistota, že se podaří neznámého útočníka odhalit dříve, než uskuteční další výpad, mne nakazila natolik, že jsem odcházel uspokojen a pln víry v úspěch.

Ve dveřích jsem ještě potkal sluhu, který spěchal uklidit poháry a posloužit svému pánu na lože.

Však ráno bylo vše jinak. Měl jsem ložnici na chodbě, kde byla i místnost pána hradu a tu mě probudil nějaký velký rozruch. Rychle jsem se přioděl a vyšel ven. Kolem dveří mého bratrance panoval velký chumel lidí. Přišel jsem blíž a nahlédl dovnitř. Starý muž tam ležel na lůžku, nad ním se nakláněl kněz, který mu dával poslední pomazání. Krom dalších lidí jsem tam uviděl i jeho mladičkou snoubenku, jež si kryla tvář v krajkovém kapesníčku i syna Dagoberta. Stál a nevěřicně se díval na otce, jakoby tomu co vidí, stále nemohl věřit.

Jeho sluhu, který právě vycházel ven, jsem drsně chytil za loket a přitáhl k sobě: „Co se to tu sakra děje?“

„Je to hrůza pane. Můj nebohý pán byl v noci zabit. Někdo mu vrazil dýku přímo do srdce, ale tady ten tvrdí, že se od pánových dveří nehnul ani na krok a že nikdo nevešel ani nevyšel. Tedy krom vás. Vy jste byl poslední, kdo ho viděl živého.“

To bylo velmi nepříjemné, neboť to bylo nepřímé obvinění mé osoby, že jsem vinen.

„Ale vždyť jste mě viděl, když jsem v noci od vašeho pána odcházel! To byl ještě živ.“

„Pravda pane, omlouvám se, v tom rozrušení jsem na to zapomněl. Je to velká záhada. Nejen to jak se vrah dostal dovnitř a pak ven, ale ač jsme pečlivě prohledali celý pokoj, nenalezli jsme ani vraženou zbraň.“

Obrátil jsem se na Vikinga: „Opravdu jste se v noci nevzdálil ani na malou chvíli?“
Neřekl nic, ale ledový lesk jeho světle modrých očí hovořil řečí jasnou.

Chtěl jsem ještě sluhovi položit několik otázek, ale on zatím odkvačil někam do útrob hradu zařizovat vše potřebné pro přípravu pohřbu.

Stál jsem venku, čekal, až kněz dokončí svou modlitbu, prohlížel si pokoj a horečně přemýšlel.

Náhle se někdo dotkl mého ramena. Ohlédl jsem se. Plavovlasý obr se nademnou skláněl a svou kostrbatou řečí mi říkal: „Pane, v noci žádný hluk boje, žádné kroky, žádný křik. Nikdo cizí ne dovnitř. Musel to být duch nebo snad sám ďábel.“

Ano na první pohled to opravdu vypadalo jako naprostá záhada a ač jsem byl zdrcen, že jsem nemohl dostát svému slibu, věděl jsem, že je nutno abych nyní v klidu usilovně zapřemýšlel a pokusil se tomu přijít na kloub, neboť jsem věřil, že to byla ruka živého člověka, která vedla dýku do srdce spícího starce a ne nějaký nehmotný astrál.

Nemohl-li jsem ochránit bratrance, v duchu jsem si slíbil, že alespoň vynaložím veškerý svůj um, abych odhalil pachatele. Abych našel potřebný klid, nechal jsem si od sloužících, kteří pobíhali po hradě zmateně sem a tam, postupně vysvětlit, kde se nalézají hradní kaple. Ta byla prázdná a tak jsem usedl do lavice, sepal ruce jakoby k modlitbě a přemýšlel.

V první řadě jsem si musel připustit, že jsem vlastně ani neměl možnost tomuto hroznému činu zabránit. Bylo to již déle připravováno, ale můj příjezd jeho provedení uspíšil? Tušil vrah, že budu požádán, abych se ujal pátrání, a tak neváhal v jeho uskutečnění?

Ze seznamu jsem již včera zatím vyloučil Dagoberta. Jestliže bratranec mluvil pravdu, pak alespoň v prvním pokusu byl nevinně. Ono totiž trefit muže jedoucího na koni chce velký kumšt a zkušenost. Zato v druhém případě, mohl vlastně kdokoliv využít nestřežené chvíle a do poháru přidat jed. Ale co vražda z dnešní noci? Byl to opravdu důvtipný, dlouho připravovaný plán, nebo jen šílená odvaha smělce, který měl navíc štěstí?

Jediná možnost, která mě v tu chvíli napadla, byla ta, že mi možná Viking lhal a přeci

jen si alespoň na chvíli doskočil, třeba na latrínu. Mohl někdo čekat na takový okamžik celou noc? Mohl stačit vpadnout do pokoje, vrazit starci dýku do hrudi a ještě včas zmizet? Ano, při troše štěstí se to tak mohlo odehrát. Uvědomil jsem si ale vzápětí, že když jsem do ložnice večer přicházel, byl tam jiný Viking, což znamenalo, že Sigfríd tam nestál celou noc a skutečně se od dveří nejspíš ani nehnul. Musel jsem se vrátit a vše znova důkladně přezkoumat.

Na cestě jsem potkal smuteční průvod. Dva vojáci nesli na nosítkách mrtvé tělo. V davu, který je doprovázel, jsem uviděl starého sluhu: „Na momentík!“ Zastavil se, ale tvářil se naprosto nešťastně: „Omlouvám se, ale musím svého pána omýt a obléci mu ty nejlepší šaty, pak bude vystaven v kapli.“ „Jen jedna otázka! Jak to bylo ráno?“

Trochu se zarazil: „No nesl jsem pánovi jako obvykle v osm snídaní. Klepal jsem na dveře, ale nikdo neotvíral. Vstoupil jsem tedy dovnitř a uviděl pána na loži v kaluži krve. Hned mi bylo jasné, co se stalo. Pán v poslední době často mluvil o tom, jak je ohrožen na životě. Přistoupil jsem k lůžku a zkusil, zda je ještě na živu, ale již bylo pozdě. Zavolał jsem Sigfrida, aby stál ve dveřích a já prohledal pokoj, ale nikdo nikde. Pak jsem to došel oznámit jeho synovi a snoubence. To je asi vše, Chcete vědět ještě něco? Opravdu už musím jít.“

Mávnutím ruky jsem ho propustil a on odspěchal. Přešel jsem k pokoji svého bratrance. Bylo otevřeno a služebné tu vyměňovali zakrvácené prostěradlo a povlečení peřiny. Opět tu stál na stráži jiný muž. Prohlédl si mě nevlídným pohledem, ale nic proti tomu abych vstoupil, nenamítal.

Během té cesty mě napadla další možnost, jak se vrah mohl dostat do pokoje. Možnost sice velmi krkolomná, ale bylo třeba ji prověřit. Přistoupil jsem k oknu. Bylo dvoukřídlé a uzavíratelné na západku. Otevřel jsem ho a vyhlédl ven. Z nádvoří sem to bylo dobrých dvanáct loktů výšky a navíc parapet okna byl zčernalý a zaprášený. Kdyby se tudy někdo dostával dovnitř, musel by tu zanechat stopy. Přesto, abych měl naprostou jistotu, rozhodl jsem se podívat ještě nahoru. Než jsem došel ke schodišti, napočítal jsem třicet kroků. Vyšel jsem o patro výš, opět počítal kroky a vstoupil do místnosti. Byl to takzvaný dámský hrací pokoj.

Stál zde stůl na šach a několik dalších karetních. V rohu pak byla velká harfa. Zde se scházely dámy, popíjely víno či jiné nápoje a hovořily o svých věcech. Přistoupil jsem k oknu a otevřel ho. Ano, byl jsem nepochybně na správném místě, okno do ložnice mého bratrance bylo přímo pode mnou. Ale ani tady nebyla žádná stopa na kameni, která by svědčila o tom, že zde bylo připevněno lano, po kterém by se někdo spustil dolů.

Sedl jsem si a v zadumání točil s figurkami. Zůstala mi jen jedna možnost, vrah musel přijít dveřmi a zase odejít. V té chvíli se mi do hlavy vloudil nápad tak bizarní, tak nepravděpodobný, že jsem ho v první chvíli zavrhnul, ale přec jsem se k němu musel zas a znova vracet, protože právě to bylo jediným řešením byť jen částečným. Zvedl jsem se a šel dolů. Když jsem k sluhovi přišel, zvedl zrak a naše pohledy se setkaly. Věděl, že vím.

„Já, já jsem to musel udělat. Víím, že teď budu vydán katu a budu se smažit v pekle, ale dvě mladé duše jsem zachránil. Nevěřil jsem, že nebudu odhalen, ale doufal jsem, že ne tak brzo a bude mi dán ještě nějaký čas, abych vykonal, co bude třeba a dal jim čas na útěk.“

Seděl u rakve svého pána a byl ještě scvrklejší, než když jsem ho viděl poprvé. „Ne vše jsem si domyslel, ale jsou to stále jen mé domněnky. Bud' ke mně upřímný, vyzpovídej se mi, jsem vlastně laický brat, takže jsem v jistém slova smyslu duchovní osoba. Pak uvidíme.“

Sklopil hlavu a začal tiše mluvit: „ Ti dva Dagobert a Vivien....“

„Kdo je Vinien?“ přerušil jsem ho.

„Pánova snoubenka přeci. Takže ti dva se znají už dlouho a propukla mezi nimi velká láska. Dagobertův otec jím pohrdal, byl to despotický otec, který vůbec nepřipustil syna k řeči. Když mu oznámil, že hodlá Vivien pojmout za manželku, ti dva propadli zoufalství. Zoufalství tak velkému jaké přináší jen nešťastná a nenaplněná láska. A zoufalí lidé se odhodlávají k zoufalým činům. Naplánovali si, že utečou do ciziny, ale nelze žít bez dukátů v kapse. Navíc, čím víc se blížilo datum svatby, tím více se do jejich srdcí vkrádala i nenávist. Z vlastní vůle, já starý muž, jsem se rozhodl jim pomoci, protože podobný příběh jsem též v mládí prožil.

Ano, přiznávám, to já jsem se dopustil nejhoršího zločinu a pokusil zabít svého pána a jen díky tomu že nad ním držel svou ochranou ruku sám ďábel, podařilo se mu podvkrát přežít. Pak jsem vymyslel jiný plán, ale než jsem se mohl pustit do jeho uskutečnění, přijel jste vy. Věděl jsem, že vás můj pán pořádá o pomoc a že tedy musím jednat hned, dřív než než mě váš bystrý zrak objeví.

Pochopil jsem, že když jste v noci odcházel z jeho ložnice, musím jednat. Nespal jsem celou noc, modlil se o radu k našemu pánu, ale žádné rady se mi nedostalo. Ráno jsem pak vzal dýku, vstoupil do ložnice. Pán ještě spal a já mu bez výčitek svědomí, vnořil zbraň do hrudi. Pak jsem zavolal na Sigfrída a předstíral, že pán je mrtev už dlouho. Teď již víte vše a jsem připraven přijmout trest.“

Sepjal jsem ruce, předstíraje opět modlitbu, přemýšlel jsem. To co mi ten stařík říkal, byla pravda, ale pravda jen částečná. Neuměl lhát ten starý muž. Zasloužil si však potupu a trest? Mám já být jeho soudcem?

Netrvalo dlouho a došel jsem k rozhodnutí: „U mě starý muži je vaše tajemství v bezpečí. Vaším trestem bude s touto svou vinou dále žít.....tedy pokud se nenajde někdo jiný, kdo vás odhalí.“

Přiskočil ke mně a chtěl mi líbat ruce. Odtrhl jsem je od jeho úst, otočil jsem se a odcházel.

„Ale pane, jak jste věděl, že to udělal ten sluha? A jak jste poznal, že vám lhal a když jste znal pravého viníka, proč jste ho neodhalil?“

Sir Bacon se jen usmál: „Dnes už to mohu vyjevit. Tak postupně ano? Když jsem odcházel, byl můj bratranec ještě živ. Oknem se nikdo dovnitř nedostal a dveřmi také nikdo jiný než sluha nevstoupil, to je přeci úplně jednoduché. Za druhé. Tenhle vetčný stařec by přeci nebyl schopen vystřelit šíp s potřebnou silou a přesností. Musel to být někdo mnohem mladší, Dagobert to jistě nebyl, takže kdo zbývá? Jak jsem se později dozvěděl, když jsem se opatrně poptával, Vivien od mládí jezdila na lovy...“

„Ó to je hrozné. Měla by být jata a souzena.“

„Žádný důkaz o tom není. Je to jen moje myšlenková konstrukce a nepřerušuj mě. Dále, sluha se nezmínil o tom pokusu bratrance otrávit. Takže on to nebyl. Kdo asi použil jed? Musel to být Dagobert! Ale ani pro to nemám žádný důkaz.“

Ostatně jak jsem se dozvěděl, starý sluha, krátce po pohřbu svého pána též skonal a nyní se již zpovídá ze svých činů před zcela jiným soudem- před stolcem našeho pána Nejvyššího.

„V čem tedy spatřujete ono selhání?“

„Od začátku to přeci bylo naprosto jednoduché. Jak to říkal Sigfrid? Nikdo cizí - ne dovnitř. To jen můj mozek odmítal takovou možnost připustit a hledal jsem jiné vysvětlení.“

„A co ti dva mladí?“

„Dagobert, poté, co byly vyřízeny všechny dědické náležitosti, pojal Vivien za manželku, prodal všechn movitý majetek a odjel hledat lepší život do Nového světa. Co s nimi bylo dál nevím, ale věřím v prozřetelnost boží.“

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

NEDOKONČENÝ OBRAZ.

Když se sir Roger Bacon konečně usadil na svém rodném sídle, často mě zval ke svému stolu a pak ještě dlouho do noci vyprávěl o svých cestách po celém světě, během nichž prožil nejednu zajímavou příhodu. Když jsem tak sedávali, můj zrak často se zastavil na obraze krásné mladé ženy, který byl však nedokončený. Sama vzhledem postava té sedící dámy byla téměř dokonale vykreslená, leč pozadí bylo jen naznačeno.

Sir Bacon vbrzku zaznamenal tento můj zájem a vyloudilo to úsměv na jeho tváři. „Vy by jste asi chtěl vědět, proč mám tento nedokončený obraz pověšen na tak významném místě své pracovny? Dobrá, vidím vaši zvědavost a tak vám o tom budu vyprávět.

Jel jsem tehdy do Florencie na pozvání samotného Leonarda da Vinci, který se nějak dozvěděl o výzkumech mého předka a požádal mě, zda by směl nahlédnout do jeho zápisků, protože mimo malování o něm bylo známo, že všelijakými pokusy a vynálezy též zabývá.

Když jsem přibyl do domu, kde sídlil, byl jsem přivítán jeho sluhou. Sám mistr však, jak mi bylo řečeno, dlel právě u jednoho vyznačeného měšťana, který si přál od něj získat podobiznu své ženy. Vyptal jsem se tedy na cestu a jelikož jsem toto krásné město již v minulosti navštívil, neměl jsem problém označený dům najít. Zaklepal jsem na zdobené dveře a poté, co jsem se představil, sluha odkvačil do domu, aby se přeptal, zda mě může uvést.

Chápal jsem to, světem se potuluje všelijaká cháska a opatrnost je tedy na místě. Ostatně netrvalo dlouho a vrátil se hluboce se klaníc a omlouvajíc zdržení. Uvedl mě nahoru do bohatě zařízeného pokoje, kam vitrážovým oknem prosvítalo odpolední slunce. Na sedátku tam seděla velmi mladá žena a aby se nenudila, držela v ruce

vyšívání a obratnými prstíky vedla jehlou barevné stehy. O kus dál, blíže světlu sám mistr měl před sebou na stojanu rozpracované dílo. U něho pak stál jeho učedník, pozorujíc ho, a tak jak bylo zvykem, připravoval třením barvy a podával štětce.

Velký Leonardo nejprve několika tahy dokončil část malby a až poté odložil paletu a štětec a radostně mě uvítal s tím, že netušil, že místo písemné odpovědi si přichvátnu a přivezu žádané svazky.

Vstal, pokynul učedníkovi, aby pokračoval a spolu jsme poodešli. Tu mě vyzval, bych vyprávěl o své cestě. Když jsem viděl dychtivost v jeho očích, nemohl jsem nevyhovět a přiznám se, že jsem se dosti široce rozpovídal. Leonardo stál zády k místnosti a tak jen já jsem viděl, jak na sebe ti dva hledí horoucími pohledy. Tehdy do místnosti vstoupil její manžel a láska v jejích očích ihned pohasla. Sklopila zrak opět k vyšívání a horečně předstírala zaujetí.

Byl to již starší muž s odulým bříškem, který patrně značně holdoval alkoholu. Ostrý pohled, úzká ústa a špičatý nos jakoby dávaly tušit popudlivou povahu. A opravdu, hned jak vešel, začal se rozčilovat. „Co tohle má znamenat? Co tady dělá v mém domě cizí člověk, kterého jsem nepozval? A proč obraz maluje tenhle holobrádek? Nechci obraz od nějakého začátečnického mazala!“ Viděl jsem, že slavného mistra se tato slova nemile dotkla, i proto, že rozčileného manžela doprovázeli další tři muži, podle jejichž vzhledu, dalo se soudit, že jsou šlechtického původu. Přinutil se však ke klidu:

„Omlouvám se, to je má chyba. Toto je sir Roger Bacon, který přijel z Anglie na mé pozvání a já netuše, že ve chvíli jeho příjezdu budu pod vaší střechou, dal jsem příkaz sluhovi, aby ho ke mně neprodleně poslal.“

Mužika to však nijak neuklidnilo a naopak dál pokračoval v lamentacích: „Angličan? Nenávidím cizince. Tihle divoši ze severu měli zůstat uzavřeni za Hadriánovým opevněním a nevylézat mezi civilizované lidi. A tenhle mladík, který tu tak nestydatě přímo před mým zrakem civí na mou zákonitou ženu, ať okamžitě vypadne, nebo zavolám sluhy, aby ho spráskali jako psa!“

Mě osobně se takové urážky nemohly dotknout. Již mnohokrát se mi vyplatilo zachovat chladnou mysl tam, kde by jiný již přešel k odvetě. Navíc jsem respektoval to, že jsem opravdu v cizím domě bez svolení majitele. Díky tomu jsem si uvědomil, že on není doopravdy tak rozčilen, jak předstírá, ale že je to divadlo, pro jeho doprovod, kterým chce ukázat, že on si může dovolit vyčinit i tomuto slavnému muži.

Zatímco mistr zůstal klidný, jsa si vědom, že tento mužik je jen červem u nohou velikána, mládenec přec měl více horkou hlavu. Prudce vstal, takže převrátil stojan a už- už se hnal vpřed, maje ruce sevřené v pěst. Tu však Leonardo, na svůj věk velmi hbitě se pohnul, pevně ho uchopil za rameno a řekl : „NE!“

Bylo to řečeno tak rázně, že se chlapec skutečně zastavil a pěsti napřažené před sebou svěsil podél těla. Uvědomil si, že doprovod toho vzteklého staříka by ho snadno přemohl a pak by to s ním velmi špatně dopadlo.

Leonardo jedním pohybem vyndal obraz z držáku stojanu a řekl: „Pojďme přátelé!“ Stařík ač dobře o hlavu menší mu zastoupil cestu: „ Tak počkat, počkat! Ten obraz je můj!“

„Dokud obraz není zcela hotov a zaplacen je můj.“ řekl mistr hlasem, který nepřipouštěl odpor. „ dal jste na něj zatím jen směšnou zálohu. Pošlu sem sluhu pro stojan a bravy. Taky vám vrátí tu almužnu, kterou jste mě zatím uctil. Sbohem.“ Ačkoliv jsem o tomto muži mnohé slyšel, nyní jsem na vlastní oči poznal, jak je to velký muž. Měl chování hodné vladaře!

Však se také pod vlivem jeho rozhodného hlasu, nikdo neopovážil mu odporovat a i zlostný mužik před ním ustoupil tak, jako malý psík před královskou dogou.

Vyšli jsme ven a teprve když jsme byli na ulici, obrátil se Leonardo nejprve k mladíkovi. Rázně mu podal obraz a řekl : „ TY! Nauč se sebeovládání, které sluší prostým mužům před bohatci, jinak brzo skončíš v šatlavě nebo v rukou kata!“..... „Také se nauč lépe skrývat své city.“ dodal již mnohem smířlivěji.

Myslím, že v té chvíli netušil, jaká prorocká slova pronáší.

Pak se otočil ke mně a začal se omlouvat za tento politováníhodný incident, kterému jsem musel být nechtě svědkem. Odbyl jsem to jen mávnutím ruky.

I když jsem mnohé prožil, a nejsem žádný prostáček, přec stačila malá chvílka, která mě vnukla úctu k tomuto muži.

Když jsme se vrátili do jeho domu a on vydal potřebné příkazy sluhovi, sedli jsme si společně a já vybalil zápisky svého předka, který se v klášteře, kde měl klid, věnoval studiu mnoha vědním oborům. Některé části jsem překládal z angličtiny, další pak můj předek ukryl pod tajné písmo, aby tak skryl před zraky mnichů plody své práce, neboť někteří takovou činnost naivně považovali za dílo samotného ďábla. Zde jsem alespoň povšechně vysvětloval význam jeho pokusů s křišťálovými skly vybroušenými do tvaru čočky, které správně seřazeny, ukazovaly věci vzdálené, nebo naopak prostým okem neviditelné.

Nepřekvapilo mě, že Leonardo, znalý věci, pokládal mi otázky nanejvýš zasvěcené a

tak zbytek dne trávili jsme hovorem, přerušným jen trochu večeří, která byla popravdě trochu skromnější, než jsem zvyklý. Nijak mi to však nevadilo, neboť Leonardo mi naopak ukázal zápisky ze svých bádání, které jinak přede všemi přepečlivě skrýval. Tu viděl jsem nakreslené dítě ležící dosud v lůně matčině, obnaženou paži bez kůže, nákres kostry ptačího křídla od kterého tento génius odvodil stroj, který podle jeho slov prý i člověka dokázal unést a ve vzduchu udržet a další úžasné věci. Nemohl jsem než znova a znova žasnout nad obrovských rozsahem vědění tohoto gigantického génia.

On však, tak jak je pro mudrce časté, naopak velmi skromně přiznával, že jeho duch je příliš nestálý a často odbíhá od jedné myšlenky k druhé, aby tu prvou nechal nedokončenu. Též se přiznal, že své malířské vlohly využívá spíše k výdělku, ale jinak si váží právě svých výzkumů, kterým by nejradši věnoval veškerý čas. Ještě když tma padla na město, tu nechali jsme zapálit svíce a dlouho do noci rozprávěli.

Jsem zvyklý vstávat velmi časně a tak jsem již za kuropění byl na nohou, zatímco da Vinci dosud dlel na svém loži. I služebnictvo bylo v kuchyni, kde připravovalo snídani, když někdo dosti neurvale zabušil na dveře. Váhal jsem zda mám probudit mistra nebo zajít pro sluhu, ale když bušení nejen neustávalo, ale jeho intenzita se zvyšovala, uvolil jsem se jít otevřít sám.

Před dveřmi stál velmi důležitě se tvářící muž se znakem města na kabátci, který všem dával najevo, že jde o úředníka. Vedle něj pak další čtyř muži v kyrysech ozbrojeni halapartnami. Jakmile mě spatřil hned začal přísně spatra: „Hej, kdo jste vy a kde je mistr Leonardo?“

„Ještě spí, co mu chcete?“

„Dnes v noci byl ve svém domě zavražděn obchodník s látkami. Přišli jsme pro mladého učedníka pana da Vinci Carla Shineliho. Tři důvěryhodní občané, poté, co se tu strašlivou novinu dozvěděli, dostavili se na radnici a zde vypověděli, že tento mladík se již včera se chystal tohoto muže napadnout. Je tedy důvodně podezřelý, půjde s námi, bude vsazen do vězení a vyslechnut. Bude-li odmítat, pak i právem útrpným přinutíme ho, aby se přiznal.“

To už i Leonardo da Vinci, který patrně uslyšel hluk, vyšel ze svého pokoje, přišel vedle mne a ptal se po příčině té podivné návštěvy. Muž mu to zopakoval, i když vzhledem k jeho věhlasu, podstatně uctivěji.

„Je to celé nesmysl“ zareagoval, „mládenec celou noc trávil pod touto střechou, za to

vám ručím já i můj přítel zde.“

„Přec však, když jste tvrdě usnuli, mohl se vyplížit z domu, aby dal průchod vzteku. O jeho výslechu již bylo rozhodnuto. Chcete se snad vzpírat právu?“

I za této situace, zůstal mistr klidný: „Dobrá tedy, ale pokud jste přijali výpověď těch tří pánů, pak jistě přijmete i mou a zde mého urozeného hosta a pak bude neprodleně propuštěn na svobodu.“

Chlapec byl povolán. Úředník mu zopakoval obvinění a pak se ho ujali dva knechti. Vzali ho mezi sebe a pevně ho drželi, ač se nijak nevzpíral, jen vrhal na všechny okolo vyděšené pohledy.

Tohle divadlo, tak jako v každém městě, přilákalo mnoho čumilů a tak mi mistr letmým dotekem naznačil, abychom se vrátili do domu.

„Dovolil jsem si sire předpokládat, že mne, jen co se převléknu, doprovodíte na radnici a potvrdíte, že ten nebohý chlapec je nevinný. Nicméně se obávám, že tu nejsem příliš oblíben, neboť mnoho lidí mě má kvůli mým výzkumům nejen za podivína, ale i za čaroděje. Tudíž bude více věříno těm třem pánům a mladík půjde na mučidla. Útrpný výslech těžko vydrží a pak jistě přízná i to co neprovedl.“

Chvíli neklidně přecházel po světnici a pak se náhle ťukl do čela: „Ale jsem já to hlupák. Vždyť sám osud vás v tuto chvíli sem přivedl! Však jsem vás toužil poznat nejen kvůli zápiskům vašeho předka, ale i kvůli tomu, že jsem slyšel mnohá slova chvály na to, jak obratně jste si vedl při vyšetřování případu těch mrtvých mnichů. Ačkoliv to mělo být tajemství církve, přec vbrzku o tom šla po celé Itálii zvěst. I když se známe jen krátce, přec cítím ve vás přízněnou duši a šlechetnou povahu. Budete ochoten vmísit se do věci?“

Mé srdce se naplnilo pýchou, slyšíc slova chvály od tohoto muže. „Jistě! I když nevím, budou-li ochotni naslouchat cizinci v této zemi. A nejen kuli přátelství s vámi, ale i jen proto, aby spravedlnosti byl dán průchod a pravý viník byl po zásluze potrestán. Vydáme se na cestu a vy mi během ní povíte něco více o tom zlostném mužíkovi.“

Netrvalo to dlouho a byl připraven. Vyšli jsme a on se hned bez pobízení dal do řeči: „Ten muž navenek obchoduje s látkami, ale ve skutečnosti půjčuje za lichvu, ač to křesťanství zakazuje. Je naprosto nemilosrdný při vymáhání. Proslýchá se, že jeho sluha- bývalý zápasník, prý již nejednomu dlužníkovi hřbet rádně zvalchoval. Dokonce snad i svou krásnou manželku získal jen díky odpuštění dluhu jakési rodině. Zatímco ve dne obchoduje, večer, snad aby slunce nevidělo jeho černé skutky, věnuje se lichvářství. Půjčuje jen někomu, hlavně pánům. Odporný člověk. Tu objednávku jsem přijal jen proto, že mě docházely peníze a on jich nabídl mnoho.“

Myslím, že v tuto chvíli jen starost o jeho mladého učedníka mu zbránila, aby uviděl možné řešení. Tuto úvahu ale nechal jsem si v tuto chvíli pro sebe, protože od myšlenky k jistotě je velký kus. Stejně tak jen pouhá slova muže, který je tu cizí, by nikoho nepřesvědčila, na to bude třeba více.

Sotva jsme stanuli před radnicí, zastavili nás dva muži podobně vyzbrojení jako ti co si přišli pro Shineliho. Po chvilce dohadování nás vpustili. Sluha nás zavedl do místnosti, kde seděl úředník tvářící se nadutě. Vyslechl, co mu Leonardo řekl a pokynul písaři, aby výpověď zapsal. Já pak jen přidal svůj podpis.

Pak ale došlo k překvapení, když nám sdělil. „Pořád je to ale jen vaše výpověď stvrzená tímto cizákem. Proti vám je jiná, která ho označuje za viníka a pochází od tří šlechtických synků.“

Tu už i mě došla trpělivost a vyňal jsem ze zánadří prsten, který mi svého času věnoval sám papež, abych jím prokazoval, že pracuji v jeho službách. Na trůně zástupce Páně již sice seděl jiný muž, ale prsten stále působil.

„Poznáváte ho?“ řekl jsem ostře.

Úředníkovi se při pohledu na klenot s rudým kamenem rozšířily oči údivem a nerad přiznal. „Ano.“

„Tak mě nechte jednat a třeba se mi vše podaří objasnit a najít pravého viníka.“

„Dobrá“, odvětil neochotně, ale hned dodal: „ Jsme svobodné město. Tady platí jen naše zákony. Dávám vám lhůtu do zítřejšího rána. Pak dám průchod právu podle našich zvyků.“

Pak ještě posměšně dodal: „Stejně nic nevymyslíte a kluk bude mučen a pak bude viset.“

„Souhlasím. Do zítřka,“ odpověděl jsem rázně, otočil se a bez pozdravu odcházel. Sotva jsme byli na ulici, popadl mě Leonardo za ruku a naléhavě řekl: „Věřím vám, že vše dopadne dobře, sire Bacone!“

Já jsem však v tu chvíli takovou důvěru v zdárný konec neměl, ale nechtěl jsem velkého mistra již tak rozrušeného, ještě dále zatěžovat chmurnými myšlenkami odpověděl jsem tedy neutrálně: „Půjdeme teď do domu zavražděného, promluvíme s vdovou a prohlédneme si to tam.“

Naštěstí to bylo jen kousek cesty a tak jsem nemusel odpovídat na další naléhavé otázky.

Do domu jsme byli vpuštěni okamžitě, jakmile nás sluha poznal a uvedení do salonu

k mladé dámě, která již byla oblečena tak, jak zvyk velí, do černého.

Povstala a podala nám ruku, pravíc: „Děkuji, že jste mi přišli projevit svou soustrast i když vás mistře včera můj nebohý manžel urazil. Bylo mi to velmi nemilé, ale on byl tolik prehlivý....“

Protože moje školská latina je trochu kostrbatá a liší se od té hovorové nářečné, požádal jsem da Vinciho, aby předával má slova.

„Je dáma ochotna odpovědět na několik otázek?“

„Ano, ale chci znát důvod.“

„Víme, že mladý Shineli je nevinný a doufáme, že se nám tuto jeho nevinu podaří prokázat.“

Prudce vzhlédla a v jejích očích se na malý okamžik radostně zablesklo, pak se však ovládla a tak jak mrav žádá, sklopila opět oči: „Ano, odpovím na vše, ptejte se.“

Uklonil jsem se a začal: „Nejprve se nám pokuste říct, co bylo poté, co jsme odešli z domu.“ „Můj manžel často pracoval dlouho do noci a tak mám ložnici jinde, ale slyšela jsem vzrušený hovor. Nevěnovala jsem tomu pozornost, bylo to u nás časté, můj muž byl v tomto velmi temperamentní. Pak návštěvníci odešli, slyšela jsem je na schodech. Jsou staré a dřevěné. Manžel večerel jako vždy v pracovně a já v jídelně. Pak jsem se odebrala na lože, ale nemohla jsem usnout. Někdy už nad ráno, se mi zdálo, že slyším někoho přicházet. Znova hlasy. Je to běžné, lidé k nám v obavě, aby nebyli viděni, často přicházejí i ve velmi nezvyklou hodinu. Tehdy jim otevíral manžel sám. Dál nic nevím, znovu jsem usnula a probudili mě, až když mi přišli oznámit tu strašnou zprávu.“

„Ale víte, co bylo dál?“

„Ano, ta hrůza! Ještě nyní je mi jen při té myšlence mdlo.“

Chvíli se odmlčela, jak sbírala síly.

„Ornel, to je ten silák, slyšel z pracovny mého muže nějaký podivný hluk, hned tam vyběhl, ale dveře byly zavřené. Tušil nejhorší a tak poslal sluhu pro sekeru a dveře vypáčil. Sotva vstoupili dovnitř, uviděli manželovo tělo ležet vedle stolu v tratolišti krve. Probudili mě. Nevěřila jsem té strašné zprávě, ale když jsem vše viděla, omdlela jsem, a tak dál už nic nevím. Prý mě odnesli do mé ložnice a zde mi přivolaný ranhojič musel přiložit pijavice, aby mne přivedl k životu.“

„Pomůžete tomu milému mládenci?“ zeptala se nesměle.

„Jste ochotna to, co jste nám teď tady řekla, zopakovat před soudcem a odpřísáhnout na bibli svatou?“

„Jistě, nemám důvod lhát. Však sluhové to též dosvědčí.“

Pak na mě pohlédla, čekajíc odpověď na otázku, kterou prve položila, ale já už jsem byl myšlenkami zcela jinde. Ona si to vyložila špatně a její hlava klesla na hrud' a

rozplakala se.

Uvědomil jsem si svou netaktnost a chlácholivě řekl: „Udělám vše, co bude v mých silách. Smím ještě promluvit s tím sluhou, co nesl snídani a prohlédnout pokoj?“

„Jistě! Čiňte co je nutno. Budu se modlit a doufat ve spravedlnost boží.“

Oceňoval jsem její horlivost ve víře, sám však vím, že té spravedlnosti je mnohdy třeba řádně vypomoci.

Sluhu, staršího, již prošedivělého muže jsme zastihli v kuchyni.

Leonardo k němu zahovořil: „Dobrý muži, potřebovali bychom znát odpovědi na několik otázek.“

Myslím, že ho to příliš neuklidnilo, protože jeho pohled těkal z jednoho na druhého a byl stále bojácný.

Znovu jsem se ujal úkolu pokládat otázky a da Vinci mi v tomto zcela přenechal iniciativu.

„Vy jste šel s Ornelem do pánovy pracovny?“

„Ano, ale ty dveře jsme museli vylomit, jinak to nešlo.“

„Jistě, udělali jste jen to, co bylo v té chvíli nutné a správně. Co jste viděli?“

„Pán ležel v krvi na zemi, dýku dosud zabodnutou v hrudi. Přistoupil jsem k němu, ale hned jsem viděl, že už mu není pomoci, že je mrtev. Víte já bejval ve vojsku jeho výsosti a tak jsem už nějakou tu mrtvolu viděl.“

Pak nakoukla služka a začala strašlivě ječet. Vyběhla ven a křičela tu zprávu na celou ulici. Seběhli se lidé. Místnost byla najednou plná. Měli jsme co dělat abychom se vytlačili zase ven.“

Jen jsem souhlasně pokýval hlavou. Zhruba tak jsem si to představoval.

Muž, když viděl jak mu pozorně nasloucháme, se osmělil a pokračoval : „Víte co je zajímavý? Že jako první tu byli ti dva mládenci, co tu měl pán včera jako hosty. Vlítli dovnitř jak vichr a dělali hroznej zmatek. Všiml jsem si toho, protože jsem se bál, že budou chtít něco ukrást. Odpustěj, oni někteří páni jsou nenechavý stejně jako straky.“

„Je chvályhodné, že i v tak pohnutém okamžiku jsi střežil pánův majetek. Zmíním se o tvé snaze paní a ta tě jistě odmění.“

„Opravdu?“ úplně zjehl, „To by jste byl vašnosti opravdu šlechetnej.“

A hrnul se, aby mi políbil ruku. Rychle jsem ucukl a řekl: „Dovedeš nás do pánovy pracovny? Potřebujem se tam trochu porozhlídnout. Budeš tam s náma a budeš dohlížet, že se nic neztratí.“

„Jasně, jasně a u vás já nemám obavy. Vy jste pánové úplně jiná sorta.“

Šli jsme po stejném schodišti jako předešlého dne, ale pak jsme uhnuli doleva. Dveře byly otevřené a nesly jasné známky od ran sekerou. Krev z podlahy již byla odstraněna a jen mokrý ovál na drahém dřevem vykládané podlaze, dával tušit, kde tělo leželo. Pracovně vévodil psací stůl. Na kterém byla navršena zněť papírů. I šatstvo z mohutné truhly stojící v rohu bylo vyházeno.

„Byl tu takový nepořádek vždycky?“

„Kdepak, pán byl pedant. Všecinko mušelo být na svém místě, jinak bylo hned zle! Ještě jsem neměl čas to uklidit. Musel jsem toho moc zařizovat. Nebudete na mě žalovat?“

„Naopak, bylo velmi moudré, že jste místo činu nechal takto v původním stavu.“
Když to sluha uslyšel tato slova, nadmul se pýchou jako holub.

Já si v té chvíli svým vnitřním zrakem představil celou situaci: Přichází vrah. Pán, ho zná a tak ho bez prodlení pouští dovnitř. Proč nezaútočil už ve dveřích? Chce za každou cenu získat knihu a neví kde je. Jdou dovnitř. Pak pod záminkou, ověření správnosti účtů si vrah nechá ukázat knihu. Jakmile ji však lichvář ukáže, muž zaútočí. Jenže v momentě, kdy dokoná své strašné dílo, uslyší dupot sluhy na schodech. Propadne panice a dveře zavře. Co dál? Když sem ti dva pak vtrhli. Krom mrtvého nikoho neviděli!

Rozhlédl jsem se kolem sebe. Na první pohled zde nebylo místo, kam by se mohl vrah schovat. Kam tedy zmizel? A přece! Truhla na šatstvo byla dostatečně velká, aby pojala muže menší postavy. Bylo to možné? Ano!

Byl to zoufalý riskantní čin, který vyšel díky tomu, že dovnitř vtrhli lidé.

A co kniha? Získal vrah ten zlořečený předmět? Vyrval ho snad z ruky chladnoucímu tělu?

To ale nebylo v tomto okamžiku důležité, protože vše, co jsme se zatím dozvěděli, nedokazovalo nevinu Shineliho. Bylo třeba najít něco, co by mi umožnilo ukázat na pravého viníka.

Musím zde poznamenat, že přestože Leonardo da Vinci jak malíř a vynálezce byl vskutku geniální, v těchto chvílích mi nijak nepomáhal a musel jsem spoléhat zcela na sebe.

I když zde touto místností již prošlo mnoho lidí, přec jsem doufal, že se mi podaří najít nějakou maličkost, která mi ukáže cestu. Přesvědčil jsem se, že důkladná prohlídka míst, kde došlo k zločinu, často přinese své ovoce. Další věcí pak je ten správný předmět poznati, což je věcí intuice.

Uvolnil jsem tedy svého ducha a zdánlivě bezcílně procházel pokojem, převracel

papíry ležící na stole. Chtěl jsem otevřít zásuvky, ale ty byly uzamčeny. Sluha to viděl a hned vysvětlil: „Klíček od zásuvek jak psacího stolu, tak i sekretáře tamo měl pán vždy u sebe. Nosil je na řetízku na krku. Než byl odnesen do márnice, sňal jsem je a předal donně. Mám pro ně zajít?“

Jen jsem zamítavě mávl rukou. Byl jsem už značně rozladěn, protože jsem stále nic nenašel. Nakonec jsem prohlédl i lůžko a letmo nahlédl do truhly.

Už jsem ji chtěl opět zavřít, když se mi zezdalo, že jsem zahlédl mezi šaty na dně cosi zalesknout. Nahnul jsem se ještě blíže a opravdu! Ležela tam náušnice, s malým šestihranným diamantem. Tyto klipsny byly v současnosti velkou módou mezi místními mladíky a já si uvědomil, že jsem ji už někde viděl, ale nemohl jsem si vzpomenout, kde a u koho, ale mé srdce již jásal a já se v tuto chvíli kál za svá rouhačská slova o boží spravedlnosti.

„Pojďte sem!“ zavolal jsem. Leonardo i sluha přichvátli ke mně.

„Pohledte,“ ukázal jsem na klipsnu.

„Dovědíte, že tato náušnice byla mnou nalezena zde v této truhle v místnosti, kde došlo k vraždě, aby tento důkaz nemohl být zpochybněn.“ Oba kývli na souhlas a já teprve poté ji vyňal. Přitom jsem v truhle narazil ještě něco. Rozbušilo se mi srdce tušením, ale vši mocí jsem se ovládl.

Dal jsem si náušnici na dlaň, abych si ji mohl lépe prohlédnout a tu jsem viděl, že sluha, který mi nahlížel zvědavě přes rameno se náhle ulekl a dal si ruku před ústa, aby nevykřikl. Bylo mi to jasné. I on ji poznal.

Většinou se snažím s lidmi jednat mírně, ale jsou chvíle, kdy je nutno volit přísnější tón. Uchopil jsem ho pevně za rameno a naléhavě promluvil: „Poznal jsi ji, stejně jako já, ale já si nemohu vzpomenout, kde jsem ji viděl. Řekni to jméno!“

Sluha ale vrtěl hlavou a roztrásl se jako osika.

„No tak, to jméno!“ řekl jsem už velmi ostře.

„Masconi. Ten mladý Theodore, ten něco takového nosí. Byl tu včera s braty. Ó pane, prosím, neříkejte, že jsem vám to řekl já. Je to moc mocná a bohatá rodina. Přišli sem před rokem z Benátek, prý obchodují i s berberskými piráty.“

„Ne, neboj se.“

A před mým vnitřním zrakem se opět objevil obraz z včerejšího dne, kdy se ten stařík před těmi mládenci naparoval a urážel Leonarda.

A právě v té chvíli mě napadla myšlenka v první chvíli tak bizarní, že jsem ji už chtěl zavrhnout, ale pak mi to nedalo, podržel jsem jí a začal domýšlet.

Bylo by to vůbec možné? Ptal jsem se sám sebe a čím déle jsem si to v hlavě rozebíral, tím se mi to jevilo jako reálnější.

Abych se mohl podívat na to, co jsem tušil nalézt v truhle, potřeboval jsem, aby sluha na chvíli odešel.

„Byl by jste tak laskav a přinesl na tento náš cenný nález nějakou vhodnou krabičku?“ teď když jsem se uklidnil, opět jsem mu vykal.

„Jistě pane,“ a s tím odkvačil.

Jen co byl za dveřmi, hrábnul jsem nedočkavě na dno truhly a opravdu!

Bylo to neuvěřitelné, ale kniha tam byla. Rychle jsem jí vyndal, rozepjal vestu a schoval do záňadří.

Leonordo zpoza mě zahlédl, co jsem vyndal a já v jeho očích uviděl obdiv a úžas. Byl to ten nejkrásnější okamžik v celé té dosavadní anabázi.

„Jak jste u všech d'áblů...“ ale to už se vracel sluha, tak rychle zmlkl.

„Paní se nechává poroučet a ptá se zda by jste s ní pojedli.“

Já jsem si uvědomil, že jsme od rána ještě neměli nic v ústech a tak jsme to s povděkem přijali. Myslím, ale že pravým důvodem tohoto pozvání, nebyla jen pohostinnost, jako spíš ženská zvědavost, jak jsme pokročili.

Než jsme zasedli ke stolu, tu jsem vskrytu do knihy nahlédl a k svému uspokojení našel zápis, který jsem tam tušil najít.

Italská kuchyně je mnohem bohatší chuťově než ta naše a také jsem si po prvním soustu uvědomil, jak veliký mám hlad. Viděl jsem, že jí dělá dobře, když vidí s jak velkou chutí jíme, ale zároveň na ni byla vidět netrpělivost, neboť konvence nedovolovala, aby se začala sama vyptávat, aniž by prozradila pravý důvod, totiž zalíbení v mladíkovi, který zatím trávil čas v městské šatlavě.

V duchu jsem se usmál, ale navenek jsem musel zachovat vážnost a tak jsem začal jakoby sám od sebe : „Když jsme vás tak netaktně vyrušili ve vašem žalu, jistě by jste ráda věděla, zda to mělo nějaká výsledek.“

Doslova mi visela na rtech.

„Dobrá, jistě pro vás bude dobrou zprávou, že jsme dosti pokročili, ale nyní, než podnikneme další kroky, potřebovali bychom se poradit s někým kdo je znalý místního práva.“

„Notář Ludzon občas pro manžela sepisoval nějaké listiny a pro něj cosi zařizoval.“ „Mohla by jste ho vašim jménem, požádat, aby sem přišel v naléhavé záležitosti?“

„Jistě, hned pro něj dám poslat a věřím, že přijde neprodleně.“

A opravdu, ještě jsme ani nedojedli zákusek a sluha už se vracel s mohutným tělnatým mužem, který se představil jako notář Luzon. Ačkoliv jeho pohyby byly pomalejší,

bystré oči svědčily o tom, že je čilého ducha.

Da Vinci se chtěl ujmout slova, ale dal jsem mu nenápadné znamení, že bych chtěl mluvit já. Jednak jsem ještě neznal jeho smýšlení a oddanost a pak jsem nechtěl, aby předčasně bylo prozrazeno něco, co jsem v tuto chvíli chtěl ještě nechat v utajení. V neposlední řadě jsem potřeboval jeho mysl vést určitým směrem a získat jistou odpověď.

Pro tento účel jsem využil toho, že jistě není znalý práva anglického a vymyslel jsem si tedy jistý precedens. Byla to *faus pia* - zbožná lež ve jménu pravdy a já doufal, že mi bude odpuštěno.

„Jak jistě víte z toho odporného činu byl obviněn mladý učedník zde přítomného mistra Leonarda. Tři mladíci dlící v tomto městě ho označili jako vraha. Také v tomto smyslu učinili výpověď a svědecky ji potvrdili přísahou a svými podpisy. My však jsme si jisti, že celou noc dlel s námi a je nevinný. Také my jsme se dostavili na radnici a též jsme učinili výpověď a přísahu. V očích soudce je však ta naše méně hodnotná, neboť i když mistr da Vinci je velmi vážen, je to pořád jen jeden proti třem. Se mnou není jako s cizincem příliš počítáno.

Nelenili jsme a podařilo se nám nalézt jisté důkazy, které by naší výpověď podpořili a mohly by tak mírně vah spravedlnosti převážit na naší stranu. Nevím jak zde, ale u nás v Anglii je zvykem, že pokud stojí dvě výpovědi a dvě přísahy proti sobě, tu se obě strany dostaví k soudci a před ním pak předloží své důkazy a on pak rozhodne, která strana má pravdu a která křivě přísahala.“

„Mohl bych vědět, jaké důkazy jste našli?“ ptal se advokát zvědavě.

„To pro tuto chvíli není důležité, dokud nebudu vědět, že jim bude soudce naslouchat a spravedlivě bude vážit. Také pokud přijmete tento případ a věděl by jste vše předem, mohl by vás protivná strana vyloučit jako zaujatého, jako se to u nás u soudu již několikrát stalo (i to jsem si teď narychlo vymyslel).

Než jste přišel, myslím, že se tako krásná dáma zmínila o nějaké odměně pro vás.“

Jakmile Luzon uslyšel o penězích, hned ožil: „Jistě, jistě. Je zapotřebí dát průchod právu a spravedlnosti. Vypravím se za soudcem a tento návrh mu přednesu.“

„Možná, by bylo lepší, kdyby jste to přednesl jako svůj návrh,“ vedl jsem ho dál tam, kam jsem potřeboval, „jste přeci jen učený a vážený občan tohoto města a soudce vám spíše bude naslouchat a bude k tomu svolný.“

Pochlebování mu viditelně dělalo dobře a tvářil se jako kocour, co právě zbaštil misku smetany.

„Ano, máte pravdu, mým radám tu opravdu mnozí naslouchají a soudce na mě jistě dá více než na vás. Hned zítra za ním zajdu.“

„Je mi líto, ale musím na vás naléhat, aby se schůzka uskutečnila ještě dnes, neboť zítra by měl ten nebohý chlapec již být předán katu a posazen na žebřík. Jistě máte v srdci smysl pro spravedlnost a nemůžete připustit, aby nevinnému bylo ublíženo.“

Trochu ho to zviklalo, ale to už se do díla dala i mladá vdova, která pojedla více vtipné kaše, než se na první pohled zdálo. Vstala, objala ho a hledíc na něj vlahým zrakem, řekla: „Ó, jste tak šlechetný muž, budu vám do smrti vděčná!“

„Jistě, jistě,“ souhlasil ochotně. Otočil se a jako poslušný beránek vykročil k radnici. Ano, takový je svět. Prosebný pohled krásné ženy a její obětí láme jakékoliv překážky! Netrvalo to snad ani hodinu a už se Luzon vracel s tím, že se máme dostavit na radnici, kde budeme vyslechnuti.

Ženské kouzlo už pominulo a už to byl opět vychytralý advokát, který nám radil: „Tedy pánové, nevím co tam chcete vyprávět, ale ti tři mládenci pocházejí z velmi vlivné, zámožné a oblíbené rodiny. Soudce jistě jim bude stranit a spíše naslouchat. Při vši úctě k vám mistře....“, obrátil se na Leonarda.

Když jsme vstoupili, bratři Masoniové už tam seděli. Ti dva byli ve svých křeslech v dobrém rozmaru rozvaleni, jisti si svou věcí, ale nejmladší Teo se neklidně vrtěl. Pochopil jsem, že bratřím neřekl nic o tom, že někde ztratil náušnici a jen doufal, že to nebylo na místě vraždy. Ještě po cestě jsem Luzonovi dal instrukce, ale mazaný advokát již tušil, kam mířím a tak mu stačilo napovědět.

Po nezbytném úvodu, navrhl, aby k oběma výpovědím byly předloženy důkazy. Ti dva starší hned povstali, začali rozčileně šermovat rukama, dušovali se, že mluví pravdu, zlobili, že jim není věřino, zatímco Theodore seděl a doslova se do nás vpíjel pohledem, aby vyčetl co vše víme.

Luzon tento jejich herecký výkon nijak nekomentoval a jen podotknul, že je třeba v zájmu spravedlnosti dát slovo i druhé straně a pak, jak bylo dohodnuto, mě vyzval, abych promluvil.

„Promluvil jsem s paní domu, taktéž se sluhy a prohlédl komnatu, kde k činu došlo. Snad nebudu slavného soudce unavovat, když v krátkosti zde povím, jak podle mého k činu došlo.“

„To ale není důkaz,“ namítl soudce.

„Vše souvisí se vším,“ namítl jsem neutrálně, „smím pokračovat? Nebude to dlouhé!“

„Dobrá, ale opravdu stručně!“

„Podle všeho vrah již přišel nejen vraždit, ale i získat nějaký předmět....“ „Jaký předmět?“

„To nevím přesně pane, ale muselo to pro něj být otázka života a smrti, když se rozhodl k takovému činu. Obchodníkovi nepřišlo nápadné, že host přichází v tak podivnou hodinu, znal ho tak ho vpustil dovnitř. Vrah nevěděl, kde předmět je a tak nejspíš pod nějakou záminkou na něj zavedl řeč. Nejsem si jist, zda se mu podařilo ho získat, nebo ne, ale v každém případě mezi nimi došlo k hádce, vrah vytáhl dýku a bodl. Pravděpodobně plánoval hned utéct, ale pak sluhové slyšeli hluk a již běželi vzhůru. Tehdy propadl panice a nevěda co dělat, zavřel za sebou dveře, čímž získal trochu času, ale stejně se jeho pozice zdála být beznadějná.“

Viděl jsem, jak Theodore postupně bledne a začíná se třást jako osika ve větru. Již tušil. „Tehdy mu padl zrak na truhlu. Je jediným místem v místnosti, kam se mohl ukrýt....“ „Již dosti, to jsou stále jen vaše domněnky, kterými nás tu krmíte a maříte náš drahocenný čas.“

„Ještě malé strpení,“ a kývl jsem na sluhu, aby mi podal krabičku a já to doprovodil slovy: „v truhle, která jak jsem již řekl, byla jediným místem....“

Nedopověděl jsem. Theodore to již nevydržel, cosi pošeptal bratrům, vyskočil, dvěma kroky stanul u dveří, srazil dveřníka a vyběhl ven. Bratři se ve zmatku hrnuli za ním. Soudce byl viditelně zmaten a nevěděl co dělat: „Co-co se to děje? Co je v té krabičce, že se tak lekli?“

„Je to náušnice. Našel jsem ji v truhle, kde ji Theodore ztratil.“

„Chcete snad tvrdit.. ,“ soudce jen nevěřicně zíral.

„Svým útekem se sám usvědčil, nemyslíte pane?“ vložil se do toho Luzon.

„Hm, no pravda, tak ukažte, co jste našli.“

Ukázal jsem náušnici a dodal: „ Tady učený mistr Leonardo a sluha tamo stojící potvrdí, že byla skutečně nalezena, tak jsem řekl.“

Soudce se ale stále ošíval: „ Bude velký problém nechat ho zajmout. Mohlo by to pro mě skončit velkou blamáží, nevím, nevím.“

„Myslím, že to ani nebude zapotřebí, jistě budou hledat záchranu před zákonem v útěku. Slyšel jsem, že prý vlastní velkou flotilu lodí. Jistě některou využijí. Vám pak bude stačit malá liknavost, aby jste jim útěk umožnil. Můžete ji vysvětlit svým váháním nad chatrnými důkazy, ale hlavně byste měl už konečně dát rozkaz k propuštění toho nebohého chlapce,“ radil Luzon. Měl za ušima ten starý lišák!

„Pravda,“ chytil se toho soudce, „to je opravdu zapotřebí udělal nejprv, to ostatní počká.“

Shineli byl předveden. Netušil, proč ho vyvedli a tak když nás viděl, jeho zrak se naplnil nadějí. Sotva se dozvěděl, že je volný, padl před Leonardem da Vinci na

kolena a děkoval mu, že ho i v tak těžké situaci neopustil a pomohl mu k svobodě.

Tehdy mistr skromně mě označil za pravého původce toho, že se situace v tak krátkém čase otočila. Mládenec se chystal mi dlouze děkovat a líbat ruku, ale já to razantně odmítl a šeptl : „Pojďme pryč, na to bude dost času později.“

Venku jsem naznačil, že by bylo vhodné odebrat se do domu obchodníka. Když mladá vdova viděla Shinaliho volného, tu jen ztíží ovládala svou radost a její oči zářily štěstím. To pro mne v tuto chvíli byla velká odměna! Usedli jsme v salonu a paní dala pokyn, aby na stůl bylo přineseno víno nejlepšího ročníku.

Vstal jsem a začal tento proslov: „ Vážení přátelé, účelu bylo sice dosaženo a tuto náš mládenec je volný, leč plná pravda vám je dosud skryta a tak dovolu abych ji tu zjevil. Mám právo se domnívati, že včera ti tři sem přišli vypůjčit si peníze, protože se ocitli v okamžité nouzi. Později se jim však vše rozleželo v hlavě a patrně seznali, že sjednané podmínky jsou příliš tvrdé a oni je nebudou moci plnit. Též je možné, že se důvod jejich nouze by našel nelibost u jejich otce a on by s jejich jednáním nesouhlasil.

Tehdy se všichni tři rozhodli se muže zbavit a zničit i důkaz o lichvě. Proč byl vybrán právě Theodore nevím, snad byl z těch tří nejodhodlanější, nejodvážnější. Poté, co byl vpuštěn, šli společně do pracovny a zde pod nějakou záminkou nechal si ukázat knihu. V momentě, kdy ji uviděl tak zaútočil. Patrně měl v úmyslu rychle utéct, ale pak uslyšel sluhy, zavřel dveře a schoval se posléze do truhly. Mám jisté podezření, že služka byla podplacena bratry, aby v případě, že se něco zvrtně, svým křikem přivolala je na pomoc. Ti vartovali někde velmi blízko. Vtrhli dovnitř, ale bratra zprvu neviděli, jen tělo.

Tehdy ale se jejich plán začal bortit podruhé, když do domu mimo nich vběhli i jiní. Domnívám, že Teodor nějakým způsobem dal bratrům najevo, kde se skrývá a tu oni začali dělat velký povyk, aby mohl nenápadně vyklouznout.

Buď ve chvíli kdy se ukrýval, nebo vylézal, ztratil onu náušnici, která ho pak naštěstí usvědčila.

O tom co následně udělal s knihou mi není nic známo, ale patrně ji hned po příchodu domů zničil.“

Odměnou za tento proslov byl mi nadšený potlesk.

Později k večeru když už jsme byli sami v domě Leonadrově, se mě mistr zeptal: „Vedl jste si naprosto úžasně a vaše činy dokazují, že vaše skvělá pověst nebyla

marnou chválou, ba naopak. Přec mě však trápí otázka, proč jste zatajil nález knihy?“
Vyndal jsem ji ze záňadří, kde jsem ji až do této chvíle měl stále uloženu a ukázal na ní: „Jsou to nedobré peníze. Je v té knize uloženo mnoho lidského neštěstí. Mnoho lidí si oddychne, když se neobjeví na světle božím.“

„Přec však by mohla prospět té mladé vdově.“

„Toto přesvědčení nesdílím. Možná naopak by byla jen důvodem k dalšímu zločinu. Má dům, má prosperující obchod, má jistě i nějaké finance do začátku a myslím, že má nyní i lásku.“

Po těchto slovech jsem knihu hodil do krbu na hořící polena.

Co ještě zbývá dodat? Mou tézí, proč vrah knihu, kvůli které ten šílený podnik uskutečnil, nakonec nechal na místě je, že slyšel lidi venku a obával se, že ho s ní někdo uvidí. Musel ji tedy nechat tam kde byl, v truhle. Snad doufal, že se mu nějakým způsobem později podaří proniknout dovnitř a zmocnit se jí dodatečně.

Měl jsem pravdu v tom, že mladá vdova si opravdu po krátké době, kdy držela smutek, vzala mladého Shinaliho za chotě. Ten přestal malovat a vbrzku se zapracoval do obchodu, kde se ukázal být velmi zručný a tak podnik prosperoval více než dříve. Bratři Masconi, tak jak prorokoval Luzon, opravdu se spasili útekem na moře. O jejich dalších osudech není nic známo.

Já jsem strávil u Leonarda ještě několik dalších dní, ale pak už mě opět povinnosti volaly pryč. A tu jsem si od něj, jako odměnu a vzpomínku na tento případ, vyprosil nedokončený obraz, který nyní vidíte viset tamo na stěně.....

Poznámka autora: Osud zde popsaného obrazu není znám. Podle kroniky rodu ho měl poslední výhonek rodu Baconů u sebe, když r. 1666 dlel v Londýně, kde vypukl velký požár. Má se tedy za to, že ho zničily plameny.

Záznam v již zmíněné kronice je ale poškozen a tak oním rokem londýnského pobytu může být i 1668, tedy o dva roky později.

To dává jistou naději, že obraz zůstal zachován a bude možná jednou nalezen.

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

ĎÁBLOVA SKŘÍNKA.

Ve svém salonu měl sir Roger Bacon mnoho předmětů, které mu byly připomínkou na jeho cestování po celém světě a mnohá dobrodružství, které při tom zažil. Krom nedokončeného obrazu od Leonarda da Vinci, jehož historii jsem již vyprávěl, tu byly i mnohé další. Téměř při každé návštěvě, měl-li jsem možnost, jsem objevil něco nového.

Jednou z těchto věcí, které mne zaujaly, byla nádherná lakovaná skříňka, nepochybně orientálního původu. Při nejbližší příležitosti jsem se na ní zeptal. „Nádherná práce, že?“ odpověděl. Byl ten den ve velmi dobré náladě a tak usedl do svého oblíbeného křesla, nalil si číši červeného vína a začal vyprávět.

—

Vše začalo v hostinci U dvou dubů. Stával na křižovatce dvou rušných cest a tak se tu setkávali všelijací náhodní pocestní.

Tak jako mnoho jiných, byl i tento hostinec postaven tak, že dole v přízemí byl rozsáhlý sál, jehož středem vedly schody na galerii, kde byly hostinské pokoje, na jedné straně několik prostých pro chudší návštěvníky, na druhé pak ty, které byly zařízeny mnohem lépe pro honoraci.

Ten den, kdy jsem tam zavítal i já, byl lokál téměř plný. Našel jsem si ale malý stolek úplně v rohu. Jedna statná číšnice bez ptaní postavila na stolek korbel piva, přijala mojí objednávku a odkvačila do kuchyně. Netrvalo to nijak dlouho a už předemnou stál talíř s krásně vonící opečenou šunkou a koš s ještě teplým chlebem.

Měl jsem po dlouhé jízdě velký hlad a tak jsem se chutě pustil do jídla, ale přitom jsem, jak bylo mým zvykem, pozoroval po očku co se děje kolem a tak jsem viděl, že zadním vchodem vstoupil urostlý mládenec v nepříliš čistém a prostém oděvu. Stoupl si ke zdi a začal pojídat polévku z malé dřevěné misky a přitom, těkal pohledem po

sále. Když se podíval na mě, kývl jsem a naznačil, aby přišel ke mně.

„Co si přejete pane?“

„Přisedněte ke mně.“

Trochu zaváhal, ale pak si sedl. Podíval se na mě zvědavě, pak jeho pohled sklouzl na šunku na mém talíři a já viděl, jak těžce tají, že na ni má obrovskou chuť. Ten člověk vypadal na to, že je to poctivý chasník. Nezaváhal jsem ani chvilinku: „Neurazí vás dobrý muži pozvání na oběd?“

„Můj hladový žaludek to urazit nemůže, tak jak by to mohlo urazit mě?“

Jeho odpověď mě rozesmála. Mávl jsem rukou a objednal mu pořádnou porci.

Také se zasmál a napětí se uvolnilo: „Co si vzácný pán bude odemne přát?“

Už jsem mu chtěl odpovědět, když mou pozornost upoutal přepychový kočár, který zastavil před vchodem. Kočí seskočil hbitě z kozlíku, otevřel dveře a sklopil schůdky. Jako první vystoupil postarší muž. Dlouhé šedé vlasy mu padaly na sametem vyložené klopky křiklavě modrého pláště. Natáhl ruku dovnitř a pomohl ven mladé dámě vznosné postavy v černém, jejíž tvář halil krajkový závojíček.

Asi to byly velmi vzácní hosté, protože sám majitel hospody přispěchal ke vchodu ukláněje se tak hluboce, jakoby ani neměl páteř. Vedl je k jedinému stolu, na kterém byl prostřen sněhobílý ubrus a za zády jim mocně máchal rukama, aby tak pobídl personál ke spěchu. A opravdu! V okamžení se na stole ocitl mosazný svícen, parádní nádobí i stříbrné příbory. Usedli a dáma si sundala klobouček, který dosud halil její mírně zvlněné rusé vlasy.

Kočí zatím vláčel po schodech nahoru, do jednoho z parádních pokojů, další a další zavazadla, jakoby se tu ti dva chtěli usídlit navždy.

„Copak je to za vzácné panstvo?“ otázal jsem se svého spolustolovníka.

„Baronesa Alissa.“ znělo to velmi pohrdavě. „Moc toho nevím, ale lidé o ní říkají, že prý je to čarodějnice, která uhranula majitele našeho panství, když byl na cestách, kdesi na severu. Žijí prý tam pohané, kteří nectí pravou víru a dosud neopustili své zvyky a staré podivné bohy.“

Přitáhl ji sem a pojal za manželku. Při obřadu prý dokonce spadl krucifix z hlavního oltáře a zvony zněly ten den nakřáple. Nás pán byl vždicinky zdравej jako řípa, ale neuplynuly ani dva měsíce od svatby a už byl na prkně. Alissa ještě ani neodložila smutek a už do své sítě lákala dalšího muže.

Jeden forman, co zajíždí až do Londýna, vyprávěl, že se tam vdala za jakéhosi bankéře. Co je na tom pravdy nevím, ale je fakt, že na místním panství se dobře rok neukázala a pak najednou byla zpět a začala se tahat s támhletím.“ a mávl rukou

směrem ke dvojici, která seděla stranou a popíjela víno z křišťálových pohárů.

Musel jsem se v duchu usmát. Můj instinkt mě opět nezklamal- tenhle mládenec, to byla učiněná studnice informací!

„Nejsem zdejší. Kdopak to je?“

„Statkář Barnett. Jeden z nejbohatších lidí tady v kraji. Pěkná držgrešle, nikdo ho tu nemá rád, mouchu by pro pětník honil přes pole. Dřív, než se kolem něj začala motat a dělat na něj oči, byl docela normální, ale teď? Jen se na něj podívejte! Starej vypelichanej kocour, co se najednou chová jako mladík. Směšné!“

Ačkoliv jsem ke všemožným pověrám velmi nedůvěřivý, musel jsem uznat, že na tomhle je něco divného. Spotřeba manželů té dámy byla opravdu příliš velká. Podíval jsem se zvědavě na ni. Zachytila můj pohled a zatímco její společník měl nos téměř zabořený do talíře a cpal se upečenou kachničkou, vyslala ke mně koketní úsměv. Tahle dáma opravdu nezhálela!

Obrátil jsem se na svého společníka, který už do sebe házel poslední sousta:

„Ještě jsem se nepředstavil. Jsem sir Roger Bacon.“

„Tak to jste první pán, co semnou mluví normálně, tak vyklopte, co chcete!“

„No já jsem přeci jen z trochu jiného těsta. Procestoval jsem kus světa a vím, že za honosným šatem se přečasto skrývá falešné pozlátko. Neposuzuji lidi podle šatu, ale podle duše.“

„Mluvíte skoro jako kněz.“

„Však jsem také nějaký čas strávil v klášteře svatého Dunstaba.“

„Takže jste lord nebo kněz?“

„Od obojího tak trochu.“

Zasmál se a podal mi mozolnatou ruku: „Já jsem John. Příjmení nemám, ale přátelé mi říkají Little John. Jsem uhlíř.“

Už jsem chtěl pokračovat v hovoru, když moji pozornost upoutal další příchozí. Tohle byl opravdu velmi podivný host. Oblečen byl do pestře zbarvené róby a hlavu měl po způsobu orientálců obtočenu neméně pestrým šátkem. Jen tak rychle přelétl pohledem hosty a už si to šinul do rohu, kde seděla baronesa. Jeden z podomků mu sice chtěl zastoupit cestu, ale ona mu pokynula, aby příchozího nechal být a kývla na něj, aby přistoupil. Ten podivný muž se tedy s mnoha úklonami přišoural ke stolu a začal cosi drmolit.

Statkáři tohle vyrušení určitě nebylo vhod, protože cosi namítal nevrlým bručivým hlasem. Ona odpovídala vysokým zvonivým staccato. Muž cosi vytáhl z pod svého

volného pláště. Ona radostně vykřikla a tón jejího hlasu se změnil na naléhavý a vrnivý, zatímco jeho připomínal bručení čmeláka, ale to byly jen kratičké repliky, které neměly v tom proudu slov, které vycházely s jejích úst, žádnou šanci.

Poslední zabručení a jeho ruka putovala k váčku s penězi. Ten podivně oblečený muž rychle peníze shrábl a s mnoha úklonami se pozpátku šinul k východu. Zdánlivě se tu nedělo nic podivného, ale já měl přesto kdesi uvnitř zvláštní pocit. Vstal jsem a jakoby náhodou se vydal za odcházejícím a tak jsem viděl, jak nasedá na malou dvoukolku taženou oslíkem a odjíždí směrem na jih. Když jsem se vracel nazpět, málem jsem vrazil do baronesy, která již dojedla a teď přecházela ke schodišti.

Ustoupil jsem a uklonil se. Usmála se, graciézním pohybem malinko nadzdvihla podolek sukně a stoupla vzhůru. Tehdy jsem uviděl, co držela v ruce a co také bylo předmětem předešlého obchodu.

Byla to (jak sám vidíš) asi stopu velká dřevěná skříňka potažená mnoha vrstvami laku, do kterých jsou vyryty složité vzory. Tyto skřínky jsou velmi vzácné, protože pocházejí ze země daleko na východě, o níž psal cestovatel a obchodník Marco Polo.

Vrátil jsem se ke svému stolu, sedl si a přemýšlel.

„Taky vás ta čarodějnice uhranula?“ zeptal se můj spolustolovník.

„Ne, to opravdu ne, ale děje se tu něco velmi podivného.“

„Myslíte?“ řekl pochybovačně, „tedy já jsem obyčejný kmán, ale nezdá se mi, že se děje něco vynímečného. Tedy krom toho, že si ta Satanova družka tady pronajala pokoj. Asi se nechtěla s tím svým novým amantem pelešit ve svém domě. I když i o tom pochybuju. Nemá v sobě špetku studu!“

„Já si myslím, že to všechno má nějaký účel, jenže ještě nevím jaký. Máte pravdu v tom, že se mohla s tím svým statkářem sejít kdekoliv jinde, jenže to by nemohlo proběhnout to divadélko, které tu předvedli se skřínkou.“

Dlel jsem nějaký čas v Jeruzalémě a viděl mnoho orientálců, ale takhle pestře se neoblékal žádný. Myslím, že příliš neprohádám, že to žádný Arab nebyl a jen se snažil to předstírat. Dál je tu ta věc se skřínkou. Je to nesmírně vzácná a drahá věc. Jak by se dostala do majetku obyčejného kočovného obchodníka? A to že by zastavil zrovna tady a zrovna v době, kdy tu ti dva obědvají? Když vešel, všiml jsem si, že se rozhlédl, jakoby je přímo hledal.“

Koukal na mě jako na zjevení: „Takhle jak to říkáte, tak je to jasné, ale předtím by to mě a myslím, že ani nikoho tady, nenapadlo.“

Pokračoval bych dál, ale shora z pokoje se ozvala série výkřiků. Jako první byl u

schodiště jeden z hospodských pomocníků. Odhodil jsem židli a následoval ho. Když jsem dorazil do patra, tísnila se za námi už početná skupina hostů.

Zastavili jsme se trochu nejistě před dveřmi do pokoje baronesy. Přeci jen vstupovat do pokoje dámy bez vyzvání je ošemetné. Malá oblá žena, která mohla být jediné manželkou majitele, si mezi námi proklestila cestu a zaklepala. Nic. Vzala tedy za kliku, když nás předtím zpražila pohledem, abychom náhodou nevhodně nenakukovali. Bylo zamčeno.

Otočil jsem se na Johna, který postával také v chumlu: „Vyrazte ty dveře!“ Udělal několik kroků nazpět, zatímco ostatní mu uctivě uvolnili místo, rozběhl se a ramenem vrazil do dveří. Zpraštilo to, ale odolaly. Ustoupil jsem a silně kopl do místa, kde byla klika. Zámek povolil a my jsme vstoupili dovnitř.

Alissa ležela na lůžku s rozepnutým živůtkem. Její krásná bledá tvář byla stažená do bolestivé grimasy a pleť byla bílá jak křída. Protože mám jisté lékařské znalosti, přistoupil jsem k ní a dal ruku na její hrud'. Tep srdce byl silný, ale dech velmi mělký. Statkář Barnett spínal ruce a bědoval: „To je strašné! Hrůza-hrůza! Je mrtvá! To byla jistě ta d'áblova skříňka, říkal jsem jí, ať ji od toho cizince nekupuje. Zničím to d'áblovo dílo.“ a už se hrnul k posteli, kde skříňka ležela pohozena vedle ženy.

Jsou chvíle, kdy je třeba jednat velmi rychle.

„Stát!“ zavelel jsem rázně, „s ničím tady se nebude hýbat. Přestaňte s tím nářkem a vy ostatní, ven! Zůstane tu jen támhle ta dáma jako garde.“ a ukázal na hostinskou. Pak jsem se obrátil na Johna: „Přineste nejdříve dvě vědra. Do jednoho nalijte studenou vodu a k tomu nějaké ručníky.“

„Kdopak vůbec račte být pane?“ zeptal se Barnett, který měl přeci jen více kuráže než ostatní.

„Sir Roger Bacon.“ „Hm, éééé,“ odpověděl, „už jsem o vás slyšel,“ a celý se jakoby schoulil do sebe, otočil se a vyšel.

Mezitím se vrátil John a postavil vědra na zem a podával mi ručníky.

„Ještě zaběhněte do stáje. Můj kuň je černý arab s bílou lysinkou na čele. V levé sedlové brašně mám malou butylku. Přineste ji prosím.“

Odběhl a já se dal do práce. Namočil jsem ručníky, jeden dal ženě na čelo a druhý na poloobnaženou hrud'. Probrala se a upřela na mne nechápavý pohled.

„Budete v pořádku, ale bude to hodně nepříjemné,“ řekl jsem jí. Nevím jestli vnímala, co říkám, ale snad pochopila.

John se vrátil ze stáje a podával mi kameninovou nádobku, ve které jsem sebou vozil

silnou kořalku. Sejmul jsem víčko, které bylo zároveň kalíškem, naplnil ho alkoholem a trochu s násilím vpravil ženě do úst.

Zakuckala se. Posadil jsem ji, popadl jsem vědro a přisunul jí ho před ústa. Prohnula se jako luk a začala zvracet. Ta prudká reakce ji probrala. Vytřeštila na mě zrak. Asi si teprve teď uvědomila, co se děje: „Co-co, co se semnou stalo?“

Místo odpovědi, jsem naplnil další kalíšek. Podívala se na něj s odporem.

„Musí to být,“ řekl jsem prostě.

Přijala ho odmne do třesoucích rukou a vypila. Pohotově jsem měl připraveno vědro, ale nic z ní už tentokrát nevyšlo.

„Co to tady provádíte?“ ozvalo se za mnou. Ohlédl jsem se. Stál tam Barnett a vedle něj dva muži. Ten jeden byl nepochybně kněz, zatímco druhý měl na hlavě čepici, která v těch dobách byla odznakem felčářů. Moje ošetřování baronesy statkáři asi nebylo po chuti a tak si pospíšil, aby si přivedl pomoc, myslel jsem si. A skutečně, hned se do mě dali. Jako první začal kněz:

„Setrvávat s nedostatečně oblečenou cizí dámou je nemorální.“

„Na případnou teologickou disputaci bude čas později. Teď je důležitější zdraví pacientky. Ostatně na mé počínání dohlížela tamo ta dáma,“ a ukázal jsem na hospodskou. Ta, když se dozvěděla jak je tu důležitou osobou, zavrtěla se na židli, jako slepice na hřadu a vážně prohlásila: „Ten pán si na madam nic nedovolil, to bych mu zarazila.“

„Přišel jsem madam vyzpovídat a v případě potřeby jí udělit poslední pomazání.“ zkusil to ještě kněz.

„Jak vidíte, udílení posledního pomazání, budete muset prozatím odložit.“

„Cítím se tak strašně slabá,“ vzdychla Alissa.

„Měl bych ji pustit žilou, aby se jí ulevilo,“ ozval se tentokrát lékař.

„Dámě je již lépe, takže se žádné pouštění žilou konat nebude. Ostatně nedávné univerzitní setkání lékařů se shodlo na tom, že je to neúčinné.“

Byl to samozřejmě nesmysl, žádné shromáždění se nikdy nekonalo, ale občas je malá lež třeba.

Felčář si uraženě odfrkl, otočil se, odcházel a ještě přes záda řekl: „Pokud se dámě přitíží, což předpokládám, najděte si někoho jiného.“

„Já jsem si sem přišla odpočinout po obědě a trochu si uvolnit šaty, které mě škrtily. Bylo mi nějak těžko. Sedla jsem si a ze zvědavosti začala prohlížet tu krásnou krabičku a pak se mi náhle udělalo nevolno a pak... už si nic nepamatuji.“ Hlas se jí třásl.

Toho se hned znova chytil statkář a začal hulákat: „ Vždyť jsem vám to říkal otče. Ta věc, co nám vnutil ten bezvěrec, je určitě očarovaná, pryč s ní, spálit to d'áblovo dílo!“ Vzal jsem krabičku do ruky a otočil se ke knězi: „ Otče, vy jste tou nejlepší osobou, která může rozhodnout, zda tato nevinná věcička je dílo nečistých sil nebo docela obyčejnou skřínkou. Vždyť vám vaše moudrost jistě napoví, že by nemohla způsobit nějakou zdravotní újmu.“

Bylo důležité volit taková slova, abych ho v tuto chvíli získal na svou stranu. Vzal trochu s ostychem krabičku o ruky, úspěšně zakrýváje strach mrmláním. Obracel ji v rukou a bedlivě si ji prohlížel. Pak ne zcela ochotně přiznal: „Opravdu tu nevidím nic, závadného. Pravda, vzory jsou velmi nezvykle propletené, ale nevidím tu žádnou čarodějnickou značku ani d'áblovo znamení.“

Otočil se na Barnetta: „Poslyšte, vy jste mne vytrhl z modliteb a přesvědčoval, že tady baronesa Alissa umírá a že se dostala pod vliv čar a kouzel. Co mi k tomu řeknete teď?“

Statkář celý rudý se ošíval a jen nesouvisle koktal. Takový vývoj ho nejspíš zaskočil. Všechno to v tu chvíli vypadalo na to, že se Barnett pokusil baronesy zbavit, tím, že jí přidal do jídla během oběda nějaký jed a chtěl to svést na tu krabičku spoléhaje na pověřivost obyčejných lidí. Jenže jsem se k tomu nachomýtl já a tím mu zkrížil plány. Chyběla jen maličkost.

Jakoby mi četla myšlenky, prohlásila hospodská: : „Ta kachna byla určitě dobrá, byla z našeho dvora a já sama jsem dohlížela na pečení a připravovala nádivku. Jestli se tady vzácné dámě udělalo zle, muselo to být po něčem jiném.“

Obvinění z travičství viselo v tu chvíli přímo ve vzduchu. Nastalo tíživé ticho. Všichni jistě měli v hlavě tutéž myšlenku. Nakonec ji nahlas vyslovila Alissa:

„a nebo mi někdo přidal do jídla jed a pokusil se mne otrávit.“

Oči všech se upřely na Barnetta. Divoce se rozhlédl a koktal: „ Já, to nebyl! Já nic takového neudělal. Proč bych to dělal? Madam Alisso (obrátil se na baronesu), vždyť vás miluji!“

„V každém případě, máte co vysvětlovat.“ řekl studeně kněz a otočil se ke dveřím, kterými nakukovalo několik lidí.“ „dojděte někdo pro šerifa.“

Když jsem před chvílí do pokoje statkář vstupoval, byl to nadutý sebevědomý muž, ale nyní jakoby se celý scvrkl.

„Pokud by jste pánové dovolili, ráda bych se tady s panem Barnettem promluvila o samotě.“

„No já nevím,“ řekl nejistě kněz.

„Nebojte, už se cítím docela dobře a ostatně, můžete stát hned za dveřmi, kdyby

něco... ještě bych poprosila inkoust, pero a papír, “obrátila se na hospodskou. Pomalu jsme se šourali ven a Barnett nás pozoroval pohledem lapeného králíčka. Postavili jsme se za dveře a po chvilince se kolem nás prosmýkl malý chlapec, který nesl dovnitř žádané.

Pak se k nám připojil vysoký šedý muž hrubých rysů a ptal se: „ Tak kde máte toho traviče, hned ho odvedu do šatlavy.“

„Dáma si s ním vyžádala soukromý rozhovor,“ informoval ho někdo z davu čumilů. Stáli jsme tam tak pospolu a zevnitř se ven valilo hutné ticho.

„Pojďte dál,“ ozvalo se po delší době čekání.

Alissa si hověla na posteli, za hlavou měla podložený polštář a tvářila se velmi zdravě a spokojeně. Zato Barnett vypadal, jakoby spolkl právě živou ropuchu.

„Tome Barnette, zatýkám vás pro podezření z travičství,“ začal úředně šerif.

„Počkat, počkat,“ vmísila se do toho baronesa, „ pan Barnett mi tu přísahal, že s tou mou nevolností nemá nic společného a já mu věřím. Krom toho mě právě požádal o ruku.“

„Ale madam, mělo by se to přeci jen vyšetřit,“ namítl šerif.

„Nic takového, jako majitelka tohoto panství tu mám i poslední slovo ve věcech právních a říkám, že je vše v pořádku. Doufám, že když už je tu zástupce církve tak nám požehná. Svatba samozřejmě bude, jak náleží, v kostele, co nejdříve.“

Kněz trochu nejistě přistoupil a páru požehnal. Ostatní, kteří se sem vecpali a těšili se na Barnettovo zatčení, se po sobě rozpačitě dívali a pak pomalu odcházeli.

Alissa se na mne usmála a řekla: „Vemte šlechtný muži, tuto skřínku, jako upomínku na tento den, kdy jste mi zachránil život.“

Poděkoval jsem úklonou, šel také a posadil se zpět na své místo. V sále to hučelo, protože všichni probírali právě prožité události a hádali se, když jeden přes druhého hájili své názory.

Obrovitý Little John sebou plácl na stoličku naproti: „To se to podivně vyvrátilo co? Všichni jsme si mysleli, že jí Barnett chtěl otrávit a teď tohle. Je to tak, že jo? Nebo ne? Přeci by si za manžela nevzala někoho, kdo jí chtěl otrávit?“

„Je to opravdu hodně zvláštní případ, ke kterému jsem se tu nachomýtl a ta mozaika, jakoby byla z jednotlivých střepů, které k sobě nepasují, že příteli? Tak jestli vám to nebude vadit, pokusím se vám říct, jak to vidím já a začnu úplně od začátku. Proč asi takový mužský jako je Barnett začne pokukovat po baronese? Říkal jste, že je to bohatý muž a tak jako mnoho bohatých, touží i on po ještě větším majetku a po titulu, který by mu dodal důstojnosti.

Navíc Alissa je krásná žena, tak je lehké se do ní zakoukat. Zezačátku, tak jako každý zamilovaný, neviděl, neslyšel, ale pak, když tahle první fáze pominula, tak si uvědomil, že vedle Alissy by také nemusel žít dlouho, jenže už v tom vztahu pokročil tak, že mu bylo zatěžko ustoupit a tak vymyslel tenhle plán s krabičkou. V ní samozřejmě žádný jed nebyl, ani není nějak očarovaná. Myslím, že neprohádám, že ten, který tu představoval araba, byl nějaký potulný cikán, kterému dal pár měďáků a namluvil mu, že chce Alisse dát dárek a neví jak....“

„.....Jenže madam Alissa přece říkala něco úplně jiného...“

„Hned se k tomu dostanu. Mnoho mužů si myslí, že to oni jsou ti, kdo si vybírá ženu, ale přitom velmi často jsou již dávno sami lapeni. Tahle madam Alissa je náramně chytrá žena a myslím, že hned uhádla, co se to tu hraje, ale rozhodla se hrát sebou a obrátit to ve svůj prospěch. Jistě si všimla, že jí něco přidává do jídla a tak toho jen uždíbla, bylo jí trochu špatně, ale neotrávila se. Ty mdloby a tak, to víceméně zahrála. Mám podezření, že mě i poznala a věděla, že se do toho vložím se svými lékařskými znalostmi. Všiml jste si, že nebyla nijak překvapená, když se jakoby probrala a viděla u svého lůžka mě a ne toho ranhojiče? Taky jste si jistě všiml, jak se velmi rychle uzdravila.“

„...Proč by to ale všechno dělala?“

„Jen hádám, ale předpokládám, že papír, pero a inkoust si nechala do pokoje přinést proto, aby se jí Barnett upsal, jako d'áblu, aby neměl ani skulinku, kudy by vyklouzl z její moci. Zbytek života bude vedle ní jako poslušný psík. Tuším, že ten papír obsahuje nejspíš jeho přiznání, ale kdo ví?“

John na mě hleděl s nelíčeným děsem: „ To je hrozné. A to ti dva tak budou žít pospolu, když ona ví a on ví?“

„ Jejich činy nemohou být potrestány světskou mocí, neexistují žádné důkazy, tak toto bude jejich trest. Trest boží.“

„Jsem rád, že jsem se s vámi setkal Johne, nate tady máte pár stříbrňáků a propijte je na moje zdraví.“

Vzal jsem svůj klobouk a vyšel ven.....

AUTOR : ©Karel Šlajsna
NÁZEV : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA

OHEŇ.

„Jaký byl váš nezáhadnější případ?“ zeptal jsem se jednou sira Rogera Bacona.

Chvilí přemýšlel a pak odpověděl: „ Každý případ je zpočátku záhadný a teprve postupně pravda vyplouvá na povrch. Již jsem vyprávěl, že jako mladý hoch měl jsem horkou krev, která mě hnala z rodného sídla a křižoval jsem pak naší vlastí sem a tam. Pak mě to ale omrzelo a zatoužil jsem po vzdělání.

Ty dva roky, které jsem pobyl v klášteře jako laický bratr, jsem ocenil až mnohem později, během své životní pouti. Byla zde rozsáhlá knihovna, která uspokojila můj hlad po věděni. Ke své potěše jsem zde našel i vědecké rukopisy svého příbuzného a jmenovce, vzdělaného mnicha Rogera Bacona. Hltal jsem tehdy jednu knihu za druhou. Ale nejen to, otec převor mě nenásilnou formou naučil ovládat svou mysl a přemýšlet tak, abych pronikl do hloubi problémů a netápal jen po povrchu věcí a událostí.

Vím, že mi máte za zlé, že nedbám na církevní obřady, ale jsem přesvědčen, že mi byl dán jiný úkol a když se ohlédnu zpět, zjišťuji, že mě můj osud opravdu velmi často vedl do situací, kdy jsem se s nějakou nevšední nebo záhadnou událostí setkával. Tak tomu bylo i v záležitosti, kterou tu chci dnes vyprávět. Můžete, chcete-li, ji klidně nazvat nejzáhadnějším případem mého života.

Vracel jsem se tehdy z Orientu do své vlasti. V Alexandrii na naši loď přistoupil muž, jehož jméno tu zamlčím. I tak asi prozradím dosti, když tu řeknu, že to byl známý cestovatel, proslulý tím, že se jako prvý pokusil proniknout do nitra černého kontinentu. Spolu s ním bylo na loď naloženo několik beden. Během cesty jsem se s tímto mužem seznámil a často jsme sedávali na palubě a rozprávěli, neboť mi byla sympatická jeho zcestovalost. Tehdy jsem se dozvěděl, že v oněch bednách jsou artefakty, které nasbíral na svých cestách a některými se mi také pochlubil. Zlatým hřebem jeho podivné sbírky pak byla asi stopu vysoká soška šeredné postavy, která byla vyřezána ze dřeva černého jako uhel. Tento ne zcela lidský tvor jakoby byl z jiného světa. Byl podivně zkroucený s klouby na nepravých místech a široce se

šklebil, ústa maje ozdobeny dvojicí mohutných tesáků.

Když jsem ho káral, jen se smál a vyprávěl, že tuto zrudnost odnesl z jakéhosi podzemního chrámu zaneseného pískem pouště. Poté co naše loď dosáhla břehů staré dobré Anglie, naše cesty se rozešly a jen jsem se doslechl, že byl přijat do řad Královské vědecké společnosti a pořádá v Londýně velkolepou výstavu. I přes jisté výhrady vůči němu, jsem se s ním znovu chtěl setkat a na výstavu se podívat.

Když jsem však dorazil do Londýna, tu jsem se dozvěděl, že budovu ve které byla výstava, zachvátil požár a část exponátů byla zničena. Navštívil jsem svého přítele v jeho domě, abych se dozvěděl podrobnosti. Vyprávěl, že požár je záhadou a má zato, že ho založil někdo, kdo mu jeho úspěch závidí. V budově totiž nebyl žádný oheň, od kterého by následně mohl požár vzniknout. Byl, pravda trochu zatrpklý a rozhodnutý, výstavu přerušit. Říkal, že se odstěhuje na svůj statek v hrabství Hampshire. Strávili jsme spolu příjemný večer, a druhý den jsme se rozloučili. Delší čas jsme se neviděli, ale pak mi od něj posel přivezl dopis. Počkejte, mám ho tu někde schovaný a Bacon odešel k sekretáři, dlouho se hrabal v různých listinách až nakonec s radostným výkřikem vytáhl zažloutlou obálku, otevřel ji a četl:

Vážený příteli!

Doufám, že Vás takto mohu zváti i když mnoho již vody uplynulo v řece času, kdy jsme se spolu setkali. Během plavby, kterou jsem měl možnost s Vámi podniknout, jste mi vyprávěl některé příběhy, ve kterých jste osvědčil svůj bystrý rozum. Já jsem se nyní ocitl ve víru podivných a vpravdě bizarních událostí, kdy mi by mi Vaše analytické schopnosti věru přišly velice vhod. Můj rozum již selhává a věru nevím si rady, co počít.

Ačkoliv jsem dříve byl, jak víte, velmi skeptický k různým historkám o řádění démonů, nyní, i když se tomu stále ještě vzpírám, se mi to jeví jako jediné možné vysvětlení. Pravděpodobně si řeknete, že bych se s tímto problémem měl obrátit na duchovenstvo, ale stále v koutku duše věřím, že existuje přijatelné a rozumné vysvětlení a pak, víte, že někteří duchovní by neváhali roztočit děsivé inkviziční reje, které jsme oba zavrhovali jako nesmyslné.

I když zde nechci se rozepisovati, (vše Vám dopodrobna povyprávím, jestliže přijmete mé pozvání) ,doufám ve skrytu duše, že jsem dostatečně vzbudil Vaši zvědavost a přispěcháte mi na pomoc.

Váš D. L.

Samozřejmě, že ve mně tento dopis opravdu vzbudil velkou zvědavost a protože jsem v té chvíli neměl nic na práci, rozhodl jsem se ihned vyrazit. Dům mého přítele stál na samotě. Byl to patrně původně statek s mnoha hospodářskými budovami vzadu, obehnaný nízkou kamennou zídka a živým plotem, jak je u nás zvykem. Zaklepal jsem, vyšel mi otevřít mladý sluha a odvedl mě do salonu, kde v tlumeném osvětlení u krbu seděl můj přítel. Přestože byl teplý červen, v krbu plápolal velký oheň a on seděl v širokém ušáku, měl přes sebe přehozen pléd.

Dalo mi velkou práci, abych zakryl svůj úlek, na tím, jak se změnil. Z opáleného svalnatého šviháka byl nyní muž s šedavou pletí pohybující se jako stařec.

Vstal, smutně se usmál, podal mi ruku a hned vydal příkazy, aby nám přinesli pohoštění a bylo též postaráno o mého koně. Znova si sedl, chvíli bylo ticho a on se díval do plamenů krbu, jakoby nevěděl odkud začít, ale posléze přeci jen promluvil:

„Jsem velice rád, drahý Bacone, že jste mi přispěchal na pomoc a že snad vrhnete světlo na řadu neblahých událostí, které mě v poslední době pronásledují. Všechno to začalo už v Londýně. Tehdy z neznámých příčin vznikl požár v budově, ve které byla vystavena má sbírka. Myslel jsem tehdy, že je to ze závisti nebo ze zloby- hodně lidí se nechalo slyšet, že některé výtvořky jsou rouháním proti bohu.

Byl jsem velice zklamán a tak jsem se rozhodl, že se stáhnou do ústraní, sem do svého rodného domu a budu rozprodávat nashromážděné věci. Nechal jsem je zabalit a uskladnit tamo v té stodole.

Ale už první noc mě probudily podivné zvuky. Vzal jsem si župan a michla a běžel se podívat k oknu. Viděl jsem, že ze stodoly vychází podivná zář. V první chvíli jsem pomyslel, že se opět jedná o požár, ale pak jsem si všiml, že to není červené světlo, ale spíš takové bílá a studená mlha, ve které se mihotaly malé hvězdičky. Jev postupně slábl a ž posléze zmizel docela. Zhruba asi týden byl klid, ale pak začal hořet stoh tamo na louce. Leh popelem do posledního stébla. Bylo to děsivé divadlo, ale opět bylo možno se domnívat, že ho zapálil nějaký tulák, který v něm přespával. Jak dlouho potom byl klid už ani nevím, má mysl je natolik vším rozbouřená a zmatená, že si již nejsem jist ničím. Po čase opět v noci vzplála stará hájenka u lesa. Naštěstí v ní nikdo nebydlel, bylo v ní jen nějaké staré harampádí. Další drobné případy ani nespočítám, jen si ještě vzpomínám na hořící loďku na rybníku.

Moc dobře si jistě vzpomínáte na naše společné večery na palubě Queen Mary, kdy jsme diskutovali o různých pověrách a já s vámi tehdy sdílel odmítavé stanovisko. Nyní ale už si nejsem tak jist. Do mé mysli se vkrádá přesvědčení, že za vším stojí ta podivná modla, kterou jsem kdysi získal v nitru pekelné pouště a málem za to zaplatil svým životem, když mě pak dnem i nocí jako štvavou zvěř pronásledovali rozběsnění beduini. Přesto, anebo právě proto, se sošky nedokážu vzdát.“

„Nenapadlo vás, že za tím může stát někdo, komu jste odmítl právě tuto sošku prodat?“

„Ano-ano, máte pravdu! Už v Londýně mě obtěžoval takový pomenší chlap s rezatými vlasy! Jak jen jsem na to mohl zapomenout! Myslím, že jste na to hned kápl.“

Jestliže jeho vyprávění zatím dávalo jakýs smysl, tak to jak se nyní rychle chytil mého nápadu, bylo divné. Hned jsem tedy na to navázal: „Myslím, že bych se měl vydat do Londýna a podle toho vašeho popisu se ho pokusit vypátrat. Vy zatím, kdyby se tu objevil, mu sošku slibte, ale vymyslete nějaký důvod proč mu jí nedat hned. Jakmile se vrátím, vymyslíme na něj past.“

„Ano, to je skvělý plán, jsem rád, že jsem se vám svěřil.“

Hledat podle tak neurčitěho popisu někoho ve městě tak velkém jako je Londýn, byl samozřejmě nesmysl a já to ani neměl v úmyslu, jen jsem čekal na jeho reakci.

Nicméně jsem se rozhodl do Londýna přeci jen zajet a navštívit několik lidí. Napadla mě totiž v té chvíli myšlenka tak bizarní, že jsem ji ani sám nemohl věřit.

Cesta do Londýna a zpět mi trvala něco více než týden. Moje dřívější známosti mě zajistili, že jsem byl přijat samotným ředitelem muzea. Po nezbytných společenských formalitách jsme konečně přešli k otázkám, které mě zajímali.

„Slyšel jsem, že ve vašem muzeu nedávno vypukl velký požár. Bylo to jistě velmi dramatické že?“

„Ani, ne, vlastně to byl jen malý oheň, který vznikl bůhví jak. K žádnému velkému poškození díky bohu nedošlo, oheň vznikl téměř v pravé poledne a naši zaměstnanci ho rychle uhasili. Jen dva gobelíny byly malinko ohořelé.“

Ostatně jsem byl v podstatě docela rád, že k tomuto došlo, protože již během konání výstavy její majitel, oproti naší původní dohodě, prodával jednotlivé předměty a tak po týdně některé vitríny zely prázdnotou. Bylo z toho pobouření. Návštěvníci byli nespokojeni a naše instituce tím utrpěla na dobré pověsti.“

„Mohl bych si to místo prohlédnout?“

Byl to v té chvíli okamžitý nápad, jehož impulz bych těžko vysvětloval sám sobě.

V jeho hlase náhle nebylo ani stopy po ochotě: „Už dávno je vše uklizeno. Nechápu, co tam chcete uvidět.“

„Jen chci nasát tu atmosféru.“

Představený kláštera mne naučil, že drobná lež, je-li řečena v dobrém úmyslu, je omluvitelná i pro duchovní osobu, a já se zahanbením musím přiznat, že ono slůvko „drobná“ jsem si často vyložil po svém.

„No dobrá, když na tom trváte“ souhlasil studeně. Zavolal sluhu a řekl mu, aby

mne doprovodil.

To místo bylo v dlouhé chodbě lemované z jedné strany okny, které byly uprostřed ozdobeny vitrážemi s mytickými výjevy. Byl tu král Artuš se svými rytíři. Na další pak podmračený Merlin a ještě kousek dál král Jiří zabíjející draka. Právě zde se starý muž zastavil, ukázal kolem a řekl: „Tady někde to bylo, už si to přesně nepamatuji.“

Rozhlížel jsem se, aniž bych hledal cokoliiv konkrétního, zatímco on mne zvědavě pozoroval. V jednu chvíli jsem ucítil slabý závan větru, ale ne chodbou podél jak by se dalo čekat, ale odněkud z boku. Vyndal jsem kapesník a porážel ho v ruce. Ten starý sluha si asi v té chvíli nejspíš myslel, že jsem se zbláznil, ale mě slabé chvění jemné látky prozradilo, že jsem se nemýlil. Přešel jsem k oknu a bedlivě ho pozoroval. Bylo to právě drakovo oko, které vypadlo ze skleněné mozaiky. Poklekl jsem a opravdu, leželo zakutálené asi o dvě stopy dál pod jednou z vitrín.

Prohlédl jsem si otvor. Zatímco ostatní části mozaiky byly zalaty olovem, tato jediná byla jen nedbale přilípnuta smolou a tak vypadla. V mé hlavě se v té chvíli mihla vzpomínka na cosi, co s tímto souviselo, ale vzápětí zapadla a marně jsem se snažil vydolovat ji zpět. Podal jsem oko starci, který na mě zíral s mírně zamlženým zrakem člověka, který byl svědkem zázraku: „Dejte si to pořádně spravit.“ a poroučel se.

Odešel jsem do nedalekého hostince, kde byl cestovatel ubytován. Zde jsem místo známostí použil několik mincí, abych zaměstnanci rozvázal jazyk. Ostatně jsem na něj měl jen jednu otázku a totiž zda můj známý měl nějaké návštěvy. Dostalo se mi informace, že ho zde nikdo nenavštívil. Nebýt toho zákmitu vzdálené myšlenky, která se mi předtím v hlavě vynořila, jako žraločí ploutev v moři a kterou jsem se při cestě zpět stále snažil vydolovat ze své hlavy, asi by se mi podařilo si vše lépe utřídit. Mého přítele jsem zastihl sedět na stejném místě u krbu jako prvního dne. Vypadal ještě bledší a vyhublejší a přes kolena měl opět přehozen silný pléd.

„Měl byste k sobě povolát lékaře.“ řekl jsem starostlivě.

Ne, ne, budu v pořádku, je mi jen trochu chladno.“ odbyl mě a netrpělivě se ptal: „Tak co? Zjistil jste něco? Našel jste toho muže, který mne pronásledoval?“

Vyprávěl jsem mu, co jsem našel na místě požáru. Zaujatě poslouchal a pak řekl: „To je opravdu zajímavé, že to bylo právě dračí oko, které vypadlo.“

Jako když se otevřou nějaké dveře, náhle ožil a rozpovídal se: „Když jsem přijel zpět do Anglie, zjistil jsem, že mé finance jsou v katastrofálním stavu. Mé cestování stálo spoustu peněz a já se přiznám, že daleko od domova a v zápalu objevitelské vášně jsem na to nemyslel. Překvapuje mě, že si ředitel muzea stěžoval na úbytek exponátů a

svaloval vinu na mě. Vždyť to byl právě on, kdo mi navrhl, abych je prodával a sám jich většinu koupil!“ Neodpovídal jsem, protože má mysl byla přeplněná otázkami.

Kdo, proč a jak způsobil oheň v muzeu? Nezdálo se mi, že by ho chtěl opravdu zapálit, spíše to dělalo dojem, že žhář chtěl jen někomu nahnat strach. Ale komu a proč? A následné ohně zde v okolí? Výpovědi obou mužů se od sebe lišily. Kdo z nich má pravdu a kdo lhal? Nebo opravdu souběh událostí byl tak podivný a zapeklitý, že pravda byla na obou stranách? A co ten záhadný ryšavec? Existuje opravdu a opravdu mého přítele pronásledoval?

Abych ho přivedl na jiné myšlenky, začal jsem se vyptávat na jeho cestování po Africe. Bylo vidět, že při vzpomínkách na své putování, úplně obživil. Do jeho obličej se vrátila růžová barva. Bylo to velmi zajímavé, je škoda, že on neměl, tak jako já, nikoho, kdo by jeho vyprávění zapsal. Postupně, ale proud jeho řeči zpomaloval, až nakonec mu hlava klesla a on usnul. Já ale nemohl usnout a tak jsem zůstal sedět naproti, díval se do planoucího krbu a zas a znova probíral všechny okolnosti. Bylo už téměř k ránu, když právě ta věta o dračím oku mi pomohla, aby se ta zasutá myšlenka opět vynořila a já pochopil, co se v muzeu vlastně odehrálo. Jistě víte, jak jsem tu na začátku našeho vyprávění zmínil, že jsem v klášteře četl i spisy svého příbuzného-Rogera Bacona. Jeho zvědavý duch ho neustále ponoukal k tomu, aby nejen studoval staré spisy a hledal v nich použitelné postupy, ale i sám jiné vymýšlel. Při pokusech se sklem si všiml, že vhodně zaoblené a vyleštěné sklo nejen předměty zvětšuje, ale i soustřeďuje sluneční paprsky, takže v ohnisku vzniká velký žár.

Někdo, kdo o tomto účinku čočky(jak to zval Bacon, podle tvaru skla)věděl, toho využil pro zapálení ohně v muzeu. Důvodem, proč využil drakovo oko, bylo, že to byl jediný kousek mozaiky, který měl kulatý tvar. Oko vyloupl a nahradil čočkou. Na vhodné místo pak umístil něco snadno hořlavého. To mu umožnilo, aby v době, kdy požár vznikl, byl někde úplně jinde, a nepadlo na něj podezření. Později se pak vrátil na místo činu, čočku vyňal a nahradil zpět okem, které zalepil smolou. Snad to udělal příliš ve spěchu a nedbale, ale oko později vypadlo a zakutálelo se pod vitrínu, kde jsem ho našel.

Nuže a kdo mohl nepovšimnut něco takového provést? Rozhodně to nemohl být žádný náhodný návštěvník, ale někdo, kdo to tam dobře znal a mohl se tam pohybovat nepovšimnut, a kdo k tomu měl důvod?

Vše mi to ukazoval na jednoho muže, ale jaký by mohl mít důvod k tomu, aby něco podobného udělal? A jak potom souvisí to, co se stalo v Londýně s tím, co se potom dělo tady? Jistě, opět to byl oheň, i když již nejspíš zapálený klasickým způsobem, protože se pachatel mohl neviděn vzdálit. Dále to mělo určitě spojitost s mým přítelem a jeho africkou sbírkou, nebo lépe řečeno s tím, co ještě zůstalo v jeho majetku, tedy

především ona soška ohyzdné modly.

Slunce už bylo nad obzorem a myšlenky mě stále ještě nedovolily, abych usnul. Rozhodl jsem se tedy, že se projedu na čerstvém vzduchu. Nechal jsem si od sluchy vysvětlit, kde je hájenka o které se můj přítel zmiňoval. Bylo to jen nedaleko a tak jsem se rozhodl pro procházku. Šel jsem úzkou pěšinkou podél potoka a opravdu to netrvalo nijak dlouho a uviděl jsem vyhořelou budovu. Byl to vlastně jen malý domeček postavený z nepálených cihel, Stejně jako v muzeu, i tady jsem doufal v boží inspiraci a náhodu.

Na první pohled, tu opravdu nebylo nic zvláštního. Ohořelé zbytky oken, dveří i propadlých krovů opravdu svědčily o tom, že tu hořelo. Ale už když jsem přišel blíž, poznal jsem, že něco není v pořádku. V první řadě, i když od požáru již uplynul nějaký čas, přeci jen tu chyběl onen typický zápach spáleniště, který se na místě vždy udržuje po dlouhý čas. Po nahlédnutí dovnitř jsem pak viděl, že na rumišti již rostou kopřivy, což svědčilo o tom, že ničivý živel tu řádil již před dlouhým časem.

„Pomáhej pámbu, copak vzácný pane? Koukáte na tu vypálenou hájenku? Snad byste tu starou kůču nechtěl koupit?“ ozvalo se za mnou. Stál tam starší muž s prošedivělou bradkou.

„Dobrý den. Ne-ne, jen jsem šel náhodou kolem a tak jsem se chtěl podívat na tento nedávno vyhořelý dům.“

„Nedávno? Vždyť už to budou dva roky, co to tady lehlo popelem. Jejda to jste se náramně spletl!“

„Ale já slyšel, že tu v poslední době často hořelo. Taky prý nějaký stoh ne?“

„Kdeže! Naposled tady ten domek, jinak jaktěživo nic. To bych o tom musel vědět. Je to tady klidný kraj víte? Kdopak vám takové povídačky nakukal?“ „Už ani nevím, asi jsem to slyšel někde v hostinci.“

„No jo, to jo, chlapi se napijou a pak nevědí, co mluví.“

„Děkuji vám a přeji krásný den.“ Pozdravil jsem a šel jsem pomalu zpět a pokoušel jsem se tento nový poznatek zařadit do obrazu, který jsem si vytvořil. Zatímco po probdělé noci a vyřešení způsobu jakým vznikl oheň v muzeu, se mi zdálo, že se nad touto záhadou již rozjasňuje, teď bylo zase všechno jinak. Cesta mě vedla podél malého jezírka.

Usedl jsem na břeh, díval se na hladinu vody a dlouze přemýšlel. Zvedl jsem se, až když mi už doopravdy hodně kručelo v žaludku. Tvrdit, že jsem se tam na tom břehu dobral pravdy, by bylo opovážlivé, ale mohu s hrdostí prohlásit, že jsem byl velice blízko, ale nebudu předbíhat. Pro většinu z toho jsem ovšem neměl žádný důkaz. V mnoho případech jsem měl úspěch s tím, že jsem předstíral nevědomost a pro tento

postup jsem se rozhodl i tentokrát. Netušil jsem ovšem, jaký náhlý obrat události naberou.

Vešel jsem do domu. Můj známý stál u stolu, na kterém byla hromada jakýchsi lejster, bral je jedno po druhém do ruky a házel do ohně.

Když mě uviděl, jen se otočil a přes záda se zeptal: „Byl jste na procházce, že?“

„Ano,“ odpověděl jsem prostě.

„To jste si zajisté prohlédl tu hájenku.“

I tentokrát jsem souhlasil.

Otočil se a v ruce držel bambitku. Jeho hlas zněl najednou hrubě a skřípavě: „Podcenil jsem vás, Bacone. Myslel jsem, že se jen rád chlubíte. To jste jistě i vyšpekuloval, jak jsem to narařičil v Londýně, co?“ Jsou tři typy lidí, se zbraní. Chladní zabijáci na vás vystřelí hned. Váhavci, co je v skrytu duše děsí představa krve a toho, že vás nezabijí hned. Třetí skupina jsou mluvkové, co vlastně ani nechtějí střílet, ale potřebují, aby je někdo vyslechl. Odhadl jsem, že to bude tenhle případ.

Předstíral jsem skromnost: „No vlastně to byla jen náhoda, že jsem kdysi četl spisy svého prastrýce, jinak by mne to nenapadlo.“

„Měl jsem to dobře vymyšlené,“ pochvaloval si.

„Věděl jsem o tom, že jsem na dně už dřív. Všechny ty vzácné exponáty, to jsou laciné krámy, které koupíte v Alexandrii na bazaru, na každém rohu. Říkal jsem, si že když tady těm kořenům k tomu naservíruji ještě nějaké historky a přidám tajemné úkazy, tak se budou o ty věci prát. Jenže lidi moc zájem neměli, tak jsem tam připravil ten ohýnek a začal roztrušovat historky o magii a woodoo.“

Další problém byl, že ředitel muzea zase nebyl takový hlupák, jak jsem si myslel a začal mě vydírat. Prý že se o zisk budeme dělit napůl. Nechal jsem mu nějaké věci a výstavu zrušil. Stejně to bylo fiasko. Sotva to pokrylo náklady na zaplacení prostorů a na moje bydlení. Přemýšlel jsem, co dál a napadlo mě, že by bylo báječné, kdyby známý sir Roger Bacon všude prohlašoval, že vlastním tajemnou modlu z podzemního chrámu. Modlu, která se mstí za to, že byla ukradena a zapaluje ohně. Nebyl to příliš dobrý tah,“ ušklíbl se. Během řeči jeho ruka se zbraní trochu poklesla.

„Co hodláte udělat Bacone?“

„Jste podvodník a zasloužil byste potrestat. Jenže si myslím, že jen málokterý z těch, které jste takto obral o peníze, se odhodlá přiznat, že byl podveden. Věřím tomu, že by se mezi nimi dokonce našli i tací, co budou přísahat, že ty věci jsou skutečně velmi vzácné. Víím, že jste nevěřící, ale jsem přesvědčen, že stín, který padá na vaše činy, vás brzy dostihne. Boží spravedlnost je někdy pravda trochu pomalejší, ale o to pak drtivější.“

„Jsem v koncích, úplně v koncích. Všechno je to pryč. Tento dům, který postavili mí rodiče a ve kterém jsem trávil své mládí, už brzo nebude můj.“ Hlas se mu zlomil a jen chrčel, sotva mu bylo rozumět.

Než jsem stačil cokoliv udělat, vstrčil si hlaveň do úst a zmáčkl kohoutek.

„Celý váš salon je plný předmětů, které vám připomínají různé události z vašeho života, kde tedy máte onu sošku?“

„Hodil jsem ji do ohně, ještě než jsem zavolal sluhu. Nechtěl jsem mít něco tak ohavného ve svém majetku.“

Název : PŘÍBĚHY SIRA ROGERA BACONA**ZÁLOŽKA**

Něco málo o mých povídkách.

Myslím, že by bylo příliš troufalé nazvat se spisovatelem. Když zavzpomínám, tak ty úplně první pokusy o povídky jsem zkoušel někdy ve třinácti nebo čtrnácti letech. Pak jsem psal spíše texty k písničkám. Naštěstí se nedochovaly....

K psaní jsem se vrátil až po roce 1992, po těžké plicní nemoci. Vysvětlit proč jsem začal psát nedokážu, prostě tu byl nápad, který bylo lákavé zpravovat, a já měl čas a zjistil jsem, že mě to náramně baví.

Pak následovaly další- grotesky, bláznivé sci-fi, parodie, horrory, romaneta. V posledních letech pak především příběhy s detektivní zápletkou.

Na rozdíl od mnoha autorů si jen zcela výjimečně dělám nějakou přípravu - žádný rozvrh děje do kapitol či charaktery postav. Přijde nápad a já ho začnu zpracovávat. Občas se stane, že najednou, během psaní ustrnu a nevím jak dál. Někdy mě pokračování napadne za týden nebo za půl roku... nebo taky vůbec ne.

Mám-li vysvětlit, kde se ty nápady berou, potom si dovolím použít parafrázi Centurie I. 2. slavného Michaela Nostradama:

*Sedím sám v šeru
Své podkrovní komůrky
Bůh přisedá po mém boku
A šeptá mi svá slova.
Kéž je tu ještě nějakou chvíli se mnou.*

Váš
Karel Šlajsna (Shinen)